

ZPRAVODAJ

RAJSKÉ MUZEUM VÝCHODNÍCH ČECH V HRADCI KRÁLOVÉ

OLEČENSKÉ VĚDY

XVII 1 1990

MUZEUM VÝCHODNÍCH ČECH

ENSCovo nábř. 465

HRADEC KRÁLOVÉ

PSČ 500 01

5

IČO 088382

Z P R A V O D A J

K M V Č

Krajské muzeum východních Čech
se sídlem v Hradci Králové

SPOLEČENSKÉ VĚDY

Ročník XVII
Číslo 1 - 1990

Jiří Kalferst, Jiří Sigl, Vít Vokolek
 NOVÉ ARCHEOLOGICKÉ PŘÍRŮSTKY K MVČ V HRADCI KRÁLOVÉ V R. 1989

Archeologické přírůstky zapsané do sbírky KMVČ v r. 1989, jež vznikly jak činností pracovníků archeologického oddělení, tak jejich spolupracovníků, pocházejí z lokalit celého Východočeského kraje. Jsou tedy nejenom dokladem aktivity při provádění terénního průzkumu, ale i dokladem narušování archeologických situací činností člověka.

1. BLÍŽŇOVICE /okr. Chrudim/
 KULT.: pravěk. LOK.: nal. 1, parc.č. 112/2 /Z část/. OKOL.: sběr 9.IV.1988 Frolik, Kalferst, Sigl. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 36/89.
2. BLÍŽŇOVICE /okr. Chrudim/
 KULT.: lužická kult., středověk /13. stol./. LOK.: nal. 1 a, parc. č. 112/2 /V část/, 116. OKOL.: sběr 9.IV.1988 Frolik, Kalferst, Sigl. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 37/89.
3. BLÍŽŇOVICE /okr. Chrudim/
 KULT.: středověk . LOK.: nal. 2, parc. č. 90/1, 94.
 OKOL.: sběr 9.IV. 1988 Frolik, Kalferst, Sigl. NÁLEZ: střepy.
 ULOŽ.: př.č. 38/89.
4. BLÍŽŇOVICE /okr. Chrudim/
 KULT.: lužická kult. /?/, středověk. LOK.: nal. 3, parc.č. 393 -
 - 395 /J okraj/, 403. OKOL.: sběr 9.IV. 1988 Frolik, Kalferst,
 Sigl. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 39/89.
5. BLÍŽŇOVICE /okr. Chrudim/
 KULT.: lužická kult. /?/, středověk. LOK.: nal. 4, parc.č. 393 -
 - 395 /J okraj/, 403. OKOL.: sběr 9.IV. 1988 Frolik, Kalferst,
 Sigl. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 40/89.
6. BLÍŽŇOVICE /okr. Chrudim/
 KULT.: d. římská. LOK.: nal. 5, parc.č. 90/1, 91, 94, 407,
 410, 411. OKOL.: sběr 9.IV. 1988 Frolik, Kalferst, Sigl.
 NÁLEZ: střepy, mazanice. ULOŽ.: př.č. 41/89.

7. BLÍŽŇOVICE /okr. Chrudim/
KULT.: pravěk, středověk. LOK.: nal. 6, parc.č. 91,96 /J část/.
OKOL.: sběr 9.IV.1988 Frolík, Kalferst, Sigl. NÁLEZ: střepy.
ULOŽ.: př.č. 42/89.
8. BLÍŽŇOVICE /okr. Chrudim/
KULT.: d. římská./?/. LOK.: nal. 6a, parc.č. 102, 103 /střed/.
OKOL.: sběr 9.IV.1988 Frolík, Kalferst, Sigl. NÁLEZ: střepy.
ULOŽ.: př.č. 43/89.
9. BLÍŽŇOVICE /okr. Chrudim/
KULT.: d. laténská /?/, středověk. LOK.: nal. 7, parc.č. 462 -
465. OKOL.: sběr 9.IV.1988 Frolík, Kalferst, Sigl. NÁLEZ:
střepy. ULOŽ.: př.č. 44/89.
10. BLÍŽŇOVICE /okr. Chrudim/
KULT.: d. laténská, středověk. LOK.: nal. 8, parc.č. 108,466 -
468. OKOL.: sběr 9.IV.1988 Frolík, Kalferst, Sigl. NÁLEZ:
střepy. ULOŽ.: př.č. 45/89.
11. BOHDANEČ /okr. Pardubice/
KULT.: slezskoplatěnická k., středověk /13.stol./. LOK.: nal.1,
parc.č. 2337/1. OKOL.: sběr Šafář 23.IV.1986, 27.III.1987.
NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 161/89, 162/89.
12. BOHDANEČ /okr. Pardubice/
KULT.: lužická, slezskoplatěnická, d. laténská, střední doba
hradištní. LOK.: nal. 2, parc.č. 2404/1 a 2, 2405, 2406, 2409/84
-89. OKOL.: sběr Šafář, Vokolek 9.II.1989. NÁLEZ: střepy,
mazanice, Fe struska. ULOŽ.: př.č. 159/89.
13. BOHDANEČ /okr. Pardubice/
KULT.: lužická, d. laténská, střední d. hradištní. LOK.:
nal. 2, parc.č. 2404/1,2, 2405, 2406, 2409/84-89. OKOL.: sběr
Šafář 1985. NÁLEZ: střepy, zl. pekáče. ULOŽ.: př.č. 160/89.
14. BOHDANEČ /okr. Pardubice/
KULT.: nálevkovité poháry, lužická, slezskoplatěnická, laténská,
hradištní. LOK.: nal. 2, parc.č. 2404/1 a 2, 2405, 2406, 2409/84-
89. OKOL.: sběr Šafář březem a dubem 1985. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.:
př.č. 164/89.
15. BOLEHOŠŤ /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: středověk /14. stol/. LOK.: tvrz, čp. 23, parc.č. 201/6.
OKOL.: sběr 10.XI.1987 B. Dragoun. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č.
18/89.

16. BOŽANOV /okr. Náchod/
KULT.: středověk /14. stol/. LOK.: hrádek Raubschloss, parc.č.
1994, OKOL.: sběr 27.IV.1988 Boček, Sigl. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.:
př.č. 56/89.
17. BUKOVINA /okr. Hradec Králové/
KULT.: středověk. LOK.: nal. 1, parc.č. 773, 782, 786, 788/1,
795, 803, 806, 811/1, 815. OKOL.: sběr 1988 Kučera. NÁLEZ:
střepy. ULOŽ.: př.č. 105/89.
18. BUKOVINA /okr. Hradec Králové/
KULT.: středověk. LOK.: nal. 2, parc.č. 162/3, 183, 187, 257/1,
204, 170, 171, 178, 196, 199, 214. OKOL.: sběr 1988 Kučera.
NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 106/89.
19. ČÁSLAVKY /okr. Náchod/
KULT.: lužické a slezskoplatěnické pohřebiště. LOK.: pískovna,
parc.č.164. OKOL.: záchranný výzkum Boček 21.IX., 29.10.,
18.X.1984. NÁLEZ: žár. hroby 15, 16, 17 /slezskoplatěnické/.
ULOŽ.: př. č. 198-201/89.
20. ČERNOŽICE /okr. Hradec Králové/
KULT.: slezskoplatěnická, středověk. LOK.: zahrada p. Černého,
parc.č. 14/1. OKOL.: sběr 6.V.1988 Boček. NÁLEZ: střepy.
ULOŽ.: př. č. 120/89.
21. ČERNOŽICE /okr. Hradec Králové/
KULT.: mladší doba hradištní. LOK.: stavba domu p. Černého, parc.
č. 11. OKOL.: sběr 6.VI.1987 Boček. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.:
př. č. 119/89.
22. ČERNOŽICE /okr. Hradec Králové/
KULT.: slezskoplatěnická /II. stupeň/. LOK.: výkop pro vodovod
ve vozovce ul. Na Štěpniku /asi 5 jam/. OKOL.: sběr 24.XI.1987
Boček. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př. č. 118/89.
23. ČERNOŽICE /okr. Hradec Králové/
KULT.: vypichaná keramika a slezskoplatěnické sídliště. LOK.:
stavba haly na parc. č. 504/1. OKOL.: záchranný výzkum v září
1988 Vokolek, Boček. NÁLEZ: střepy, ŠI, BN, zl. drtidel. ULOŽ.:
př. č. 204-206/89.
24. ČERNOŽICE / okr. Hradec Králové/
KULT.: středověk /13.-14. stol./. LOK.: parc.č. 556/2. OKOL.:
sběr 15.VII.1988 Boček, Vokolek. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č.
82/89.

25. ČERNOŽICE / okr. Hradec Králové/
KULT.: mezolit /?/. LOK.: hrana terasy nad Labem, rozhraní parc. č. 188 a 192/1. OKOL.: sběry p. Frišmana na jaře 1988. NÁLEZ: štípaná industrie. ULOŽ.: př.č. 117/89.
26. ČERNOŽICE / okr. Hradec Králové/
KULT.: slezskoplatěnická, mladší d. hradištní. LOK.: parc.č. 187, 188. OKOL.: sběry 29.VI., 13.VII. 1987 Boček. NÁLEZ: střepy ULOŽ.: př.č. 116/89.
27. ČERNOŽICE / okr. Hradec Králové/
KULT.: volutová ker. LOK.: parc.č. 164/1 u žel. trati. OKOL.: z profilu objektu v ryze pro kabel získány střepy. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 121/89.
28. ČERNOŽICE / okr. Hradec Králové/
KULT.: volutová ker. LOK.: parc.č. 165/2, 167/2. OKOL.: sběr 3.XI. 1987 Boček. NÁLEZ: střepy, broušené kam. nástroje. ULOŽ.: př.č. 115/89.
29. ČERNOŽICE / okr. Hradec Králové/
KULT.: volutová ker. LOK.: parc.č. 167/1, 169/1. OKOL.: sběr 8.XI. 1987 Boček. NÁLEZ: střepy, broušené kam. nástroje, štíp. industrie. ULOŽ.: př.č. 114/89.
30. ČESKÉ MEZIŘÍČÍ / okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: doba římská, středověk /13. stol./. LOK.: parc.č. 524/18-21 OKOL.: sběr 13.IV.1988 B.Dragoun. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 7/89.
31. DAŠICE / okr. Pardubice/
KULT.: doba římská, středověk /13. stol./. LOK.: osada Hedčany, parc.č. 814/1. OKOL.: sběr Kalferst, Sigl, Vokolek 22.III.1989. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 193/89.
32. DLOUHÁ VES / okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: středověk /15. stol./. LOK.: průkop proti čp. 129. OKOL.: sběr 20.VII.1987 Militký. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 137/89.
33. DOBRUŠKA / okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: lužické pohřebiště. LOK.: Elektrozávod, parc. č. 1247/3. OKOL.: sběr 6.VI.1987 B. Dragoun. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 2/89.
34. DOBRUŠKA / okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: neolit /?/. LOK.: parc.č. 1255. OKOL.: sběr 28.IX.1988

- B. Dragoun. NÁLEZ: paz. čepelka. ULOŽ.: př.č. 3/89.
35. DOBŘENICE / okr. Hradec Králové/
KULT.: eneolit, středověk. LOK.: katastr obce. OKOL.: 8.II. 1989 darovala pí Vykydalová /podle nápisů na předmětech jde o nálezy z místní školy/. NÁLEZ: plochá sekera, brousek, přeslen. ULOŽ.: př.č. 107/89.
36. DOLANY / okr. Pardubice/
KULT.: slezskoplatěnická, d. laténská, střední d. hradištní, středověk. LOK.: nal. 1, parc.č. 602, 606. OKOL.: sběr Šafář, Vokolek 9.II.1989. NÁLEZ: střepy, zlomky broušených nástrojů, štípaná industrie. ULOŽ.: př.č. 147/89.
37. DOLANY / okr. Pardubice/
KULT.: eneolit /?/. LOK.: nal. 1 a, parc.č. 607/1. OKOL.: sběr Šafář 27.I.1989. NÁLEZ: broušené kam. nástroje, štípaná industrie. ULOŽ.: př.č. 151/89.
38. DOLANY / okr. Pardubice/
KULT.: slezskoplatěnická, středověk. LOK.: nal. 1a, parc.č. 607/1. OKOL.: sběr Šafář, Vokolek 9.II.1989. NÁLEZ: střepy, kameny. ULOŽ.: př.č. 148/89.
39. DOLANY / okr. Pardubice/
KULT.: volutová, vypíchaná, únětická, středověk. LOK.: nal. 2, parc.č. 591, 593/1, 2, 596/1. OKOL.: sběr Šafář, Vokolek 9.II. 1989. NÁLEZ: střepy, zl. drtidel, broušené kam. nástroje, štíp. industrie. ULOŽ.: př.č. 149/89.
40. DOLANY / okr. Pardubice/
KULT.: volutová, vypíchaná, středověk. LOK.: nal. 2, parc.č. 591, 593/1, 2, 596/1. OKOL.: sběr Šafář, 2.III. 1989. NÁLEZ: střepy, broušené kam. nástroje, štíp. industrie. ULOŽ.: př.č. 176/89.
41. DOLANY / okr. Pardubice/
KULT.: d. hradištní. LOK.: nal. 3, parc.č. 582. OKOL.: sběr Šafář, Vokolek. NÁLEZ: zlomek nádoby. ULOŽ.: př.č. 150/89.
42. DOLNÍ BEZDĚKOV / okr. Chrudim/
KULT.: středověk /13.stol./. LOK.: nal. 3, parc.č. 200/1, 201/2, 202, 215/12, 216, 230. OKOL.: sběr 8.IV.1988 Frolík, Kalferst. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 31/89.
43. DOLNÍ BEZDĚKOV / okr. Chrudim/
KULT.: středověk. LOK.: nal. 2, parc.č. 194, 200/1,2, 201, 202,

- 203, 204. OKOL.: sběr 8.IV.1988 Frolík, Kalferst. NÁLEZ: střepy.
ULOŽ.: př.č. 53/89.
44. DOMAŠÍN /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: mezolit /?/, lužická k. /pohřebiště ?/. LOK.: nal. 1,
parc.č. 408/2,3-413. OKOL.: sběr 6.II.1988 Dragoun. NÁLEZ:
štip. industrie, střepy, brousek. ULOŽ.: př.č. 4/89.
45. DOMAŠÍN /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: mezolit /?/, lužická k. /pohřebiště ?/. LOK.: nal. II,
parc.č. 391/2,3. OKOL.: sběr 6.II.1988 B.Dragoun. NÁLEZ:
štip. industrie, travertin. ULOŽ.: př.č. 5/89.
46. DOUDLEBY N. ORL. /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: lužická k. středověk /13.-15. stol./. LOK.: nal. 2,
parc.č. 492, 493, 498, 499, 500, 503, 504/1,2. OKOL.: sběr
6.VII., 25.XII.1987 Militký. NÁLEZ: střepy, část drtidla,
ústěp, FE struska. ULOŽ.: př.č. 125-126/89.
47. DOUDLEBY N. ORL. /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: lužická k. středověk /13.-15. stol./. LOK.: nal. 3,
parc.č. 57, 58, 73. OKOL.: sběry 3.-4.X.1987, 23.XII.1988
Militký. NÁLEZ: střepy, ústěp. ULOŽ.: př.č. 127-128/89.
48. DOUDLEBY N. ORL. /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: lužická k. středověk /13.-15. stol./. LOK.: nal. 4,
parc.č. 743. OKOL.: sběr 24.XII.1987 Militký. NÁLEZ: střepy.
ULOŽ.: př.č. 129/89.
49. DOUDLEBY N. ORL. /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: lužická, pozdní d. haštatská, středověk /14.-15. stol./.
LOK.: nal. 5, parc.č. 511/1. OKOL.: sběry 5., 19., 20.VI.1988
Militký. NÁLEZ: střepy, křesadlo. ULOŽ.: př.č. 170/89.
50. DOUDLEBY N. ORL. /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: lužická, středověk. LOK.: nal. 6 /a-d/, parc.č. 593.
OKOL.: sběr na jednotlivých tmavých skvrnách 23.VIII. 1988
Militký. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 131-134/89.
51. DRAŽKOVICE /okr. Pardubice/
KULT.: laténská, střední d. hradištní. LOK.: nal. 4, parc.č.
347/1,2. OKOL.: sběr 10.II.1989 Vokolek. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.:
př.č. 183/89.
52. DRAŽKOVICE /okr. Pardubice/
KULT.: slezskoplatěnická /II. stup./. LOK.: nal. 5 /pískovna/,
parc.č. 414. OKOL.: záchranný výzkum Sigl, Vokolek 10.II.,

- 11.III.1989. NÁLEZ: střepy, mazanice, porcelanit /v obj. 1/.
ULOŽ.: př.č. 181/89.
53. DRAŽKOVICE /okr. Pardubice/
KULT.: slezskoplatěnická /II. stup./. LOK.: nal. 5, parc.č.
414. OKOL.: sběr Vokolek 10.II.1989. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.:
př.č. 182/89.
54. HERMANŮV MĚSTEC /okr. Chrudim/
KULT.: středověk /13.-14. stol./. LOK.: tvrz Mrdice, parc.č.
1086/6. OKOL.: sběr 2.V.1988 Frolík. NÁLEZ: střepy, mazanice,
maltovina. ULOŽ.: př.č. 30/89.
55. HERMANŮV MĚSTEC /okr. Chrudim/
KULT.: středověk /14.-16. stol./. LOK.: poloha Mrdice, parc.č.
1182, 1194, 1181/8, 1173/3, 1222, 1223/1,2, 1226/1,2, 1219/2,
1087/58-62. OKOL.: sběry 20.IV.1988 Frolík, Sigl, Siglová.
NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 27-29/89.
56. HLUŠIČKY /okr. Hradec Králové/
KULT.: lužická /?/. LOK.: nal. II. OKOL.: sběr 11.IX.1988
Tichý. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 59/89.
57. HODĚCÍN /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: tvrz Hrádek /15. stol./. LOK.: parc.č. 159/1. OKOL.:
sběr 23.V.1988 B. Dragoun. NÁLEZ: střep. ULOŽ.: př.č. 13/89
58. HOLOHLAVY /okr. Hradec Králové/
KULT.: lineární keramika, starší d. římská. LOK.: nal. 5,
parc.č. 245/1-9,21-27, stavba VĚKL. OKOL.: sběr VI.,VII.1987
T. Kučera. NÁLEZ: střepy, mazanice, štip. industrie, Fe
struska. ULOŽ.: př.č. 207/89.
59. HONBICE /okr. Chrudim/
KULT.: pravěk, mladší d. hradištní, středověk /13. stol./. LOK.:
nal. 2, parc.č. 289/1. OKOL.: sběr 8.IV.1988 Frolík, Kalferst.
NÁLEZ: střepy, mazanice. ULOŽ.: př.č. 32/89.
60. HOŘINĚVES /okr. Hradec Králové/
KULT.: středověk /13. stol./. LOK.: nal. 4, parc.č. 185/5,
13,14. OKOL.: sběr 24.IX.1987 Boček. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.:
př.č. 112/89.
61. HOŘINĚVES /okr. Hradec Králové/
KULT.: pravěk /?/. LOK.: nal. 5, parc.č. 185/1. OKOL.: sběr
24.IX.1987 Boček. NÁLEZ: atyp. střepy. ULOŽ.: př.č. 113/89.

62. HROBIČANY /okr. Jičín/
KULT.: zvoncovité poháry, středověk. LOK.: parc.č. 98, 100, 115, 127. OKOL.: sběr Boček 10.X. 1987. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 173/89.
63. HROCHŮV TÝNEC /okr. Chrudim/
KULT.: středověk 13. stol./. LOK.: nal. 8, parc.č. 742/1,2, 743/1,2, 744, 745. OKOL.: sběr 8.IV.1988 Frolík, Kalferst. NÁLEZ: střepy, mazanice. ULOŽ.: př.č. 46/89.
64. HROCHŮV TÝNEC /okr. Chrudim/
KULT.: mladší doba hradištní. LOK.: nal. 9, parc.č. 721, 722, 723/1,2. OKOL.: sběr 8.IV.1988 Frolík, Kalferst. NÁLEZ: střepy, mazanice. ULOŽ.: př.č. 47/89.
65. HROCHŮV TÝNEC /okr. Chrudim/
KULT.: pravěk. LOK.: nal. 10, parc.č. 803. OKOL.: sběr 8.IV. 1988 Frolík, Kalferst. NÁLEZ: střepy, zl. drtidla. ULOŽ.: př.č. 48/89.
66. HROCHŮV TÝNEC /okr. Chrudim/
KULT.: pravěk, středověk. LOK.: nal. 11, parc.č. 703-709. OKOL.: sběr 8.IV.1988 Frolík, Kalferst. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 49/89.
67. HROCHŮV TÝNEC /okr. Chrudim/
KULT.: středověk /13.,15. stol./. LOK.: nal. 12, parc.č. 326, 327, 328/1. OKOL.: sběr 8.IV.1988 Frolík, Kalferst. NÁLEZ: střepy, mazanice. ULOŽ.: př.č. 50/89.
68. HROCHŮV TÝNEC /okr. Chrudim/
KULT.: pravěk, středověk /13.,15. stol./. LOK.: nal. 13, parc.č. 324, 333, 337. OKOL.: sběr 8.IV.1988 Frolík, Kalferst. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 51/89.
69. HROCHŮV TÝNEC /okr. Chrudim/
KULT.: pravěk, středověk /13.,15. stol./. LOK.: nal. 14, parc.č. 343-345, 347. OKOL.: sběr 9.IV.1988 Frolík, Kalferst, Sigl. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 52/89.
70. CHÁBORY /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: středověk /13. stol./. LOK.: hrádek, parc.č. 2686/2-3. OKOL.: sběr 31.VII.1988 Militký. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 143/89.
71. CHRUDIM
KULT.: středověk. LOK.: Husova ul.. OKOL.: sběr 1988 Frolík.

- NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 57/89.
72. CHRUDIM
KULT.: středověk /13. stol./. LOK.: parc.č. 645/2, 2998. OKOL.: sběr 8.IX.1988 Sigl, Vokolek. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 78/89.
73. CHRUDIM
KULT.: středověk - novověk. LOK.: kanalizace před domem čp. 57. OKOL.: sběr Frolík, Charvát 26.X.1988. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 168/89.
74. JAROMĚŘ /okr. Náchod/
KULT.: středověk /13. stol./. LOK.: parc.č. 3243, 3245. OKOL.: sběr Boček 5.IV.1986. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 158/89.
75. KBELNICE /okr. Jičín/
KULT.: lužická. LOK.: vrch Zebín, parc.č. 1789. OKOL.: sběr Waldhauser 11.IX.1988. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 169/89.
76. KLDINA /okr. Pardubice/
KULT.: lužická, středověk /14.-15. stol./. LOK.: parc.č. 103. OKOL.: sběr Vokolek 24.III.1989. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 196/89.
77. KOLDÍN /okr. Ústí nad Orlicí/
KULT.: středověk /15. stol./. LOK.: vrch Chlum, parc.č. 469/1. OKOL.: sběr 12.II.1988 B. Dragoun. NÁLEZ: střepy, mazanice, struska. ULOŽ.: př.č. 62/89.
78. KOSTELECKÉ HORKY /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: středověk /14. stol./. LOK.: tvrz Těšnov, parc.č. 817. OKOL.: sběr 17.II.1988 Militký, Martinek, Marek. NÁLEZ: střepy, mazanice. ULOŽ.: př.č. 140/89.
9. KOSTELECKÉ HORKY /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: středověk /14. stol./. LOK.: tvrz Těšnov, parc.č. 817. OKOL.: sběr 26.VIII.1988 B. Dragoun. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 141/89.
1. KVASINY /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: mezolit /?/. LOK.: parc.č. 420. OKOL.: sběr 28.XII.1987 B. Dragoun. NÁLEZ: ústěp. ULOŽ.: př.č. 16/89.
- . LEDCE /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: středověk /14.-15. stol./. LOK.: tvrz Grulich, parc.č. 50/1, 2. OKOL.: sběr 17.-18.IX. 1988 B. Dragoun. NÁLEZ:

- střepey, zlomky kachlů, zl. Fe a skla. ULOŽ.: př.č. 11/89.
82. LIBANICE /okr. Chrudim/
KULT.: pravěk, středověk /13. stol./ LOK.: parc.č. 188/2, 3.
OKOL.: sběr 8.IV. 1988 Frolik, Kalferst. NÁLEZ: střepey. ULOŽ.:
př.č. 33/89.
83. LIBERK /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: středověk /14. stol./ LOK.: hrad Rychmberk. OKOL.:
sběr 9.X. 1988 Militký. NÁLEZ: střepey, mazanice. ULOŽ.: př.č.
139/89.
84. LIČNO /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: pravěk, středověk /14. stol./ LOK.: parc.č. 446/1,447.
OKOL.: sběr 28.XI.1988 B. Dragoun. NÁLEZ: střepey, mazanice.
ULOŽ.: př.č. 21/89.
85. LIPOVKA /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: středověk /15. stol./, pravěk /1 střepey/. LOK.: nal. 1,
parc.č. 95 - 104, 106, 107, 109. OKOL.: sběr archeol. kroužku
v Rychnově n. Kn. 1989. NÁLEZ: střepey, ULOŽ.: př.č. 177/89.
86. LIPOVKA /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: pravěk /1 střepey novověk - 16. stol./ LOK.: nal. 2,
parc.č. 123, 131, 132, 134, 135, 136, 150, 157. OKOL.: sběr
archeol. kroužku v Rychnově n. Kn. 1989. NÁLEZ: střepey. ULOŽ.:
př.č. 178/89.
87. LIPOVKA /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: pravěk /1 x/, středověk /13.- 15. stol./ LOK.: nal. 3,
parc.č. 505. OKOL.: sběr archeol. kroužku v Rychnově n. Kn.
1989. NÁLEZ: střepey. ULOŽ.: př.č. 179/89.
88. LIPOVKA /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: pravěk /popel. pole ?/, středověk. LOK.: nal. 4, parc.č.
510, 511. OKOL.: sběr archeol. kroužku v Rychnově n. Kn. 1989.
NÁLEZ: střepey. ULOŽ.: př.č. 180/89.
89. LIPOVKA /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: mezolit ?/, středověk /14. stol./ LOK.: parc.č. 302,
397. OKOL.: sběr 6.XI. 1988 B. Dragoun. NÁLEZ: štip.
industrie, střepey. ULOŽ.: př.č. 20/89.
90. LOCHENICE /okr. Hradec Králové/
KULT.: únětická ?/. LOK.: nal. V, parc. č. 259 - 262. OKOL.:
sběr 5.X. 1988 Kalferst, Vokolek. NÁLEZ: štipaná industrie,
střepey. ULOŽ.: př.č. 68/89.

91. LOCHENICE /okr. Hradec Králové/
KULT.: d. laténská, římská, středověk /13. stol./ LOK.: nal. V,
parc. č. 244, 246, 247. OKOL.: sběr 5.X.1988 Kalferst, Vokolek.
NÁLEZ: střepey. ULOŽ.: př.č. 69/89.
92. LOCHENICE /okr. Hradec Králové/
KULT.: lužická. LOK.: nal. V, parc. č. 239/2-7. OKOL.: sběr 5.X.
1988 Kalferst, Vokolek. NÁLEZ: střepey. ULOŽ.: př.č. 70/89.
93. LOCHENICE /okr. Hradec Králové/
KULT.: pravěk. LOK.: nal. XIII, za čp. 22, parc. č. 280/1, 2.
OKOL.: sběr 5.X. 1988 Kalferst, Vokolek. NÁLEZ: atyp. střepey.
ULOŽ.: př.č. 71/89.
94. LUPENICE /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: lužická, středověk /14.-15. stol./ LOK.: parc. č. 210,
nal. 1. OKOL.: sběr 24.XII. 1987, 4.IV. 1988 Militký. NÁLEZ:
střepey. ULOŽ.: př.č. 122/89, 123/89.
95. LUPENICE /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: středověk ,15. stol.. LOK.: nal 2. OKOL.: sběr 4.IV.1988
Militký. NÁLEZ: střepey. ULOŽ.: př.č. 124/89.
96. MALÝ UHŘÍNŮV /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: středověk /13.-14. stol./ LOK.: hrad Hlodný, parc.č.
292. OKOL.: sběr 14.V. 1988 B. Dragoun. NÁLEZ: střepey. ULOŽ.:
př.č. 22/89.
97. MALÝ UHŘÍNŮV /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: středověk /14. stol./ LOK.: zaniklá ves Tisovec, parc.č.
292. OKOL.: sběr 14.V.1988 B. Dragoun. NÁLEZ: střepey. ULOŽ.:
př.č. 19/89.
98. MIKULOVICE /okr. Pardubice/
KULT.: únětická, laténská, středověk. LOK.: průkop vodovodu,
parc.č. 192/3. OKOL.: záchr. akce 14.IX.1988 Sigl, Vokolek.
NÁLEZ: 5 sídl. objektů. ULOŽ.: př.č. 72 - 75/89.
99. MIKULOVICE /okr. Pardubice/
KULT.: pravěk, středověk. LOK.: parc. č. 193. OKOL.: sběr
14.IX.1988 Sigl, Vokolek. NÁLEZ: střepey. ULOŽ.: př.č. 76/89.
100. MILETÍN /okr. Jičín/
KULT.: novověk. LOK.: zaházený výkop pro kabel u fary. OKOL.:
sběr 23.VII.1987 Militký. NÁLEZ: střepey. ULOŽ.: př.č. 135/89.
101. NABOČANY /okr. Chrudim/
KULT.: lužická ?/, středověk. LOK.: nal.1, parc.č.122/25-29,

- OKOL.: sběr 8.IV.1988 Frolik, Kalferst. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 34/89.
102. NABOČANY /okr. Chrudim/
KULT.: lužická /?/, slezskoplatěnická /?/. LOK.: nal.2, parc.č. 67/1, 2. OKOL.: sběr 8.IV.1988 Frolik, Kalferst. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 35/89.
103. NEMOŠICE /okr. Pardubice/
KULT.: středověk /13. stol./. LOK.: nal. 1, parc.č. 509. OKOL.: sběr Sigl, Vokolek 11.III.1989. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 167/89.
104. NEMOŠICE /okr. Pardubice/
KULT.: lužická, slezskoplatěnická, hradištní - středověk. LOK.: nal.2, parc.č. 482, 483. OKOL.: sběr Vokolek 10.II.1989. NÁLEZ: střepy, mazanice, štíp. industrie. ULOŽ.: př.č. 163/89.
105. NEZNÁŠOV /okr. Náchod/
KULT.: pravěk, středověk. LOK.: nal. X, parc.č. 71/7. OKOL.: sběr Boček 17.IV.1985. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 157/89.
106. NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ /okr. Náchod/
KULT.: slezskoplatěnická kult., d. laténská, středověk /15. stol./. LOK.: průkop /zasypaný/ na dvoře domu čp. 1243. OKOL.: sběr 1. a 5. I.1988 Boček. NÁLEZ: za JZ frontou nalezeny slezskoplatěnické střepy, za SV laténské a středověké. ULOŽ.: př.č. 110, 111/89.
107. NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ /okr. Náchod/
KULT.: slezskoplatěnické hradiště. LOK.: parc.č. 1092/1, 2. OKOL.: sběr 5. I.1988 Boček v hromádkách krtinců. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 109/89.
108. NOVÝ BYDŽOV /okr. Hradec Králové/
KULT.: doba laténská. LOK.: parc.č. 541/3, 5, 542/1, 2, 568. OKOL.: sběr 11.IX.1988 Tichý. NÁLEZ: střepy, zl. brousku. ULOŽ.: př.č. 61/89.
109. PLATĚNICE /okr. Pardubice/
KULT.: d. římská, lužická k. LOK.: nal. 2, parc.č. 232, 245, 246, 253, 255. OKOL.: sběr Kalferst, Sigl, Vokolek 22.III.1989. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 189/89.
110. POHOŘÍ /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: d. římská, středověk /15. stol./. LOK.: objekt JZD, parc.č. 1032, 1046, 1047/1, 1051. OKOL.: sběr Dragoun,

- Martinec 6.VI.1987. NÁLEZ: střepy, štipaná industrie. ULOŽ.: př.č. 1/89.
111. PODMOKY /okr. Havlíčkův Brod/
KULT.: středověk /13.,14. stol./. LOK.: hrádek u Kozohlod, parc.č. 1332/1. OKOL.: sběr p. Pechala, Golčův Jeníkov. NÁLEZ: střepy, mazanice, zv. kost. ULOŽ.: př.č. 175/89.
112. POHŘEBAČKA /okr. Pardubice/
KULT.: středověk /13.-14. stol./. LOK.: parc.č. 427/1. OKOL.: sběr Šafář 1. VI.1985. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 174/89.
113. POTŠTEJN /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: slezskoplatěnická /1 střep/, středověk. LOK.: areál hradu. OKOL.: sběr 3. VII. 1987 Militký. NÁLEZ: střepy, Fe šipka. ULOŽ.: př.č. 136/89.
114. PRACHOVICE /okr. Pardubice/
KULT.: starší doba římská. LOK.: nal. 1, parc.č. 270, 278 /J konec/. OKOL.: sběr Kalferst, Sigl, Vokolek, 22.III.1989. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 190/89.
115. PRACHOVICE /okr. Pardubice/
KULT.: starší d. římská, hradištní /2 střepy/. LOK.: nal. 2, parc.č. 278 /SZ část/. OKOL.: sběr Kalferst, Sigl, Vokolek, 22.III.1989. NÁLEZ: střepy, přeslen. ULOŽ.: př.č. 191/89.
116. PRACHOVICE /okr. Pardubice/
KULT.: d. římská, středověk. LOK.: nal. 2a, parc.č. 75/1,286. OKOL.: sběr Kalferst, Sigl, Vokolek, 22.III.1989. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 192/89.
117. PŘEDMĚŘICE NAD LABEM /okr. Hradec Králové/
KULT.: stará lineární k., vypíchaná ker. LOK.: nal. III /areál JZD/, parc.č. 726/1, 729, 730, 725. OKOL.: záchranný výzkum 28.IX. - 4.X.1988 Vokolek. NÁLEZ: v průkopu plynovodu zaměřeno 35 objektů, z některých získán datovací materiál. Nad obj. 8 prozkoumána menší plocha. Objekty 7, 8, 10, 12, 13, a 15 náleží lineární kultuře, obj. 2, 4, 9, 19, 20, 25, 26, 27, 28, 31, 33, 34, 35 přísluší k vypich. ker. ULOŽ.: př.č. 83 - 102/89.
118. PULICE /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: středověk /13. stol./. LOK.: parc.č. 501/1. OKOL.: sběr 20.IV.1986 Boček. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 60/89.
119. RADOSTOVICE /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: středověk /14.-15. stol./. LOK.: poličko nad údolím

- parc.č. 17/4. OKOL.: sběr 28.XI.1987 B. Dragoun. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 10/89.
120. RADOSTOVICE /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: středověk /14.-15. stol./. LOK.: tvrz, parc.č. 19. OKOL.: sběr 28.XI.1987 B. Dragoun. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 9/89.
121. RÁJEC /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: středověká tvrz /15. stol./, U zámečku. LOK.: dvůr Přes-tavlký, parc.č. 252. OKOL.: sběr 29.XII.1987, B. Dragoun. NÁLEZ: střepy, zl. kachlů. ULOŽ.: př.č. 6/89.
122. RAŠOVICE /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: eneolit. LOK.: les Kobylanec S od obce. OKOL.: převzato ze školy v Ličně / Militký/ 1987. NÁLEZ: kam. sekera. ULOŽ.: př.č. 145/89.
123. RAŠOVICE /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: středověk /13. stol./. LOK.: parc.č. 172/1. OKOL.: sběr 23.V.1988 B. Dragoun. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 17/89.
124. ROZHOVICE /okr. Chrudim/
KULT.: lužická, středověk. LOK.: nal. 1, parc.č. 386/2 /J část/, 386/39 - 45. OKOL.: sběr 8.IX.1988 Sigl, Vokolek. NÁLEZ: střepy, kámen. ULOŽ.: př.č. 63/89.
125. ROZHOVICE /okr. Chrudim/
KULT.: středověk. LOK.: nal. 2, parc.č. 386/2 /střed/. OKOL.: sběr 9.IX.1988 Sigl, Vokolek. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př. č. 64/89.
126. ROZHOVICE /okr. Chrudim/
KULT.: pravěk, středověk. LOK.: nal. 3, parc.č. 386/2 /J část/, 386/52. OKOL.: sběr 8.IX.1988 Sigl, Vokolek. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 65/89.
127. ROZHOVICE /okr. Chrudim/
KULT.: lužická, středověk. LOK.: nal. 4, parc.č. 396/1 /S část/, 396/7. OKOL.: sběr 8.IX.1988 Sigl, Vokolek. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 66/89.
128. ROZHOVICE /okr. Chrudim/
KULT.: lužická, středověk. LOK.: nal. 5, parc.č. 396/1 /S část/. OKOL.: sběr 8.IX.1988 Sigl, Vokolek. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 67/89.
129. SEMONICE /okr. Náchod/
KULT.: volutová, slezskoplatěnická - III. stupeň. LOK.: parc.č.

605. OKOL.: sběr 21.IV.1987 Boček. NÁLEZ: střepy, mazanice, štípaná industrie. ULOŽ.: př.č. 108/89.
130. SEZEMICE /okr. Pardubice/
KULT.: lužická. LOK.: nal. 5, parc.č. 967, 971, 972 a 975. OKOL.: sběr Vokolek 24.III.1989. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 195/89.
131. SKUHROV /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: středověk /14. stol./. LOK.: hrad Klečkov, parc.č. 1576/1. OKOL.: sběr 30.VII.1988 Militký. NÁLEZ: střepy, mazanice, struska. ULOŽ.: př.č. 144/89.
132. SKUHROV /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: středověk /14. stol./. LOK.: dolní hrad. OKOL.: sběr 30.VII.1988 Militký. NÁLEZ: střepy, maltovina. ULOŽ.: př.č. 138/89.
133. SKUHROV /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: středověk /15. stol./. LOK.: hrad Klečkov, parc.č. 184. OKOL.: sběr 8.V.1988 Dragoun. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 15/89.
134. SKUHROV /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: středověk /15. stol./. LOK.: opevnění u Klečkova, parc.č. 647/1, 2. OKOL.: sběr 14.V.1988 Dragoun. NÁLEZ: střep. ULOŽ.: př.č. 14/89.
135. STARÉ JESENČANY /okr. Pardubice/
KULT.: volutová, vypíchaná. LOK.: nal. 3, parc.č. 348. OKOL.: sběr Šafář, Vokolek 17.II. 1989. NÁLEZ: střepy, mazanice, brouš. kam. nástroje, štípaná industrie. ULOŽ.: př.č. 152/89. KOM.: na povrchu naoraného objektu.
136. STARÉ JESENČANY /okr. Pardubice/
KULT.: středověk. LOK.: nal. 3, parc.č. 343, 347/1, 346, 348, 351. OKOL.: sběr Šafář, Vokolek 17.II. 1989. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 153/89.
137. STARÉ SMRKOVICE /okr. Jičín/
KULT.: slezskoplatěnická. LOK.: parc.č. 301, 302, 303, 304/1, 2, 307. OKOL.: sběr Boček 10.X. 1987. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 154/89.
138. STARÝ ROKYTNÍK /okr. Trutnov/
KULT.: středověk. LOK.: tvrz u čp. 221. OKOL.: záchranný výzkum Wolf, Sigl září 1988. NÁLEZ: střepy, mazanice, žel.

- předměty. ULOŽ.: př.č. 185/89.
139. TOPOL /okr. Chrudim/
KULT.: slezskoplatěnická, středověk /13. stol./ LOK.: nal. 3, parc.č. 242/1. OKOL.: sběr 2.VI.1988 Vokolek. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 81/89.
140. TŘEBEŠOV /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: slezskoplatěnická, /sídlisté/. LOK.: katastr obce, nalezeno na půdě školy. OKOL.: předal 28.VII.1987 Militký. NÁLEZ: střepy, mazanice. ULOŽ.: př.č. 146/89.
141. TŘEBEŠOV /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: slezskoplatěnická, římská. LOK.: parc.č. 158/1, 162/1. OKOL.: sběr 1987 Militký. NÁLEZ: střepy, mazanice, kostěný nástroj. ULOŽ.: př.č. 142/89.
142. TUNĚCHODY /okr. Chrudim/
KULT.: d. římská, středověk. LOK.: nal. 2, parc.č. 340/2. OKOL.: sběr 19.X.1988 Vokolek. NÁLEZ: střepy, štípaná industrie. ULOŽ.: př.č. 79/89.
143. TUNĚCHODY /okr. Chrudim/
KULT.: lužická, středověk /13. stol./. LOK.: nal. 9, parc.č. 317. OKOL.: sběr 19.X.1988 Vokolek. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 80/89.
144. UHERSKO /okr. Pardubice/
KULT.: středověk /14.-15. stol./. LOK.: nal. 1, parc.č. 467, 469, 471. OKOL.: sběr Kalferst, Sigl, Vokolek 22.III.1989. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 186/89.
145. UHERSKO /okr. Pardubice/
KULT.: středověk /14.-15. stol./. LOK.: nal. 2, parc.č. 489/3, 4. OKOL.: sběr Kalferst, Sigl, Vokolek 22.III.1989. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 187/89.
146. UHERSKO /okr. Pardubice/
KULT.: pravěk /1 střep/, středověk /15. stol./. LOK.: nal. 3, parc.č. 471. OKOL.: sběr Kalferst, Sigl, Vokolek 22.III.1989. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 188/89.
147. UHŘETICE /okr. Chrudim/
KULT.: popel. pole, pozdní doba halštatská, d. římská středověk. LOK.: nal. 2, parc.č. 286/2. OKOL.: sběr Vokolek 29.III.1989. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 194/89.

148. UHŘÍNOVCE /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: středověk /14. - 15. stol./, tvrz. LOK.: parc.č. 94/2. OKOL.: sběr 29.X.1988 B. Dragoun. NÁLEZ: střepy, mazanice. ULOŽ.: př.č. 12/89.
149. VELEŠICE /okr. Jičín/
KULT.: volutová. LOK.: parc.č. 128/1, 138/1, 2, 5-7. OKOL.: sběr Boček 10.X.1987. NÁLEZ: střepy, brouš. kam. nástroje. ULOŽ.: př.č. 170/89.
150. VELEŠICE /okr. Jičín/
KULT.: laténská. LOK.: parc.č. 129, 137/1, 3, 4, 7, 15-16. OKOL.: sběr Boček 10.X.1987. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 171/89.
151. VELEŠICE /okr. Jičín/
KULT.: středověk /?/ - novověk. LOK.: parc.č. 129, 130. OKOL.: sběr Boček 10.X.1987. NÁLEZ: bronz. rolnička. ULOŽ.: př.č. 172/89.
152. VEJVANOVICE /okr. Chrudim/
KULT.: střední doba hradištní, středověk. LOK.: nal. 3, parc.č. 335/10 /V okraj/. OKOL.: sběr 8.IV.1988 Frolík, Kalferst. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 54/89.
153. VEJVANOVICE /okr. Chrudim/
KULT.: d. laténská, středověk. LOK.: nal. 4, parc.č. 335/2. OKOL.: sběr 8.IV.1988 Frolík, Kalferst. NÁLEZ: střepy, mazanice. ULOŽ.: př.č. 55/89.
154. VALY /okr. Pardubice/
KULT.: středověk až novověk. LOK.: tvrz. OKOL.: sběr 22.IX.1983 Frolík a P. Chotěbor. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 58/89.
155. VELKÉ KOLODĚJE /okr. Pardubice/
KULT.: středověk /13. stol./. LOK.: parc.č. 324, 330. OKOL.: sběr Vokolek 24.III.1989. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 197/89.
156. VLKOV /okr. Náchod/
KULT.: eneolit. LOK.: parc.č. 384. OKOL.: nalezl J. Volák 1983, předal St. Martin, Smržov. NÁLEZ: kam. sekerka. ULOŽ.: př.č. 166/89.
157. VLKOV /okr. Náchod/
KULT.: středověk /13. stol./. LOK.: parc.č. 384. OKOL.: nalezl J. Volák 1983, daroval St. Martin, Smržov. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.:

- př.č. 165/89.
158. VODĚRADY /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: mladší d. hradištní až středověk /13. stol./. LOK.: parc. č. 266/2, 278, 279/2. OKOL.: sběr "Klub archeologů Rychnov nad Kněžnou" 28.X.1988. NÁLEZ: střepy, mazanice, štíp. industrie. ULOŽ.: př.č. 8/89.
159. VRBICE /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: středověk /15. stol./. LOK.: zaniklý kostel, poloha Na kostelu, parc.č. 113. OKOL.: sběr 27.VIII.1988. NÁLEZ: střepy, žel.struska, maltovina. ULOŽ.: př.č. 26/89.
160. VYSOKÉ MÝTO /okr. Ústí nad Orlicí/
KULT.: novověk /16. stol./. LOK.: přestavba domu čp. 242. OKOL.: záchranná akce 7.VI.1988 Vokolek. NÁLEZ: v kanalizačních rýhách zakreslen profil, z něhož byly získány střepy a zl. kachlů. ULOŽ.: př.č. 104/89.
161. VYSOKÝ ÚJEZD /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: středověk /13. stol./. LOK.: čp. 14, parc.č. 86/1. OKOL.: sběr 28.V.1988 B. Dragoun. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 23/89.
162. VYSOKÝ ÚJEZD /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: pravěk, středověk /15. stol./. LOK.: parc.č. 152. OKOL.: sběr 31.VIII.1987. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 24/89.
163. VYSOKÝ ÚJEZD /okr. Rychnov n. Kn./
KULT.: středověk /13. stol./. LOK.: parc.č. 97. OKOL.: sběr 31. VIII.1987 B. Dragoun. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 25/89.
164. ZÁJEZD /okr. Náchod/
KULT.: lužická /pohřebiště ?/, slezskoplatěnická. LOK.: parc.č. 615. OKOL.: sběr Boček 29.V.1987, 31.V.1988. NÁLEZ: střepy, mazanice, štípaná industrie, kámen, spálená kůstka.. ULOŽ.: př.č. 155, 156/89.
165. ZÁŘECKÁ LHOTA /okr. Ústí nad Orlicí/
KULT.: slezskoplatěnické hradiště /I. stupeň/. LOK.: hradiště "Hrádníky", parc.č. 566/1, 562. OKOL.: sběr 3.IV. 1986 Boček, Vokolek. NÁLEZ: střepy na parc.č. 566/1 /u pískovny/ a S valu /parc.č. 562/. ULOŽ.: př.č. 202, 203/89.
166. ŽIŽELICE /okr. Kolín/
KULT.: starší d. římská. LOK.: parc.č. 502/2. OKOL.: sběr ing. Fr. Steklý 1988. NÁLEZ: střepy. ULOŽ.: př.č. 184/89.

J. Kalferst - J. Sigl - V. Vokolek: New accessions of the archeological collection of the Regional museum of East Bohemia at Hradec-Králové in 1989, newly acquired archeological objects registered in the Museum in 1989. These have been procured both by activities of the archeological team of the museum and of their collaborators and they cover a substantial part of the East Bohemian region.

Jan Prostředník TERÉNNÍ PRŮZKUM NA JIČÍNSKU

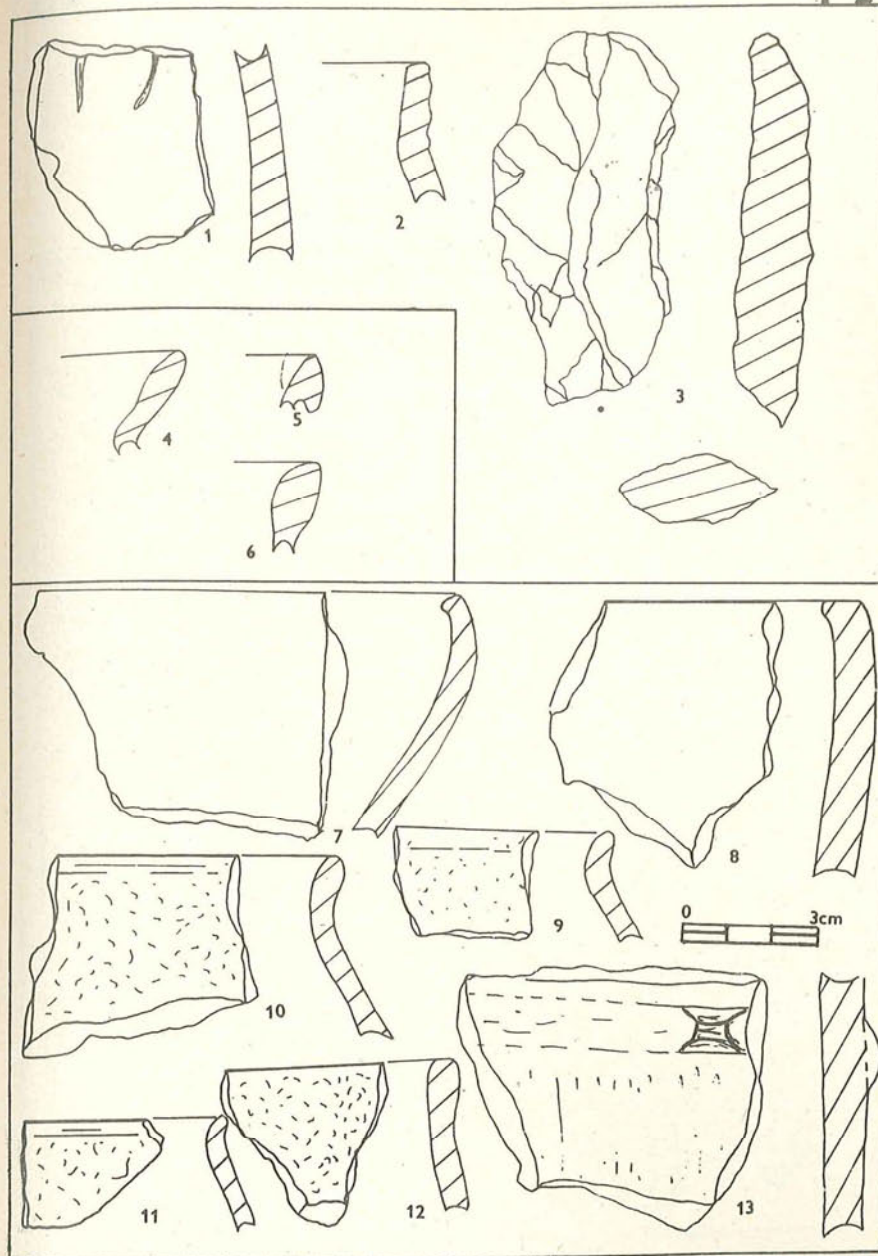
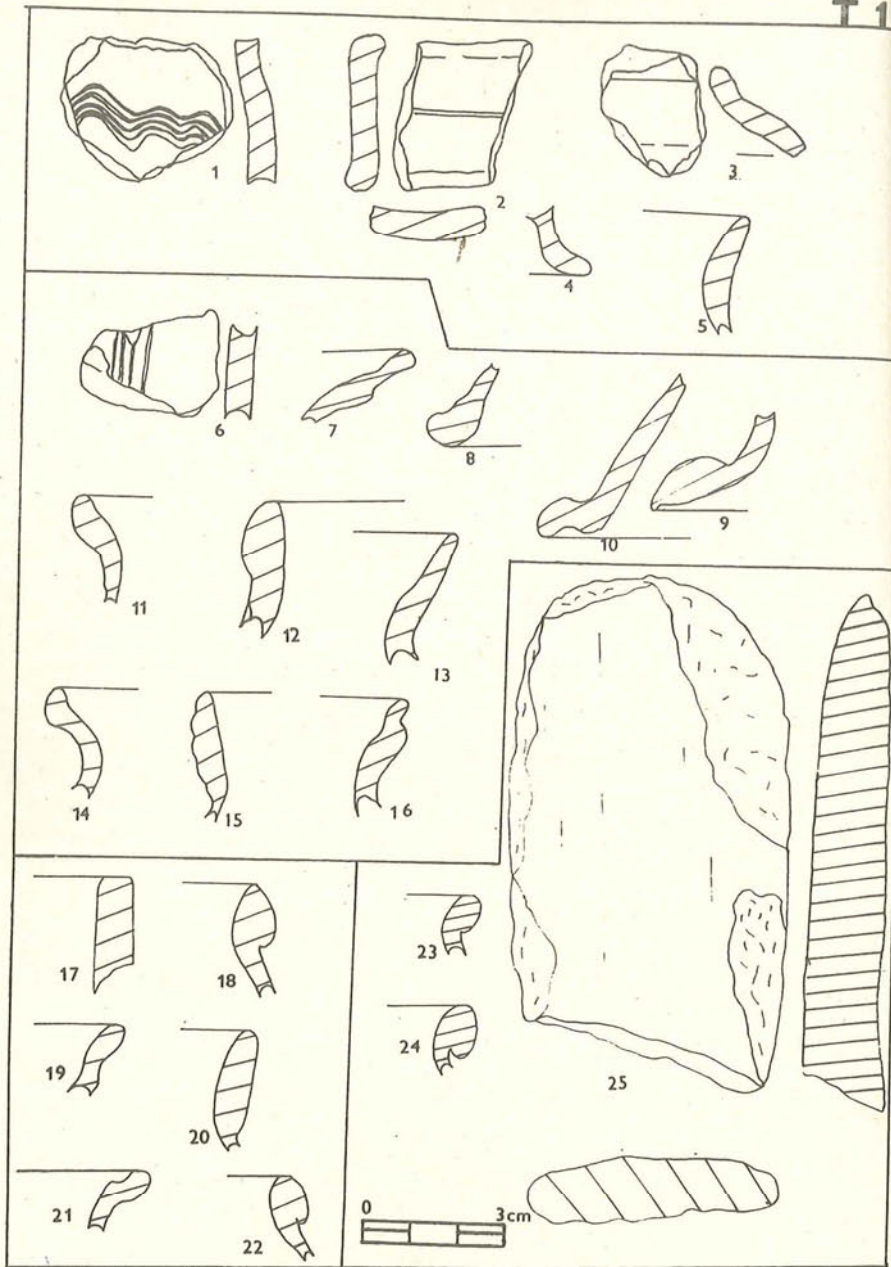
- 1/ BUDČEVES /okr. Jičín/
KULT.: neolit ?, pravěk, hradištní, středověk 13. stol.
LOK.: "Za zahradou", ZM 13-12-14, /Jičín/, 463 mm od z s.č.,
202 mm od j s.č., /350 m JV od středu obce/. OKOL.: sběr J.
Hrdina, J. Prostředník, 1989. NÁLEZ: grafit, keramika, část
zrnotěrky, /tab I, 1-5/. ULOŽ.: u autora.
- 2/ BUDČEVES /okr. Jičín/
KULT.: pravěk, neolit /LnK/, hradištní, středověk
13.-15. stol., LOK.: "Havraník", ZM 13-12-14, /Jičín/, 416 mm
od z s.č., 254 mm od j s.č., /450 m S od středu obce/. OKOL.:
sběr J. Hrdina, J. Prostředník, 1989. NÁLEZ: keramika,
brousek. ULOŽ.: u autora.
- 3/ BYSTRICE /okr. Jičín/
KULT.: neolit /StK/, středověk 13.-15. stol. LOK.:
" V bahnech", ZM 13-12-04, /Jičín/, 333 mm od z s.č., 360 mm
od j s.č., /600 m JZ od středu obce/. OKOL.: sběr J. Hrdina,
J. Prostředník, 1988. NÁLEZ: keramika, ŠI. ULOŽ.: u autora.
- 4/ BYSTRICE /okr. Jičín/
KULT.: středověk 13.-15. stol. LOK.: "Nad bahny", ZM 03-43-24,
/Jičín/, 349 mm od z s.č., 67 mm od j s.č., /400 m SZ od středu
obce/. OKOL.: sběr J. Hrdina, J. Prostředník, 1988. NÁLEZ:
keramika. ULOŽ.: u autora.
- 5/ BYSTRICE /okr. Jičín/
KULT.: pravěk, neolit /LNK,StK/, pop. pole /?/, středověk 13.-15.
stol. LOK.: "Nad bahny", ZM 03-43-24, /Jičín/, 349 mm od z s.č.,
67 mm od j s.č., /400 m SZ od středu obce/. OKOL.: sběr ing.
Zemánek, JZD Bystřice, 1986. ULOŽ.: u autora. KOM.: ve svahu
"sjiždi" ornice, odhaluje objekty.
- 6/ BYSTRICE /okr. Jičín/
KULT.: středověk 14.-15. stol. LOK.: "Dolce", ZM 13-12-04,
/Jičín/, 402 mm od z s.č., 358 mm od j s.č., /400 m SZ od středu
obce/. OKOL.: sběr J. Hrdina, J. Prostředník, 1988. NÁLEZ:
keramika. ULOŽ.: u autora.

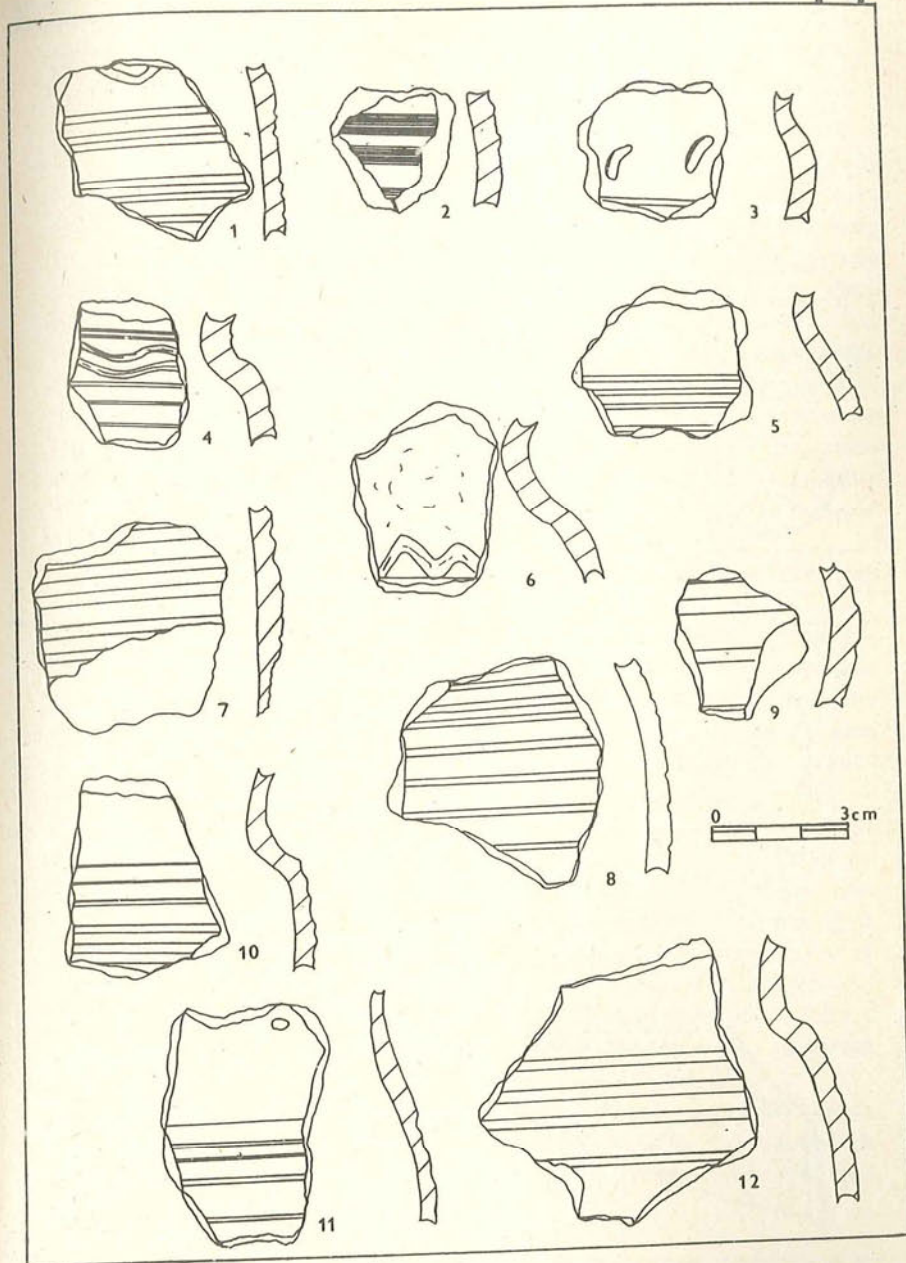
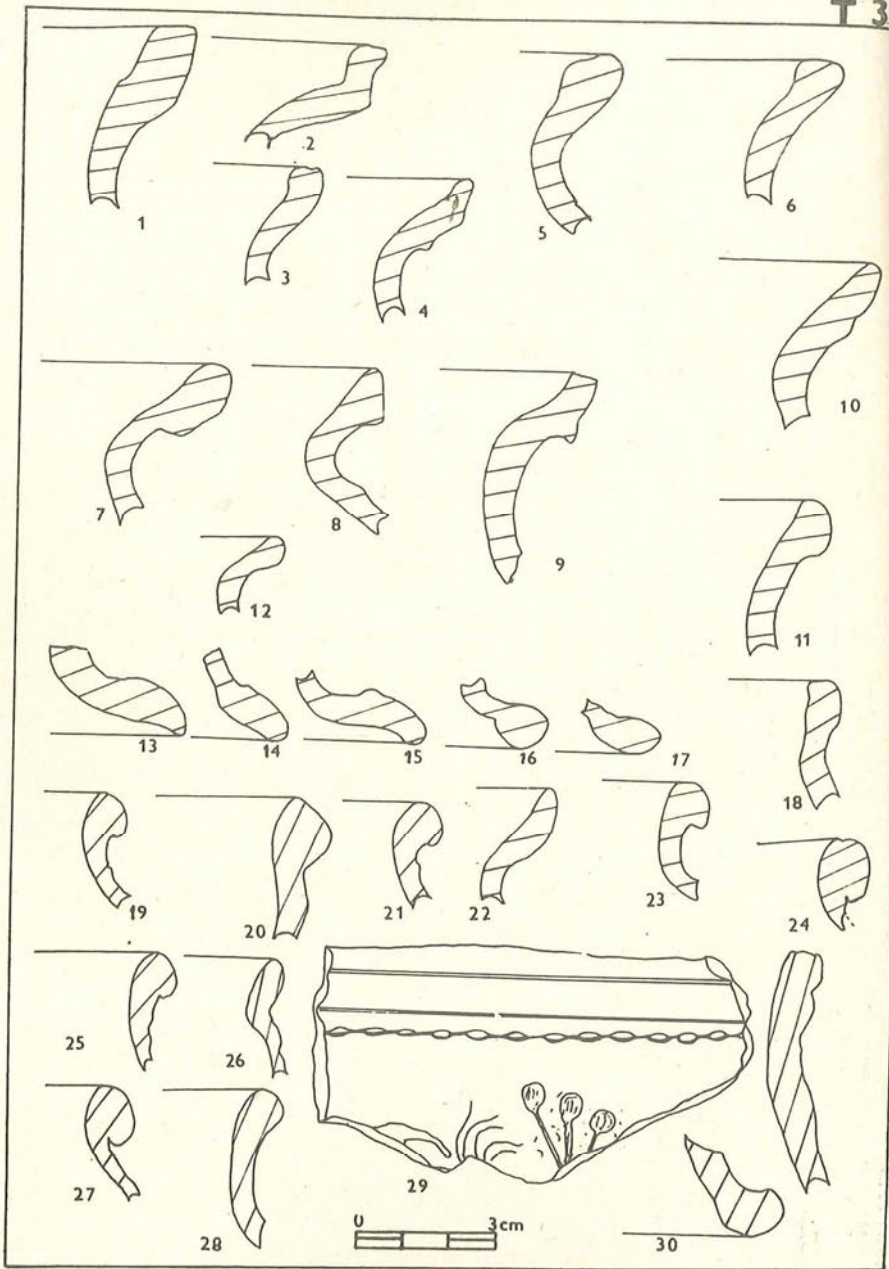
- 7/ HOLÍN /okr. Jičín/
KULT.: pravěk, pop. pole, středověk 13.-15. stol. LOK.: ZM
03-43-16, /Jičín/, 253 mm od j s.č., 46 mm od z s.č., /300 m
JV od středu obce/. OKOL.: sběr J. Prostředník, 1987. NÁLEZ:
keramika. ULOŽ.: u autora.
- 8/ JIČÍN /okr. Jičín/
KULT.: středověk 13.-15. stol. LOK.: "čeřov", objekt ČSLA, ZM
03-43-16, /Jičín/, 294 mm od z s.č., 210 mm od j s.č., /350 m
JV od vyhlídkové věže na kopci Čeřovka/. OKOL.: sběr na
hromadě, J. Prostředník, 1986. NÁLEZ: keramika. ULOŽ.: u autora.
- 9/ JIČÍN /okr. Jičín/
KULT.: pravěk, středověk 14.-15. stol. LOK.: "za Čeřovkou", ZM
03-43-16, /Jičín/, 272 mm od z s.č., 253 mm od j s.č., /250 m
S od věže na kopci Čeřovka/. OKOL.: sběr, J. Prostředník,
1987, 1988. NÁLEZ: keramika. ULOŽ.: u autora.
- 10/ JIČÍN /okr. Jičín/
KULT.: neolit /StK/, středověk 14.-15. stol. LOK.: "za Čeřovkou"
ZM 03-43-16, /Jičín/, 290 mm od z s.č., 238 mm od j s.č., /300 m
SV od vyhlídkové věže na Čeřovce/. NÁLEZ: BI, keramika. ULOŽ.:
u autora.
- 11/ JIČÍN /okr. Jičín/
KULT.: pravěk, latén?, středověk 13.-15. stol. LOK.: "Valcha",
ZM 03-43-21, 252 mm od z s.č., 377 mm od j s.č., /300 m JZ od
výrobního objektu Agrozet/. OKOL.: sběr Klub přátel muzea,
J. Prostředník, 1989. NÁLEZ: keramika, kamenný předmět /tab.
I, 6-16/. ULOŽ.: u autora.
- 12/ JIČÍN /okr. Jičín/
KULT.: slezskoplatěnická, latén ?, mladohradištní ?, středověk
13.-15. stol. LOK.: jižní svah kopce Zebín, ZM 03-43-16 /Jičín/,
335 mm od z s.č., 308 mm od j s.č., /100 m JZ od kostela Všech
svatých/. OKOL.: sběr archeologický kroužek při OMAG Jičín,
J. Prostředník, manž. Ulrychovi, 1989. NÁLEZ: osada, keramika,
ŠI, /tab. 2, 7-13, tab 3, 1-30, tab. 4, 1-12/. ULOŽ.: u autora.
KOM.: ves zmiňována kol. 1360, Roubík, F. Soupis a mapa
zaniklých osad v Čechách, Praha 1959, 104. Osamocený barokní
hřbitovní kostel /v základech gotický/, konec 14. stol., Ho-
ráková, H., Bibliografický průvodce po stavebních, uměleckých
a technických památkách, OMAG Jičín 1988, 114 - 116.

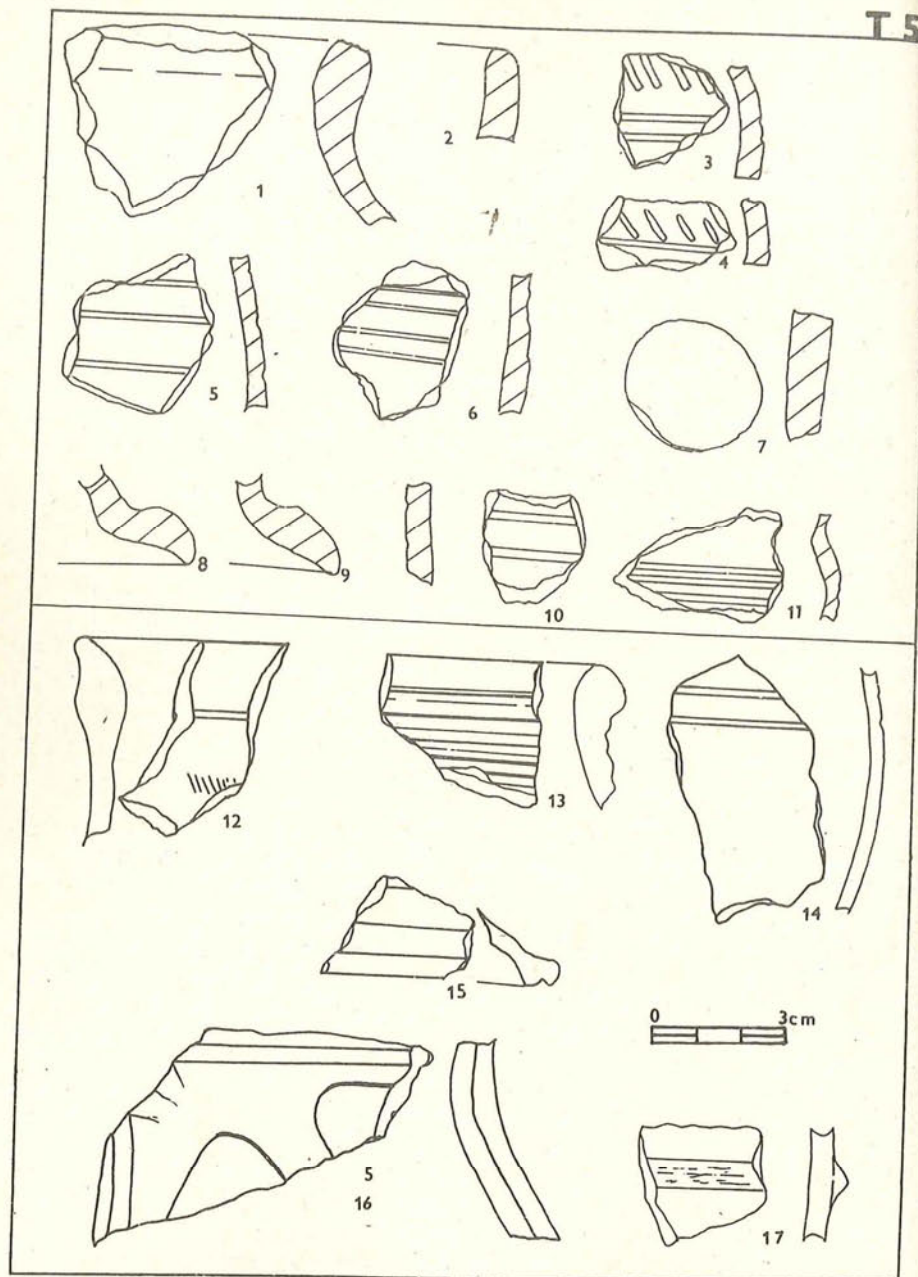
- 13/ KBELNICE /okr. Jičín/
KULT.: pravěk, paleolit ?, neolit, latén ?, středověk 14.-15. stol. LOK.: Kometa, ZM 03-43-16, 180 mm od z s.č., 320 mm od j s.č., /300 m J od vsi/. OKOL.: sběr archeologický kroužek při OMAG Jičín, J. Prostředník, 1990. NÁLEZ: keramika, ŠI, /tab. 2, 1-3/. ULOŽ.: u autora.
- 14/ KBELNICE /okr. Jičín/
KULT.: neolit, středověk 14.-15. stol. LOK.: "Žabínek" ZM 03-43-16, 214 mm od z s.č., 307 mm od j s.č., /400 m JV od vsi/. OKOL.: sběr archeologický kroužek při OMAG Jičín, J. Prostředník, 1990. NÁLEZ: BI, keramika, /tab. 1, 17-22, 23-25/. ULOŽ.: u autora.
- 15/ KBELNICE /okr. Jičín/
KULT.: pravěk, neolit, středověk 14.-15. stol. LOK.: "Žabínek" ZM 03-43-16 /Jičín/, 226 mm od z s.č., 308 mm od j s.č., /500 m JV od vsi/. OKOL.: sběr archeologický kroužek při OMAG Jičín, J. Prostředník, 1990. NÁLEZ: BI, keramika. ULOŽ.: u autora.
- 16/ KBELNICE /okr. Jičín/
KULT.: pravěk, neolit, latén, středověk 14.-15. stol. LOK.: "Horka", ZM 03-43-16 /Jičín/, 235 mm od z s.č., 364 mm od j s.č., /600 m od vsi/. OKOL.: sběr archeologický kroužek při OMAG Jičín, J. Prostředník, 1990. NÁLEZ: keramika, / tab. 2, 4-6/. ULOŽ.: u autora.
- 17/ POPOVICE /okr. Jičín/
KULT.: pravěk, neolit ?, středověk 15. stol. LOK.: " pod Hruškou", ZM 03-43-16 , 316 mm od j s.č., 297 mm od z s.č., /700 m SV od středu obce/ /Jičín/. OKOL.: sběr J. Hrdina, J. Prostředník, 1987. NÁLEZ: BI, keramika. ULOŽ.: u autora.
- 18/ VITINĚVES /okr. Jičín/
KULT.: neolit, pop. pole, středověk 15. stol. LOK.: Malá Strana - Vyšovatka, ZM 03-43-21 /Jičín/, 416 mm od z s.č., 106 mm od j s.č., /100 m SV nad zastávkou ČSD/. OKOL.: sběr J. Hrdina, J. Prostředník, 1987. NÁLEZ: keramika. ULOŽ.: u autora.
- 19/ SYŘENOV /okr. Semily/
KULT.: středověk 14.-16. stol. LOK.: Bradlec - hrad, ZM 03-43-12, 954 mm od z s.č., 342 mm od j s.č. OKOL.: průzkum J. Hrdina, J. Prostředník, Ulrychová 1988. NÁLEZ: keramika,

- kachle, /tab. 5, 12-17/. ULOŽ.: M Železnice, inv.č. 965 - 1040. KOM.: eroze profilu pod obytnou věží na JZ svahu, znamená větší kumulace střeptů a kostí, patrná až 1 m mocná kulturní vrstva, hrad založen na přelomu 13.-14. stol., 1569 pustý, viz. Sedláček, A. Hrad, zámky a tvrze království Českého, díl V., Praha 1887, 194 - 198.
- 20/ ZÁMOSTÍ /okr. Jičín/
KULT.: pravěk, neolit, pop. pole, mladohradištní, 13. stol. LOK.: "Starý Hrádek" - "Javorový důl" ZM 03-34-15, 232,5 mm od z s.č., 140 mm od j s.č. /lesní cesta mezi javorovým dolem a Starým Hrádkem/. OKOL.: sběr J. Prostředník, manž. Ulrychovi 1989. NÁLEZ: keramika, /tab. 5, 1-11/. ULOŽ.: u autora.

J. Prostředník: Field surveys of the Jičín region
A fieldwalking survey of some sites of the Jičín district,
most of which has been carried out by the author in 1986-1989.

Vít Vokolek OBNOVENÝ VÝZKUM V PLOTIŠTÍCH N. L.

V Plotištích n.L. /dnes součást Hradce Králové/ byl v letech 1961 - 1970 prováděn systematický archeologický výzkum, který byl zaměřen především na záchranu pohřebiště z doby římské /Dr. A. Rybová/. Okrajové partie bohatého pravěkého osídlení zůstaly tehdy nedotčeny. Předměřická cihelna v té době ještě těžila daleko a jiným směrem a přes stálý dohled zde žádné pravěké objekty zjištěny nebyly. Po skončení výzkumu v r. 1970 se však těžba obrátila nejprve J směrem a v poslední době se připravuje těžba v směrem, tedy směrem ke zkoumané části lokality. Narušení rozsáhlého objektu doprovázeného zlomky keramiky únětické kultury si vyžádalo jednání s Východočeskými cihelnami a výsledkem byl předstihový výzkum financovaný investorem. Výzkum v r. 1989 proběhl v červenci až září za pomoci brigád studentů gymnázia a Pedagogické fakulty v Hradci Králové.

Naleziště označené jako A na rozdíl od dalšího výzkumu v Plotištích n.L. /nal.B/ u hospodářských budov JZD za kostelem, se rozkládá na mírně vystupující sprašové návějí, dosahující maximální nadmořskou výšku 254 m. Návěj na S straně byla narušena provozem cihelny ležící již na k.ú. Předměřic n.L. /býv. cihelna cukrovaru/, na V straně je vymezena hranou inundačního území Labe a zástavbou obce Předměřice n. L.. Výzkum v l. 1961 - 1970 probíhal na V svahu návěje.

Západní okraj lokality tvořící slabě klesající svah byl místem letošního výzkumu. Celá zkoumaná plocha byla vymezena na břehu stávající cihelny, na parc.č. 1/1, 1/2, 10 /dnešní ppč. 29/2/ v nadm. výšce 253 m. Základní délka zkoumané plochy byla 70 m, šířka 20 m. Plocha byla rozdělena na čtverce 10 x 10 m s návazností na čtvercovou síť z let 1961 - 1970. V letošní sezóně byly zkoumány čtverce LXXVIII - XCV, z nichž LXXVIII - LXXXII, LXXVIII, XCIV - XCV nebyly prozkoumány celé, poněvadž přesahovaly okraj cihelny. Celkově prozkoumáno 1203 m².

Na většině plochy předpokládaného výzkumu v r. 1989 ležela ještě před zahájením prací halda ornice ze skrývky v předchozích letech, takže začišťování plochy bylo provedeno postupně tak, jak

halda byla odvážena. Připravená plocha byla skryta nahrubo buldozerem, a teprve potom ručně čištěna na jinak výborně čitelnou hladinu sprašového podloží. Suché léto však tyto práce probíhající těsně po skrývce vrstvy buldozerem značně ztěžovalo.

Letošní výzkum potvrdil, že jsme skutečně zachytili západní okraj naleziště, nenarušeného ještě provozem cihelny. Na odkryté ploše jsme prozkoumali jen několik osamocených objektů ležících na periférii lokality, které však nejsou bez zajímavosti. V Z polovině zkoumané plochy byl rozsáhlý objekt 288, který vlastně podnitil celou akci. Byl cihelnou narušen a rýsoval se ve stěně svou šedočernou výplní. Původně jsme předpokládali, že se jedná o hliník únětické kultury. Začištěním zbývající plochy ve čtv. LXXIX - LXXXII, LXXXV - LXXXVIII bylo zjištěno, že nepravidelně oválný objekt s delší osou orientovanou ve směru JZ SV, dl. 44 m a široký 22 m /S a hlavně Z část narušena cihelnou/ není součástí únětického sídliště. Velmi tvrdá výplň a rozsáhlost objektu neumožňovaly vybrat celý jeho obsah. Proto jsme objektem vedly 2 m široké řezy, které ukázaly, že jde o přírodní prohlubeň, patrně často zamokřenou, která byla zaplněna až v době únětické kultury. Nálezy, především zlomky keramiky a části kamenných drtidel, se objevovaly převážně v horní části výplně. Hloubka objektu ve středu dosahovala maximálně 80 cm od hladiny výzkumu.

Na V okraji této prohlubně, ve čtv. XCII - XCIII jsme však narazili na dva objekty 289 a 290, které spolu souvisely. Obj. 290 představovala Z část stavby nebo plochy vymezené hlubokými žlaby s náznakem oblého západního ukončení. Žlábků široké 45 cm a hl. 121 cm od povrchu vymezovaly plochu 295 cm širokou, odkrytou v délce 670 cm. Uvnitř plochy nebyly kúlové jamky, které rovněž nebyly zjištěny ani ve dnech žlábků. Domníváme se, že nejde o zastřešenou stavbu, ale jen o plochu ohrazenou palisádou. Objekt pokračuje směrem do zatím neodkryté plochy. K západní krátké stěně se těsně připojoval zahloubený útvar /obj. 289/, připomínající na první pohled stavební jámu, byl však pravidelný, v rozích obloukovitě rozšířený a při S stěně více protažený. Na profilech bylo možno jasně pozorovat, že objekt byl vyhlouben až po dokončení stavby 290. Dno obj. 289 bylo členěno do oválných pravidelných prohlubní s plochým dnem, tvaru a výplně téměř shod-

ného s výplní hrobových jam. Obsah objektu byl až na několik ojedinelých atypických střepů zcela bez nálezů, jen na dně v JZ části ležely části velké putny a v SZ rohu odkryto malé ohniště s vypálenou plochou, ležící však nad dnem. Teprve v laloku při S stěně stavby 290 jsme v jedné prohlubni odkryli žárový hrob sestávající z velké amfory ležící na boku, přikryté částí další, spadlé dovnitř, kolem níž bylo několik spálených kostí. Při pozorném dalším vybírání výplně ostatních laloků jsme zachytili ojedinelé zlomky spálených kostí, které při vybírání přeschlé výplně ve větších kusech unikaly pozornosti.

Lze konstatovat, že byla odkryta část areálu náležející patrně lengyelskému horizontu, související s pohřebním ritem, který jsme dosud neznali. V každém případě oba objekty spolu těsně souvisí a výzkum další části obj. 290, náležející snad k dlouhým stavbám kultovního charakteru, tuto otázku objasní. Postavení objektu na periférii naleziště tuto funkci rovněž podtrhuje.

Ve čtv. LXXXIII v J části zkoumané plochy byl ještě zachycen objekt zcela zničený hlubokou skrývkou buldozeru /přes 1 m/ a otáčejícími se vozy odvázejícími zeminu. Ze zbytku výplně jsme získali několik střepů, náležejících patrně vypíchané keramice.

Výzkum v r. 1989 zachytil Z okrajovou partii známého a důležitého mnohokulturního naleziště. Prozkoumaná část, především areálu sloužícího k pohřbívání nebo k pohřebnímu rituálu, náleží k pozdně lengyelskému horizontu. Další výzkum v r. 1990 bude pokračovat odkryvem pásu 70 m dlouhého a 20 m širokého navazujícího na V hranici výzkumu v r. 1989. Bylo by žádoucí následujícími etapami dosáhnout plochy výzkumu v l. 1961 - 1970, aby toto důležité naleziště, zastávající významné postavení ve východočeském pravěkému vývoji, bylo prozkoumáno pokud možno v úplnosti a zachráněno tak před dalšími zásahy.

V. Vokolek: Renewed excavations at Plotiště-nad-Labem
Precedence excavations of the W perimeter of the site excavated in 1961-1970. A part of a cemetery area from the Late Lengyel horizon (i.e. Neolithic-Eneolithic transition) has been investigated.

halda byla odvážena. Připravená plocha byla skryta nahrubo buldozerem, a teprve potom ručně čištěna na jinak výborně čitelnou hladinu sprašového podloží. Suché léto však tyto práce probíhající těsně po skrývce vrstvy buldozerem značně ztěžovalo.

Letošní výzkum potvrdil, že jsme skutečně zachytili západní okraj naleziště, nenarušeného ještě provozem cihelny. Na odkryté ploše jsme prozkoumali jen několik osamocených objektů ležících na periferii lokality, které však nejsou bez zajímavosti. V Z polovině zkoumané plochy byl rozsáhlý objekt 288, který vlastně podnitil celou akci. Byl cihelnou narušen a rýsoval se ve stěně svou šedočernou výplní. Původně jsme předpokládali, že se jedná o hliník únětické kultury. Zčištěním zbývající plochy ve čtv. LXXIX - LXXXII, LXXXV - LXXXVIII bylo zjištěno, že nepravidelně oválný objekt s delší osou orientovanou ve směru JZ SV, dl. 44 m a široký 22 m /S a hlavně Z část narušena cihelnou/ není součástí únětického sídliště. Velmi tvrdá výplň a rozsáhlost objektu neumožňovaly vybrat celý jeho obsah. Proto jsme objektem vedly 2 m široké řezy, které ukázaly, že jde o přírodní prohlubeň, patrně často zamokřenou, která byla zaplněna až v době únětické kultury. Nálezy, především zlomky keramiky a části kamenných drtidel, se objevovaly převážně v horní části výplně. Hloubka objektu ve středu dosahovala maximálně 80 cm od hladiny výzkumu.

Na V okraji této prohlubně, ve čtv. XCII - XCIII jsme však narazili na dva objekty 289 a 290, které spolu souvisely. Obj. 290 představovala Z část stavby nebo plochy vymezené hlubokými žlaby s náznakem oblého západního ukončení. Žlábků široké 45 cm a hl. 121 cm od povrchu vymezovaly plochu 295 cm širokou, odkrytou v délce 670 cm. Uvnitř plochy nebyly kúlové jamky, které rovněž nebyly zjištěny ani ve dnech žlábků. Domníváme se, že nejde o zastřešenou stavbu, ale jen o plochu ohrazenou palisádou. Objekt pokračuje směrem do zatím neodkryté plochy. K západní krátké stěně se těsně připojoval zahloubený útvar /obj. 289/, připomínající na první pohled stavební jámu, byl však pravidelný, v rozích obloukovitě rozšířený a při S stěně více protažený. Na profilech bylo možno jasně pozorovat, že objekt byl vyhlouben až po dokončení stavby 290. Dno obj. 289 bylo členěno do oválných pravidelných prohlubní s plochým dnem, tvaru a výplně téměř shod-

ného s výplní hrobových jam. Obsah objektu byl až na několik ojedinelých atypických střepů zcela bez nálezů, jen na dně v JZ části ležely části velké putny a v SZ rohu odkryto malé ohniště s vypálenou plochou, ležící však nad dnem. Teprve v laloku při S stěně stavby 290 jsme v jedné prohlubni odkryli žárový hrob sestávající z velké amfory ležící na boku, přikryté části další, spadlé dovnitř, kolem níž bylo několik spálených kostí. Při pozorném dalším vybírání výplně ostatních laloků jsme zachytili ojedinelé zlomky spálených kostí, které při vybírání přeschlé výplně ve větších kusech unikaly pozornosti.

Lze konstatovat, že byla odkryta část areálu náležející patrně lengyelskému horizontu, související s pohřebním ritem, který jsme dosud neznali. V každém případě oba objekty spolu těsně souvisí a výzkum další části obj. 290, náležející snad k dlouhým stavbám kultovního charakteru, tuto otázku objasní. Postavení objektu na periferii naleziště tuto funkci rovněž podtrhuje.

Ve čtv. LXXXIII v J části zkoumané plochy byl ještě zachycen objekt zcela zničený hlubokou skrývkou buldozeru /přes 1 m/ a otáčejícími se vozy odvážejícími zeminu. Ze zbytku výplně jsme získali několik střepů, náležejících patrně vypíchané keramice.

Výzkum v r. 1989 zachytil Z okrajovou partii známého a důležitého mnohokulturního naleziště. Prozkoumaná část, především areálu sloužícího k pohřbívání nebo k pohřebnímu rituálu, náleží k pozdně lengyelskému horizontu. Další výzkum v r. 1990 bude pokračovat odkryvem pásu 70 m dlouhého a 20 m širokého navazujícího na V hranici výzkumu v r. 1989. Bylo by žádoucí následujícími etapami dosáhnout plochy výzkumu v l. 1961 - 1970, aby toto důležité naleziště, zastávající významné postavení ve východočeském pravěkém vývoji, bylo prozkoumáno pokud možno v úplnosti a zachráněno tak před dalšími zásahy.

V. Vokolek: Renewed excavations at Plotiště-nad-Labem
Precedence excavations of the W perimeter of the site excavated in 1961-1970. A part of a cemetery area from the Late Lengyel horizon (i.e. Neolithic-Eneolithic transition) has been investigated.

Martina Beková
ZAJÍMAVÉ NÁLEZY BROUŠENÝCH NÁSTROJŮ ZE SOUKROMÉ SBÍRKY

V únoru 1990 autorka článku spolu s pracovníky Městského muzea v Dobrušce dokumentovala část sbírky dobrušského sběratele a amatérského archeologa pana Klena. Původní kolekce byla po smrti majitele v r. 1985 rozdělena, část přešla do Městského muzea v Dobrušce a část zůstala v soukromém držení vnuka pana Klena a byla tak v podstatě nepřístupná. Soubor je tvořen ojedinělými nálezy broušené a štípané kamenné industrie, bronzí a několika nádobami v celkovém počtu asi 150 ks. Zahrnuje sběrnou oblast Dobrušky a širšího okolí. Jeho hodnota je značně snížena absencí nalezových okolností, nepřesnou lokací a u některých nálezů dokonce chybí veškeré údaje.

Publikací katalogu celé sbírky předchází výběr pěti zajímavých broušených nástrojů, které byly druhotně upravovány a využívány, případně podle nich lze usuzovat na způsob výroby.

Opočno - Malé náměstí. Polovina sekeromlatu s obloukovitým ostřím, břitová část. Průřez soudkovitý. Sekeromlat přeražen v otvoru pro násadu, nedovrtán. Vrtání bylo vedeno ze dvou stran, z jedné dutým vrtákem do hloubky 30 mm, z druhé strany otvor pouze započat piketáží. Rozměry: délka 80, šíře 51 a výška 56 mm, provrt 20 mm (Tab.1:3). Surovina: tmavá vyvřelina.

Doudleby n. Orlicí, pole u nádraží. Trojúhelníkový sekeromlat s rovným ostřím, lichoběžníkovým průřezem. V týle stopy po vrtání, větší část odlomena. Rozměry: 112 x 56 x 40 mm, provrt 22, 16 mm (Tab 1:4). Surovina: šedo zelená břidlice.

Dobruška - Křovice, pole u cihelny. Klínek obdélníkovitého tvaru s rovným ostřím, mírně lichoběžníkovitým průřezem. Ve 2/3 délky (od břitu) na jedné straně zbytek provrtu. Rozměry: 138 x 29 x 29 mm (Tab 1:1). Surovina: šedo zelená břidlice.

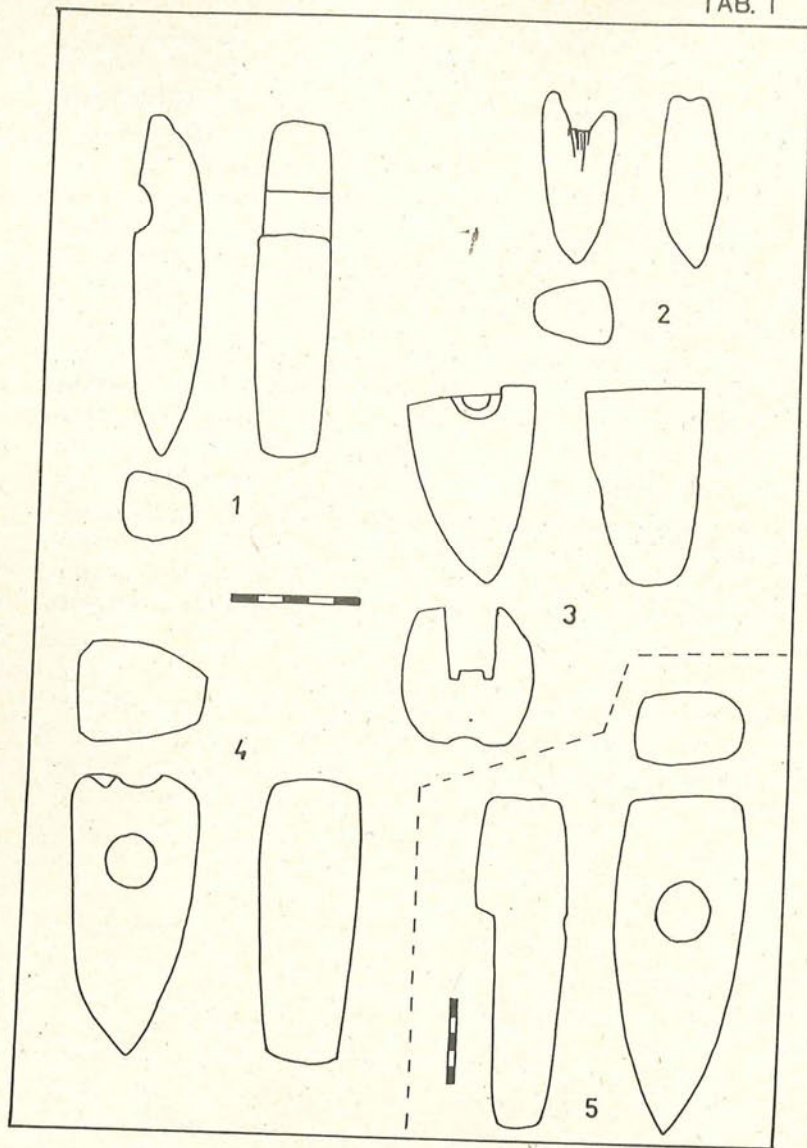
Dobruška - okolí. Masivní trojúhelníkový sekeromlat s rovným ostřím, rovným týlem a obdélníkovitým průřezem. Na spodní straně až po polovinu provrtu odlomená rovná plocha (asi 1/3 původní výšky artefaktu). Nově vzniklý povrch opět obroušen. Rozměry: 210 x 74 x 50 (nová výška 34 mm), provrt 28, 31 mm (Tab. 1:5). Surovina: šedo zelená břidlice.

Lípa u Týniště, bližší neurčený písniček. Polovina sekeromlatu zlomeného v provrtu, břitová část. Zašpičatělé ostří, průřez lichoběžníkovitý. Ve zbytku provrtu výrazné rýhy, orientované v podélné ose artefaktu. Rozměry: 70 x 31 x 25 mm. Provrt silně poškozen - neměřitelný (Tab 1:2). Surovina: tmavá vyvřelina.

Všechny uvedené nálezy pocházejí z okresu Rychnov n. Kněžnou a postrádají bližší nalezové okolnosti. Datovat je lze do mladého neolitu. Sekeromlat z Opočna je dokladem způsobu provádění otvoru, v tomto případě ze dvou stran, započatého piketáží a dále vedeného dutým vrtákem.

Ostatní nálezy jsou pozoruhodné sekundárními úpravami, případně opravami zlomených nebo odštípnutých exemplářů. Sekeromlat z Doudleb byl vytvořen z původně většího kusu, zlomeného v místě provrtu, klínek z Dobrušky - Křovic zase z podélně prasklého sekeromlatu, sekeromlat z okolí Dobrušky byl přes svůj, po odštípnutí nezvyklý tvar, znovu opracován. A sekeromlat z Lípy byl poté, co praskl v otvoru, sekundárně používán jako brousek, o čemž svědčí výrazné trasologické stopy, táhnoucí se od provrtu. Všechny jsou svědectvím značné pracovní náročnosti kamenných broušných výrobků, které byly proto maximálně využívány.

M. Beková: Remarkable finds of ground stone tools from a private collection, an information on five ground-stone tools from a collection of Mr. Klen, collected from the sites of the Rychnov nad Kněžnou district. All of them are dated into the Late Neolithic.

Jiří Kalferst

VÝZKUMY NA TRASE KANALIZAČNÍHO PRŮKOPU V R. 1987 - 1989

V letech 1987 až 1989 prováděli pracovníci AO KMVČ v Hradci Králové průzkumy a záchrané výzkumy na trase kanalizace odpadových vod mezi staveništěm k.p. BENZINA v Cerekvicích nad Bystřicí a jejím vyústěním do Labe. Trasa kanálu, protínající katastry obcí Želkovice, Benátky, Máslojedy, Horní Neděliště, Sendražice a Lochenice (vše okr. Hradec Králové) byla postupně hloubena v zimních měsících. Hloubka průkopu kolísala mezi 0,8 a cca 2,5 m. Šíře dna rýhy byla 1 m, stěny průkopu se do výšky mírně kónicky rozevíraly. Mimo pokročilou roční dobu ztěžovala na některých úsecích práci i spodní voda, pronikající do výkopu z přerušovaných drenáží. Skutečnost, že vlastnímu mechanickému hloubení rýhy předcházelo dočasné shrnutí ornice a podorničí, se v jednom případě ukázala jako důležitý metodologický poznatek pro další prospekce obdobného typu. Nárazový způsob stavebních prací spolu s odklonem od stanovené trasy způsobil, že trasa výkopu nebyla zkontrolována v celé délce. Rovněž rychlý postup při zahrnování a ztížené klimatické podmínky umožnily jen v ojedinělých případech prozkoumání zachovaných částí objektů.

Popis objektů:

Obj. 1/87 - k.ú. Benátky, parc. č. 233/1, úsek kanalizace 0,172 km, východní profil. Soujámí 4,2 m dlouhé 1,3 m hluboké, výplň: šedohnědá, promíšená, hlinitá. Mimo drobných uhlíků rozptýlených ve výplni, bez nálezů.

Obj. 2/87 - k.ú. Benátky, parc. č. 233/1, úsek kanalizace 0,218 km, východní profil. Jáma 4,2 m dlouhá a 0,9 m hluboká, výplň: černohnědá, hlinitá. Ve výplni rozptýleny kousky mazanice a kameny (ojediněle).

Obj. 3/87 - k.ú. Benátky, parc. č. 233/1, úsek kanalizace 0,244 km, západní profil. Jáma 4,65 m dlouhá s členitým maximálně 1,35 m hlubokým dnem, výplň: černohnědá, hlinitá s rozptýlenými kousky mazanice.

Obj. 4/87 - k.ú. Benátky, parc. č. 233/1, úsek kanalizace

0,218 km, východní profil. Členěná jáma 2,3 m dlouhá a 0,5 m hluboká, výplň: šedohnědá, hlinitá. Bez nálezů.

Obj. 5/87 - k.ú. Benátky, parc. č. 233/1, úsek kanalizace 0,258 km, západní profil. Jáma 2,6 m dlouhá a 0,5 m hluboká, výplň: šedohnědá, hlinitá. Bez nálezů.

Obj. 6/87 - k.ú. Benátky, parc. č. 233/2, úsek kanalizace 0,261 km, východní profil. Vakovitá obilnice 1,5 m dlouhá a 0,75 m hluboká, výplň: šedohnědá, hlinitá, nade dnem vrstva s kousky mazanice. Bez nálezů.

Kúlová jamka 1/87 - k.ú. Benátky, parc.č. 233/2, úsek kanalizace 0,286 km, východní profil.

Kúlová jamka 2/87 - k.ú. Benátky, parc.č. 233/2, úsek kanalizace 0,288 km, východní profil.

Kúlová jamka 3/87 - k.ú. Benátky, parc.č. 233/2, úsek kanalizace 0,290 km, východní profil.

Obj. 7/87 - k.ú. Benátky, parc. č. 233/2, úsek kanalizace 0,331 km, východní profil. Poznámka: objekt je patrný i na západní straně profilu. Hliník 8,6 m dlouhý a 1,0 m hluboký, výplň: šedohnědá, hlinitá, na dně v hlubší části patrné kousky mazanice.

Obj. 8/87 - k.ú. Benátky, parc. č. 233/2, úsek kanalizace 0,334 km, západní profil. Členitá jáma 2,05 m dlouhá a 1,1 m hluboká, výplň: černošedá, hlinitá. Získán drobný zlomek silnějšího bronzového drátu a silně otřelý atypický střípek. Datace: popelnicová pole.

Obj. 9/87 - k.ú. Benátky, parc. č. 233/2, úsek kanalizace 0,339 km, západní profil. Obilnice, délka 1,2 m a hloubka 0,75 m. Výplň: černošedá, hlinitá, s rozptýlenými kousky mazanice.

Obj. 10/87 - k.ú. Benátky, parc. č. 233/2, úsek kanalizace 0,378 km, východní profil. Poznámka: objekt pokračuje i na západním profilu ve dvou samostatných úsecích. Hliník 9,8 m dlouhý a 1,8 m hluboký, výplň: hnědošedá, hlinitá. Bez nálezů.

Obj. 11/87 - k.ú. Benátky, parc. č. 233/2, úsek kanalizace 0,403 km, západní profil. Jáma 2,15 m dlouhá a 0,6 m hluboká, výplň: šedavě hlinitá, bez nálezů.

Obj. 12/87 - k.ú. Benátky, parc. č. 233/2, úsek kanalizace 0,423 km, východní profil. Obilnice válcovitého tvaru 1,8 m dlouhá a 1,5 m hluboká, výplň: šedohnědá, hlinitá. V dolní části

výplně patrný mazanice blok. Nález: mazanice.

Obj. 13/87 - k.ú. Benátky, parc. č. 235/5, úsek kanalizace 0,523 km, jižní profil. Trojdílný hliník 8,2 m dlouhý a 1,8 m hluboký, výplň: černá, hlinitá, s ojedinělými bročky mazanice. Bez nálezů.

Úsek kanalizace 1,070 - 1,220 km (k.ú. Benátky). Povrchový průzkum externího spolupracovníka AO KMVČ, podzim 1987 na skryté ploše. Nález: 4 ks střepů, mazanice. Datace: neolit.

Obj. 14/87 - k.ú. Benátky, úsek kanalizace 1,431 km, západní profil. Jáma 1,4 m dlouhá a 0,7 m hluboká, výplň: černošedá, hlinitá. Bez nálezů.

V úseku mezi objekty 14/87 a 15/87 zachytil průkop recentní objekt s kosterními pozůstatky koně. Kostra byla poškozena mechanizací.

Obj. 15/87 - k.ú. Benátky, úsek kanalizace 1,603 km, západní profil. Poznámka: objekt je viditelný po obou stranách rýhy. Na východní straně je patrný jako 1,7 m dlouhá a 1,4 m zahloubená jáma, na západní straně jako 4,0 m dlouhá cca 0,4 m hluboká jáma. Výplň: černošedá, promíšená, hlinitá. Na východní straně je v hloubce 0,9 m patrně silně promíšená 10 cm silná vrstva. Mimo drobných úlomků mazanice bez nálezů.

Obj. 16/87 - k.ú. Benátky, úsek kanalizace 1,648 km, západní profil. Objekt pokračuje i na východním profilu. Rozsáhlý hliník dlouhý 14,5 m a 2,0 m hluboký. Výplň: černošedá, v dolní části promíšená, hlinitá. Nálezy: střep, zlomek křemenného valounu. Datace: Neolit.

Obj. 17/87 - k.ú. Benátky, úsek kanalizace 1,677 km, východní profil. Kotlovitá jáma 1,8 m dlouhá a 0,9 m hluboká. Výplň: černošedá hlinitá, na dně objektu blok mazanice, ve výplni pískovcový brousek. Nález: 6 střepů. Datace: Střední stupeň lineární keramiky.

Obj. 18/87 - k.ú. Benátky, úsek kanalizace 1,694 km, východní profil. Nepravidelná, hrotitá jáma 1,0 m dlouhá a 0,65 m hluboká s černošedou hlinitou výplní.

Obj. 19/87 - k.ú. Benátky, úsek kanalizace 1,736 km, severní profil. Vakovitá obilnice 2,0 m dlouhá a 1,0 m hluboká, výplň šedohnědá s promíšeným klinem, hlinitá. Bez nálezů.

Obj. 20/87 - k.ú. Benátky, úsek kanalizace 1,742 km,

- severní profil. Členitá jáma 2,3 m dlouhá a 0,7 m hluboká, výplň šedohnědá s vrstvou oblázků. Bez nálezů.
- Obj. 21/87 - k.ú. Benátky, úsek kanalizace 1,749 km, severní profil. Zbytek objektu v délce 0,6 a hloubce 0,4 m. Výplň šedočerná, hlinitá, bez nálezů.
- Obj. 22/87 - k.ú. Benátky, úsek kanalizace 1,754 km, severní profil. Zbytek objektu v délce 0,8 a hloubce 0,5 m. Má šedočernou výplň bez nálezů.
- Obj. 23/87 - k.ú. Benátky, úsek kanalizace 1,757 km, severní profil. Vanovitá jáma 2,3 m dlouhá a 0,7 m hluboká. Výplň šedočerná, bez nálezů.
- Obj. 24/87 - k.ú. Benátky, úsek kanalizace 1,765 km, severní profil. Jáma 0,75 m dlouhá a 0,5 m hluboká s šedočernou hlinitou výplní. Bez nálezů.
- Obj. 25/87 - k.ú. Benátky, úsek kanalizace 1,769 km, severní profil. Jáma 4,4 m dlouhá a 0,5 m hluboká, výplň šedočerná hlinitá, ve výplni mazanice.
- Sběr na skryté ploše mezi objekty 21/87 až 25/87 provedený dne 16.12.1987 zachytil dva zlomky keramiky datované do neolitu.
- Obj. 26/87 - k.ú. Benátky, úsek kanalizace 1,785 km, jižní profil. Jáma kotlovitého tvaru 1,3 m dlouhá a 0,9 m hluboká. Výplň šedočerná hlinitá. Bez nálezů.
- Obj. 27/87 - k.ú. Benátky, úsek kanalizace 1,825 km jižní profil. Zbytek objektu dlouhé 2,0 m s hloubkou kolísající mezi 0,25 a 0,3 m. Výplň šedohnědá, promíšená, hlinitá. Bez nálezů.
- Obj. 28/87 - k.ú. Benátky, úsek kanalizace 1,840 km, po obou stranách průkopu. Rozsáhlý hliník 18,7 m dlouhý s hloubkou přesahující dno průkopu (cca 1,5 - 1,8 m). Výplň černá, bez nálezů.
- Obj. 29/87 - k.ú. Benátky, úsek kanalizace 1,876 km, po obou stranách průkopu. Rozsáhlý 20 m dlouhý hliník s hloubkou, která přesahovala dno průkopu. Bez nálezů, černá, hlinitá výplň.
- Obj. 30/87 - k.ú. Benátky, po obou stranách profilu, úsek kanalizace 1,935 km. Hliník v délce 12,0 m s hloubkou přesahující dno průkopu. Bez nálezů, černá hlinitá výplň.
- Obj. 31/87 - k.ú. Benátky, úsek kanalizace 1,962 km, po obou stranách profilu rýhy. Hliník dosahující hloubkou dna průkopu, nezjištěné délky. Výplň černá, hlinitá, bez nálezů.

- Obj. 32/88 - k.ú. Benátky, úsek kanalizace 1,985 km, severní profil. Kotlovitá jáma délka 1,5 m a hloubka 0,8 m (přibližně). Výplň hnědá, promíšená. Bez nálezů.
- Obj. 33/88 - k.ú. Benátky, úsek kanalizace 1,989 km, jižní profil. Mělký zbytek objektu dlouhý 6,0 m a hluboký 0,6 m. Výplň hnědá, hlinitá. Bez nálezů.
- Obj. 34/88 - k.ú. Benátky, úsek kanalizace 2,002 km, jižní profil. Mělká nepravidelná jáma dlouhá 2,5 m a 0,7 m široká. Výplň černá, hlinitá. Bez nálezů.
- Obj. 35/88 - k.ú. Benátky, úsek kanalizace 2,022 km, jižní profil. Malý trychtýřovitý objekt, délka 1,0 a hloubka 0,5 m. Výplň promíšená, hnědavá. Bez nálezů.
- Obj. 36/88 - k.ú. Benátky, úsek kanalizace 2,034 km, jižní profil. Kotlovitá jáma dlouhá 1,0 m a 0,7 m hluboká. Výplň promíšená, hnědavá, hlinitá. Bez nálezů.
- Obj. 37/88 - k.ú. Benátky, úsek kanalizace 2,044 km, severní profil. Drobnější objekt dlouhý 1,5 m a 0,5 m hluboký. Výplň černošedá hlinitá. Bez nálezů.
- Obj. 38/88 - k.ú. Máslojedy, parc.č. 417, úsek kanalizace 2,623 km, jižní profil. Jáma dlouhá 3,0 m hluboká 0,9 m s černou, hlinitou výplní. Nález: 2 střepy, kus mazanice. Datace: lineární keramika.
- Obj. 39/88 - k.ú. Máslojedy, parc.č. 417, úsek kanalizace 2,641 km, jižní profil. Hliník dlouhý 7,0 m a 1,4 m hluboký. Výplň černá hlinitá, s kousky mazanice. Nález: 3 střepy, mazanice. Datace: slezskoplatěnická kultura.
- Obj. 40/88 - k.ú. Máslojedy, parc.č. 416, úsek kanalizace 2,656 km, severní profil. Hliník (chata ?) dlouhý 4,0 m s hloubkou 1,2 m a plochým dnem. Výplň černá, hlinitá.
- Obj. 41/88 - k.ú. Máslojedy, parc.č. 416, úsek kanalizace 2,749 km, jižní profil. Jáma 1,6 m dlouhá a 0,3 m hluboká s hnědou, promíšenou výplní hlinitého charakteru. Bez nálezů.
- Kúlová jamka 4/88 - k.ú. Máslojedy, parc.č. 416, úsek kanalizace 2,722, severní profil.
- Obj. 42/88 - k.ú. Máslojedy, parc.č. 412, úsek kanalizace 2,770 km, severní profil. Jáma 1,5 m dlouhá a 0,5 m hluboká, výplň černá, hlinitá, s drobnými kousky mazanice a valouny. Bez nálezů.

Obj. 43/88 - k.ú. Máslojedy, parc.č. 412, úsek kanalizace 2,792 km, severní profil. Jáma 3,0 m dlouhá a 0,4 m hluboká, výplň šedočerná písčitá. Bez nálezů.

Obj. 44/88 - k.ú. Máslojedy, parc.č. 412, úsek kanalizace 2,798 km, severní profil. Jáma 0,5 m dlouhá a 0,3 m hluboká. Výplň černá, hlinitá. Bez nálezů.

Kúlová jamka 5/88 - k.ú. Máslojedy, parc.č. 412, úsek kanalizace 2,801 km, severní profil.

Kúlová jamka 6/88 - k.ú. Máslojedy, parc.č. 412, úsek kanalizace 2,810 km, severní profil.

Obj. 45/88 - k.ú. Máslojedy, parc.č. 406, úsek kanalizace 2,891 km, severní profil. Spodní část obilnice dlouhá 0,6 m hluboká cca 0,7 m. Výplň černá, hlinitá. Bez nálezů.

Úsek kanalizace 3,075 až 3,205 km. Sběr externího spolupracovníka AO KMVČ dne 23.10.1988 na haldách skryté ornice. Nález: keramika. Datace: slezskoplatěnická. Poznámka - jedná se o známé naleziště Máslojedy IV (slezskoplatěnické pohřebiště) na parc.č. 339, 400.

Obj. 46/88 - k.ú. Horní Neděliště, parc.č. 158, úsek kanalizace 6,070 km, jižní profil. Jáma 0,7 m dlouhá a 0,4 m hluboká. Výplň černá s promíšenou vrstvou. Nález: kameny, mazanice, keramika. Datace: pozdní halštát.

Obj. 47/88 - k.ú. Horní Neděliště, parc.č. 159/1, úsek kanalizace 6,264 km, jižní profil. Část kónické obilnice dlouhá 1,0 m a 1,5 m hluboká. Výplň promíšená, hnědo šedá s uhlikatými vrstvičkami, hlinitá. Nález: kameny, mazanice, zvířecí kosti, uhliky, přeslen. Poznámka: vzhledem k bohatosti inventáře byl objekt prozkoumán.

Obj. 48/88 - k.ú. Horní Neděliště, parc.č. 159/1, úsek kanalizace 6,322 km, severní profil. Část obilnice vakovitého tvaru asi 1,25 m dlouhá 1,2 m hluboká. Výplň šedo hnědá s uhlikatou vrstvičkou ve spodní třetině objektu. Nález: kámen, keramika, mazanice, uhliky. Poznámka: objekt byl prozkoumán.

Obj. 49/88 - k.ú. Horní Neděliště, úsek kanalizace 6,529 km, jižní profil. Drobný zbytek objektu 0,75 m dlouhý a 0,5 m vysoký. Výplň promíšená, černohnědá, bez nálezů.

Obj. 50/88 - k.ú. Horní Neděliště, úsek kanalizace 6,539 km, severní profil. Obilnice kónického tvaru se zahloubeným přístupem

(?), délka 3,0 m hloubka 1,5 m. Výplň mnohvrstevnatá hnědo černá, hlinitá s mazanicí a popelovitou vrstvou. Nálezy: keramika, uhliky, mazanice. Datace: pozdní halštát s příměsí střepů lineární keramiky.

Obj. 51/88 - k.ú. Horní Neděliště, úsek kanalizace 6,567 km, po obou stranách průkopu. Hliník 13,2 m dlouhý a 1,8 m hluboký. Výplň černohnědá nade dnem promíšená, hlinitá. Bez nálezů.

Obj. 52/89 - k.ú. Sendražice, úsek kanalizace 7,801 km, severní profil. Část rozsáhlého objektu (chaty ?) dlouhé 3,2 m a hluboké 0,9 m. Výplň černá hlinitá. Nález: keramika, uhliky, mazanice, štipaná industrie. Datace: kultura se zvoncovitými poháry. Poznámka: vzhledem k nízké frekvenci nálezů této kultury byl objekt prozkoumán.

I když se nepodařilo sledovat průkop kanalizace po celou jeho trasu, zachytili jsme na jeho profilech 52 objekty různých kultur. Převažuje osídlení neolitické zaznamenáno na 5 lokalitách nad halštátským (3 lokality). Zcela ojediněle se podařilo zjistit osídlení kultury se zvoncovitými poháry. Z hlediska typů nalezišť převažují jasně sídliště (5 poloh) nad pohřebišti - výzkum zachytil pouze jedno žárové pohřebiště. To však nebylo zaregistrováno pracovníkem kontrolujícím průběh průkopu, ale amatérem, který sledoval haldy skrývek. Nízko uložené žárové hroby byly odstraněny již v přípravné fázi stavby a ve vlastní rýze se již nemohly projevit. Na sídlištích jsou zvláště nápadné kumulace rozsáhlých hliníků na jejich krajích, charakteristické především v úseku 1840 - 1985 m průkopu. Shluky kúlových jamek byly zaznamenány ve dvou případech. Zvláště pak v prvním v úseku 286 - 290 m se může jednat o zachycenou kúlovou konstrukci. Výzkum na trase kanalizace sice nezjistil žádné nové lokality pravěkého osídlení (s výjimkou chaty /?/ zvoncovitých pohárů), přesto se domníváme, že podobné akce pomáhají lépe konkretizovat naše poznání pravěkého osídlení východních Čech.

J. Kalferst: Excavations on the route of a sewage-pipe trench in 1987 - 1989. Report on a watching brief of a route of a sewage - pipe trench from a plant of Benzina, national enterprise, at Cerekvice-nad-Bystřicí into the Labe/Elbe river N of the city of Hradec-Králové. Fifty two settlement features, most of which may

be dated into the Neolithic and Hallstatt periods, have been recorded on cadastral territories of four communities. A most interesting contribution is provided by settlement belonging to the Bell Beaker culture.

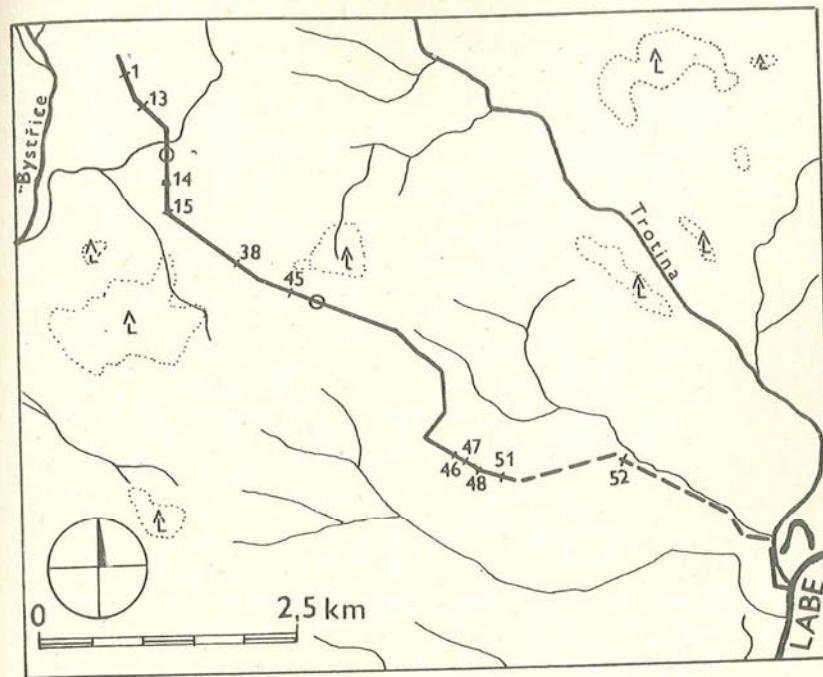

Schéma trasy kanalizace. Čárkovaná část nebyla sledována, kroužky odpovídají místům povrchových sběrů, číslování je shodné s číslováním objektů v textu.

Jiří Militký
SÍDLIŠTNÍ OBJEKT LUŽICKÉ KULTURY Z KOSTELCE NAD ORLICÍ,
OKR. RYCHNOV NAD KNĚŽNOU

V dubnu r. 1989 byla zahájena výstavba bytových jednotek a obchodního střediska na náměstí v Kostelci n.O. V souvislosti se stavbou byla odbagrována plocha 3 původních stavebních parcel /č. popis. 28-30/. Při záchranném výzkumu, zaměřeném především na okrajové části ničené plochy, byla kromě několika vrcholně středověkých objektů a souvrství prozkoumána také část objektu lužické kultury /obj. 6/89/.

Lokalita se nachází v SZ části Palackého náměstí. Leží na sprašové návěži, svažující se k bezejmennému, dnes zatrubněnému potoku v ulici Na příkopech. Tento potok vymezoval na S a Z jazykovitou ostrožnu a vléval se do Divoké Orlice. J strana ostrožny byla ohraničena prudkým svahem nad údolím Divoké Orlice. Naleziště bylo fixováno do mapy 14 - 13 - 14, 120 mm od Z, 66 mm od J sč. Nadmořská výška lokality činí 290 m.

Obj. 6/89 byl prozkoumán ve dnech 20. - 21. 5. 1989. Nacházel se v Z stěně výkopu, na parc.č. 2702, pod obloukovitým schodištěm těsně u JZ nároží č.p. 30. Část objektu byla odbagrována, část zásypu byla dislokována pod jámou. Objekt byl překryt slabou novověkou vrstvou a jeho okraje byly čitelné na svrchní úrovni podloží.

Popis objektu: asi polovina jámy původně snad oválného tvaru. Stěny šikmé, dno zhruba rovné. Zásyp světle šedý, hlinitý, málo kompaktní. V S části byly horní partie výplně objektu porušeny novověkým vkopem /tab. I - tečkována/. Tento vkop zničil v S části také okraj jámy. Roz. 155 x 80 cm, hl. 40 cm. Ze zásypu bylo získáno 230 zl. keramiky, 28 zl. mazanice, zl. drtidla a uhliky. Nálezy jsou uloženy v OMOH v Rychnově n. Kn.

Popis nálezů:

- 1/ 5 Zl. džbánu s oválnými pupky na výduti, p. hladký, šedý, v. asi 11 cm, ϕ hrdla 12,9 cm, ϕ podstavy 4,9 cm, kresebně rekonstruováno, tab II/1.
- 2/ 5 zl. ze spodní části osudí, na výduti zbytek žlábkové

- výzdoby, p. hladký, okrový, roz. 7,1 x 11,9 cm, tab.II/13.
- 3/ Zl. z rozhraní hrdla a výduti osudí, p. mírně drsný, světle šedý, roz. 5,9 x 4,2 cm, tab. II/18.
 - 4/ Zl. z rozhraní hrdla a výduti osudí, p. hladký, hnědý, roz. 4,3 x 2,7 cm, tab. III/9.
 - 5/ Zl. výduti osudí, p. hladký, červenookrový, roz. 4,5 x 5,1 cm, tab II/14.
 - 6/ Zl. výduti osudí nebo džbánu, p. hladký, tmavošedý s příměsí tuhy, roz. 3,2 x 3,6 cm, tab II/12.
 - 7/ Zl. misy se zataženým okrajem, p. hladký, šedý s příměsí tuhy, roz. 6,9 x 7,1 cm, ϕ ústí asi 24 cm, tab. II/19.
 - 8/ 4 zl. ze spodní části misy či okřínu se svislým rýhováním. p. mírně drsný, tmavošedý, okrový, roz. 6,1 x 9,1 cm, tab. II/15, nelze vyloučit, že tyto zl. tvoří celek s č. 7.
 - 9/ 3 zl. misy se zataženým okrajem, zdobené vodorovným a svislým rýhováním, p. hladký, nerovný světle šedý, roz. 3,3 x 4,6 cm, 4,7 x 5,1 cm, 3,3 x 3,7 cm, tab. II/4 /1 zl.nezobr./.
 - 10/ Zl. ze spodní části misy nebo okřínu se svislým rýhováním, p. mírně drsný, hnědošedý, roz. 4,3 x 4,8 cm, tab. II/8.
 - 11/ Zl. ze spodní části misy nebo okřínu se svislým rýhováním, p. mírně drsný, hnědošedý, roz. 3,5 x 3,1 cm, tab II/3.
 - 12/ Zl. ze spodní části misy nebo okřínu, svisle rýhovaný, p. drsný, otřelý, roz. 4,2 x 5,8 cm, tab II/7.
 - 13/ Zl. ze stěny misy ?, p. drsný, svisle rýhovaný, tmavošedý, roz. 4,1 x 3,1 cm, nezobr.
 - 14/ Zl. ze spodní části misy ? se svislým rýhováním, p. drsný, otřelý, roz. 5 x 4,5 cm, tab. III/4.
 - 15/ Zl. ze stěny nádoby se svislým rýhováním, p. mírně drsný, tmavošedý, roz. 2,1 x 1,7 cm, tab. II/2.
 - 16/ 5 zl. z horní části okřínu, p. mírně drsný, světle okrový, ϕ ústí asi 22 cm, roz. největšího zl. 9,6 x 7,7 cm, tab. II/10.
 - 17/ Zl. okřínu, p. hladký, tmavošedý, roz. 4 x 3,8 cm, tab. II/5.
 - 18/ Zl. výduti okřínu, p. hladký, hnědý, oprýskaný, roz. 5,7 x 4,2 cm, tab. III/8.
 - 19/ 2 zl. z horní části okřínu ?, p. hladký, okrový, oprýskaný, roz. 7,4 x 8 cm, tab. II/6 /1 nezobr./.

- 20/ Zl. páskového ucha nádoby, p. drsný, hnědý, roz. 5,7 x 4,2 cm, tab. III/10.
- 21/ Zl. nasazení páskového ucha, p. mírně drsný, světle hnědý, roz. 4,1 x 2,9 cm, tab. II/9.
- 22/ Okrajový zl. nádoby, p. hladký, šedý, roz. 2,5 x 1,6 cm, tab. II/16.
- 23/ Zl. podhrdlí a výduti hrncovité nádoby, p. zdrsněný, světle šedý, roz. 6,4 x 4,9 cm, tab. III/7.
- 24/ Zl. zásobnice s vodorovně vyklopeným okrajem, p. zdrsněný, hnědošedý, roz. 15,7 x 5,9 cm, ϕ ústí asi 48 cm, tab. III/11.
- 25/ Zl. zásobnice s vodorovně vyklopeným okrajem, p. zdrsněný, šedý, ϕ ústí asi 50 cm, roz. 8 x 3,3 cm, tab. II/17.
- 26/ Zl. hrdla zásobnice s vodorovně vyklopeným, odlomeným okrajem, p. drsný s náznaky vodorovného prstování, šedý a okrový, roz. 7,1 x 6,6 cm, tab. III/15.
- 27/ Zl. zásobnice s vodorovně vyklopeným okrajem, p. mírně drsný, hnědý, ϕ ústí asi 35 cm, roz. 6,5 x 3,6 cm, tab. II/11.
- 28/ 11 zl. zásobnice s nahoru vytaženým okrajem, p. drsný, šedý, okrový a hnědý, ϕ ústí asi 40 cm, tab. III/1, 5 zl. slepeno.
- 29/ 2 zl. zásobnice s mírně rozevřeným okrajem, p. zdrsněný, okrovošedý, ϕ ústí asi 40 cm, roz. většího zl. 13 x 9,2 cm, tab. III/6.
- 30/ 5 zl. zásobnice s nahoru vytaženým okrajem, p. zdrsněný, červeno-okrový, ϕ ústí asi 35 cm, roz. okrajového zl. 10 x 7,6 cm, tab. III/12 /4 zl. nezobr./.
- 31/ Zl. zásobnice s mírně rozevřeným okrajem, p. drsný, okrový. ϕ ústí asi 35 cm, roz. 11,7 x 8,5 cm, tab. III/13.
- 32/ 2 zl. zásobnicovité nádoby s mírně rozevřeným okrajem, p. drsný, okrovošedý, ϕ ústí asi 24 cm, roz. 9,1 x 6,1 cm, tab. III/5.
- 33/ Zl. zásobnicovité nádoby s mírně rozevřeným okrajem, p. drsný, hnědookrový, roz. 4,2 x 5,1 cm, tab. III/2.
- 34/ Zl. zásobnicovité nádoby s mírně rozevřeným okrajem, p. drsný, hnědý, roz. 6,2 x 5,3 cm, tab. III/3.
- 35/ Zl. z podhrdlí zásobnice s nevýraznou, plastickou lištou. p. šedý, drsný, roz. 4,8 x 4 cm, nezobr.
- 36/ 44 zl. ze stěn zásobnic a zásobnicovitých nádob, p. zdrsněný,

- okrový.
- 37/ 12 zl. ze stěn asi 2 zásobnic, p. hladký, šedý.
- 38/ 5 zl. ze spodní části nádoby, ϕ podstavý 13 cm, nezobr., p. drsný.
- 39/ 5 zl. ze spodní části nádoby, p. hladký, okrovohnědý, nezobr.
- 40/ 3 zl. podstav nádob, p. tmavo-šedý, okrový.
- 41/ 50 zl. ze stěn nádob, p. drsný, hnědý, okrový.
- 42/ 11 zl. ze stěn nádob, p. hladký, drsný, tmavošedý.
- 43/ 5 zl. ze stěn nádob, p. hladký, okrový.
- 44/ 15 drobných atypických střípků.
- 45/ 28 ks mazanice /8x s bílým nátěrem/, p. cihlově červený.
- 46/ Zl. drtidla ze slepencové horniny, roz. 7 x 9 x 7 cm, tab. III/14.

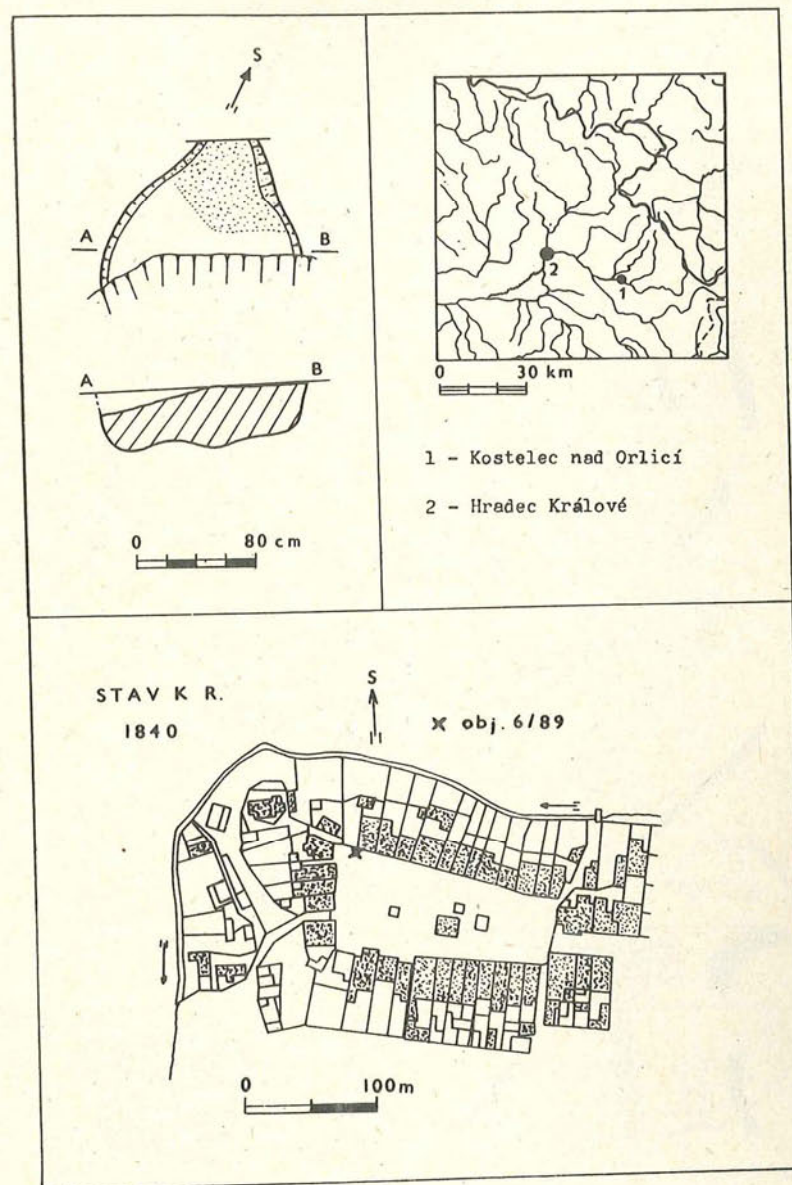
Soubor nálezů z obj. 6/89 není chronologicky příliš citlivý. Nejčastěji zastoupené zásobnice a zásobnicovité nádoby, stejně jako okřiny a misky jsou díky své fragmentálnosti těžko datovatelné. Ve stejné pozici jsou i zlomky osudí. Výraznějším tvarem je pouze kresebně rekonstruovaný džbánek / tab. II/1/, který má analogii v hrobě X z Jaroměře /Filip 1936-38, 28-31, obr. 9/2 /nebo např. v hrobech č. 34 a 35 z Pouchova/ Vokolek 1962, tab. VI/3,10/. Tento tvar je možno datovat do stupně II a/b. Do tohoto období patří také ostatní nálezy z obj. 6/89.

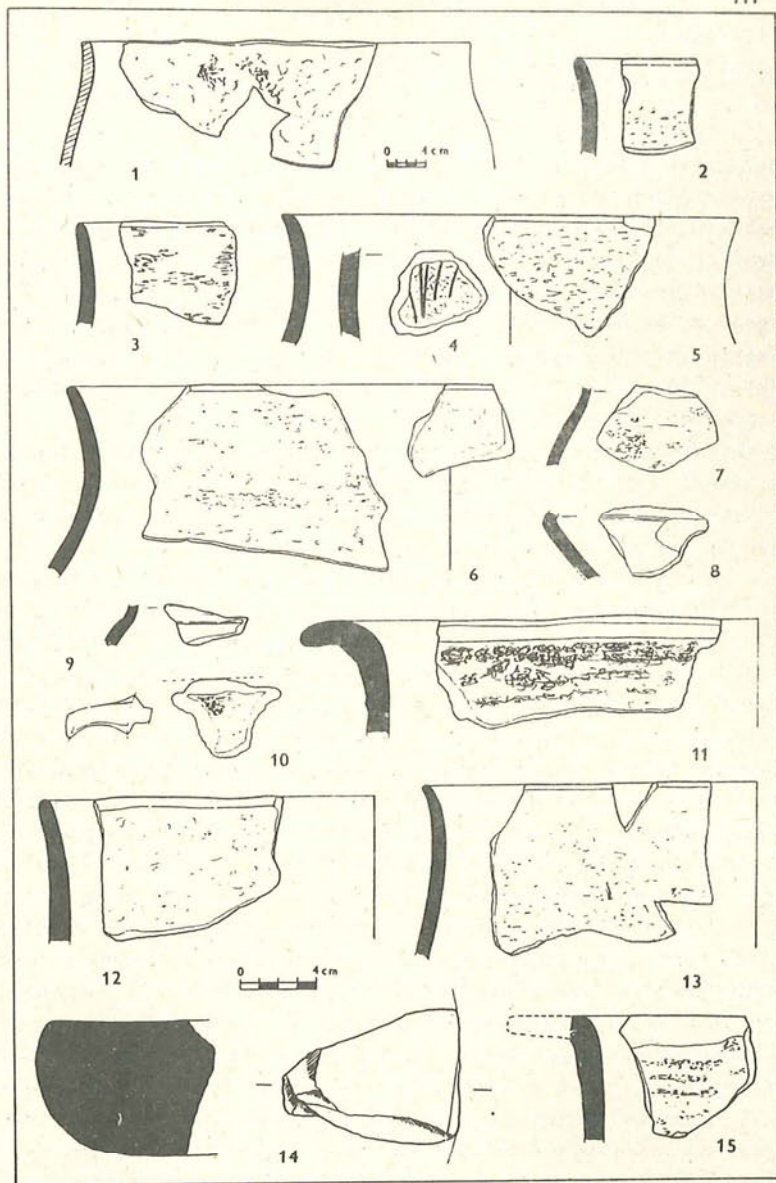
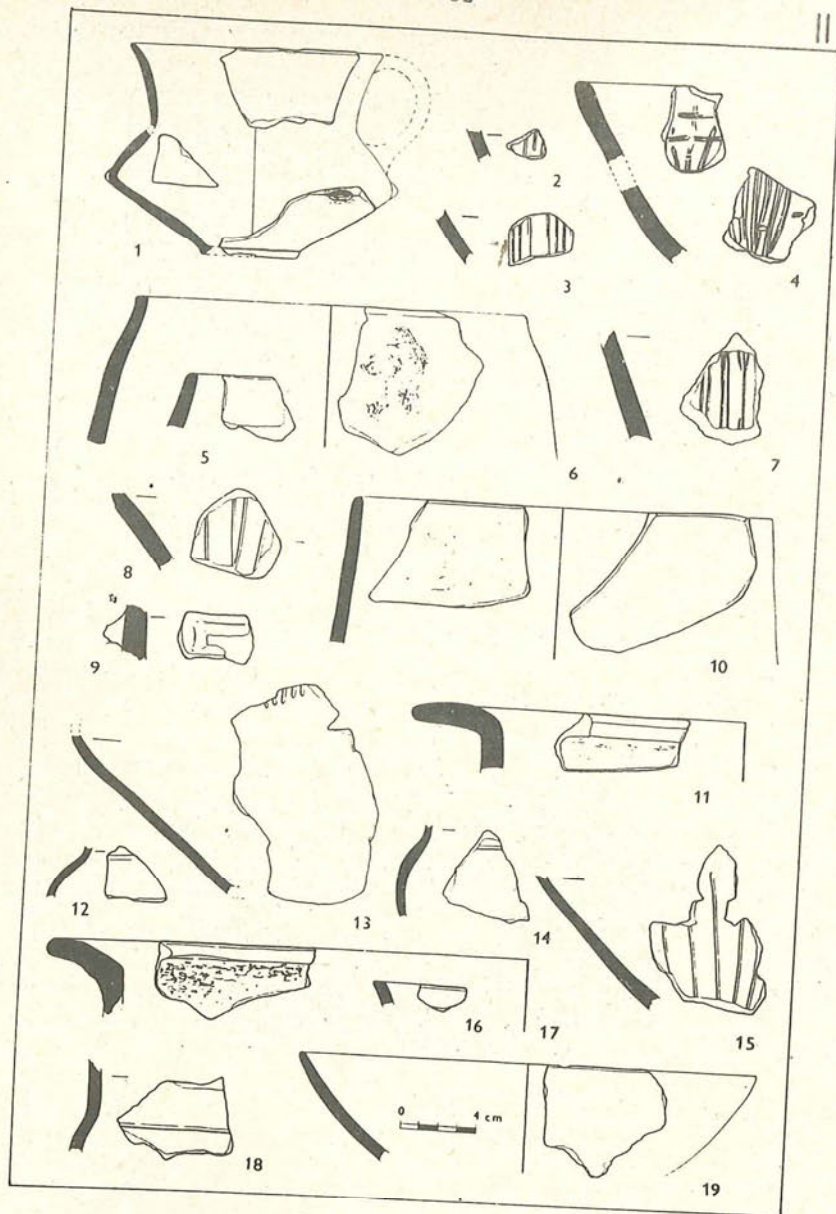
Prozkoumaná jáma je součástí většího, částečně již asi zničeného sídliště. Tato lokalita není v oblasti ojedinělá. Soudobé osídlení, známé jak ze starších výzkumů, tak ze sběrů, je doloženo především v prostoru V od města na sprašové návěži nad údolím Divoké Orlice /Černý 1937, 4-5; Domečka 1935, 8; BZO 1988-89, připravováno pro tisk/. Lužické osídlení je registrováno také z povodí Štědrého potoka /Kalferst - Sigl - Vokolek 1987, 13-14, č. 74, 76/. Žárové pohřebiště, kde byly prozkoumány také lužické hroby, se nachází poblíž cihelny v Kostelci n.O. /Vokolek 1983, 26-29; Vokolek - Kalferst 1984, 47-51; Vokolek - Kalferst 1985, 67-71/. Vzájemný vztah mezi uvedenými nalezišti je zatím nejasný.

Největším přínosem obj. 6/89 je indikace zcela nové lokality, která se nachází v zastavěném prostoru a je tedy v současné době jinak zcela nezjistitelná.

Literatura:

- Černý, J. 1937: Mlhavé obrázky minulých věků z Doudleb, Vyhnanova a Příkaz a jejich okolí bližšího i vzdálenějšího.
- Domečka, L. 1935: Krajina při Divoké Orlici a jejich přítocích, Osvěta lidu, Hradec Králové.
- Filip, J. 1936-38: Lužická kultura v Čechách a na Moravě, část I., PA 41, 14-51.
- Kalferst, J. - Sigl, J. - Vokolek, V. 1987: Přírůstky archeologické sbírky KMVČ 1986, Zpravodaj KMVČ HK 14/1, 5-25.
- Vokolek, V. 1962: Příspěvek k poznání východočeské lužické kultury, Pohřebiště v Pouchově, Acta Musei Reginaehradecensis, serie B, 4, 3-124.
- Vokolek, V. 1982: Slezskoplaténické žárové pohřebiště v Kostelci n. Orlicí, Zpravodaj KMVČ HK 9/1, 20-24.
- Vokolek, V. 1983: Výzkum slezskoplaténického pohřebiště v Kostelci nad Orlicí v r. 1982, Zpravodaj KMVČ HK 10/1, 26-29.
- Vokolek, V. - Kalferst, J. 1984: Výzkum žárového pohřebiště v Kostelci nad Orlicí v roce 1983, Zpravodaj KMVČ HK 11/1, 47-51.
- Vokolek, V. - Kalferst, J. 1985: Výzkum v Kostelci nad Orlicí v roce 1984, Zpravodaj KMVČ HK 12/1, 67-72.
- J. Militký: A settlement feature of Lusatian culture from Kostelec-nad-Orlicí, district of Rychnov-nad-Kněžnou. This new site is situated in the NW part of the Palackého náměstí (Palacký square), where a half of a pit which might once have had an oval ground plan has been investigated. The pit has yielded 230 pottery fragments, pieces of fired daub of clay, fragments of grinding stones and pieces of charcoal. The finds belong to the II a-b phase of the Late Bronze Age Lusatian culture.

Vít Vokolek HRADIŠTĚ LIDU POPELNICOVÝCH POLÍ V ZÁŘECKÉ LHOTĚ

Archeologické odd. MVČ v Hradce Králové provedlo ve dnech 2.V. 1989 - 23.VI. 1989 zjišťovací výzkum hradiště "Hrádníky" na kat.ú. Zářecké Lhoty /okr. Ústí n. Orł./.. Hradiště je položeno na ostrohu při soutoku Tiché Orlice a Oštrovského potoka. Ostroh je tvořen jemnozrnným vápnitým pískovcem, který na bocích tvoří zvětřalé piliře. Plocha hradiště je nepravidelně oválná s delší osou ve směru SZ-JV, dl. 600 m, max. šířka v JV části je 230 m. Vnitřní plocha hradiště zabírá parc.č. 562, 566/1,2, 567, 568, 571, 576, 577, maximální nadmořská výška je 340 m v JV části hradiště, odkud se terén na Z, J a S straně mírně sklání k vrstevnici 330 m, která ohraničuje pravidelně již okraj hradiště. SV část hradiště, parc.č. 571, je dnes zalesněna, ostatní plocha je zatravněna a slouží jako louka /parc. č. 562, 566/1, 574/.

Dobře zdatelné opevnění je nejrozsáhlejší v JV části ostrožny, která je ve své nejjužší části přepažena valem dobře zachovaným díky tomu, že tvoří hranici katastrů Zářecké Lhoty a Oucmanic. Val přetíná úzkou šíjí ve směru S-J v délce 86,5 m. Severní konec valu se opírá o kamenný blok. Výška valu v současné době je v J části asi 7 m, v S 2 m. Před valem je mělký žlabovitý útvar dobře zdatelný v J části, na severu val prochází přírodní depresi, sklánějící se S směrem. Téměř uprostřed byl val v recentní době poškozen lesní cestou. Vchod zde býti nemohl, poněvadž v cestě je dochováno zdivo čelní hradby.

Severní okraj hradiště je chráněn valem jdoucím na rozhraní parc.č. 574 a 560/1. Val byl narušován orbou a v současné době tvoří hranu, částečně porostlou ovocnými stromy. Jeho V začátek opět začíná u kamenného bloku. Kratší úsek valu je v místě, kde lze předpokládat existenci brány, narušen úvozovou cestou, která s největší pravděpodobností představuje původní cestu na hradiště. Naznačuje to i průběh valu, jehož oba konce poněkud přesahují, a navíc JV konec je mohutnější, budící dojem baštovitěho zpevnění. SZ konec valového opevnění byl zcela zničen stavbou středověké tvrze. Jižní okraj ostrožny nemá výrazné stopy fortifikace, terén zde zcela strmě spadá dolů v podobě rozpadajících

se skalních bloků.

Vnitřní plocha hradiště se jen mírně sklání od nejvyššího bodu, směrem na SZ je mírně vypouklá. Několik terénních vln na vnitřní ploše je pozůstatkem mezi, většinou také tvoří hranice parcel. V JV části hradiště je zhruba oválná deprese /parc.č. 567, 568, 576/, která s největší pravděpodobností představuje cisternu. Její plocha, zhruba o 2 m níže než okolní terén, je porostlá vlhkomilným rostlinstvem a při pokusném výkopu již v hl. 40 m se ukázala voda, jejíž výška však podle počasí kolísala. Geologické posudky ohledně pramenů vody se různí. Podle Dr. Štafena mohou být slabé prameny na S straně deprese, podle Dr. Šafáře se zde jen sbíhá povrchová voda pomocí puklin z celé plochy hradiště. V každém případě jde o umělý útvar vzniklý již při stavbě hradiště. Zajímavý je jistě i údaj, že tento útvar ještě za 2. světové války sloužil jako sádka pro ryby. Na vysokou hladinu vody ukazuje i přepad, jdoucí J směrem na rozhraní parc. č. 566/1 a 571. Hluboký zářez na Z okraji parc. č. 571 /lesa/ vznikl později, poněvadž kolmo protíná S val.

Hradiště do literatury uvedl S. Vencel /1971/, nechal hradiště zaměřit měřičskou skupinou ARÚ v Praze a datoval ho do mladší doby hradištní. Toto datování bylo potom nově v literatuře přebíráno /Turek 1982, Sláma 1986/. Při povrchovém průzkumu v r. 1987 jsme s J. Bočkem na hromádkách krtinců nacházeli pouze střepy slezskoplatěnické kultury. Pro upřesnění datování hradiště byl proto v r. 1989 proveden zjišťovací výzkum.

Abychom získali bezpečný datovací materiál z prostoru hradiště, položili jsme na parc. č. 566/1 v místech výskytu střepů na povrchu a tmavě zbarvených míst 2 sondy. Sonda I byla 11m dlouhá a 1 m široká zhruba ve směru Z-V. Pod vrstvou 20 cm silné ornice zde byla šedivě okrová rovněž 20 cm silná vrstvička, která se Z směrem vytrácela. Můžeme se domnívat, že jde o vrstvu z výkopu cisterny, která byla z event. násypu kolem vodního zdroje sem splavována. Plocha sondy byla zcela zaplněna objekty náležejícími slezskoplatěnické kultuře /obj. 4-15/. Především zde byl zachycen J roh kúlové chaty, postavené ve směru Z-V, omezená šířka sondy však nedovoluje stanovit ani její částečné rozměry. Kúly ve stěnách byly poměrně husté, jejich konce někdy byly zahrocené. Při V stěně chaty sonda prořála rozsáhlejší a na dně členitý ob-

jekt 4, mající charakter stavební jámy.

Sonda II původně o rozměrech 5 x 1 m byla po zjištění objektů rozšířena na 12,5 m². Jižní část sondy zaplňovala členitá jáma /obj. 3/, zhruba oválná. Patrně rovněž nejde o jámu zásobní, ale jiné funkce, snad rovněž stavební. Na dně nejhlubšího laloku se v podloží rýsoval obrys dřevěného zuhelnatělého předmětu, snad násady sekery. Obj. 3 po skončení své funkce a zanesení byl narušen žárovým jámovým hrobem /obj. 3 A/. Další žárový, rovněž jámový hrob nalezen 1 m severněji /obj. 2/. V oválné hrobové jámě orientované Z-V byly zlomky patrně 3 nádob, zakryté kameny. Spálené kůstky byly rozptýleny ve výplni. Po obvodu hrobové jámy nalezeny drobné kúlové jamky se zahrocenými konci, sešikmené ke středu hrobu. Dokládají dřevěnou konstrukci na způsob malého "domu mrtvých". Další hrob mohl představovat obj. 18 zasahující však do neprozkoumané plochy. Hroby vytvářely řadu ve směru JZ-SV ve vzdálenosti 1 - 1,5 m od sebe. Hroby byly uloženy až po opuštění sídlištní plochy, náleží však ke stejnému stupni slezskoplatěnické kultury. Ostatní objekty 1, 19 a 20 byly sídlištní, omezená plocha výzkumu však nedovoluje bližší interpretaci, mimo obj. 20, který tvořila kúlová jamka.

Sonda III představovala řez V valem v místech narušení lesní cestou. Řez byl proveden ve zdánlivě nižší S části v šířce 1 m a délce 13,20 m. Výzkum v první etapě skryl těleso valu až na úroveň destrukce přední i zadní kamenné zdi. Mohutnost přední zdi hradby byla snížena vybráním kamenů z boku patrně při stavbě cesty. Daleko mohutnější destrukce zadní zdi se skláněla Z směrem, po svahu. Zdi byly vybudovány z lomového kamene, většinou z plochých kusů jemnozrnného vápenného pískovce. Jen několik kamenů představovaly říční oblázky. Na destrukci nebyly znatelné stopy požáru, jen některé kameny, spadlé patrně z povrchu hradby, byly opálené, snad po požáru povrchové dřevěné konstrukce. V destrukci nalezeny střepy výhradně slezskoplatěnické kultury. Destrukce čelní zdi probíhala ve dvou etapách /2 vrstvičky/, první byla těsně pod povrchem /20-50 cm/, spodní v horizontálním uložení kopírovala vlastně povrch staršího valu v hl. 95-100 cm, nejde-li ovšem o základové rozšíření zdi. Po dokumentaci byla destrukce rozebrána až po základy jednotlivých zdí. Čelní zeď porušená recentním vybráním byla široká 80 cm, zadní, dobře zacho-

valá až do výšky 40 cm od základu měla šířku 120 cm. Zdá se, že zadní plenta byla vybudována mohutněji proto, aby se zabránilo sesutí vlastního valového tělesa do přírodní průrvy. Šířku slezskoplatěnické hradby lze stanovit na 6 m. Vnitřní dřevěná konstrukce nebyla zjištěna, těžká a velmi soudržná vrstva tvořící jádro valu vnitřní konstrukci ani nepotřebovala. Dřevo bylo použito patrně jen na vrcholu hradby.

Při dalším prohlubování střední části valového tělesa se ukázalo, že základy slezskoplatěnické hradby stojí na starším opevnění. Jádro staršího opevnění, široké 3,5 m, bylo nasypáno z tmavě šedohnědé zeminy obsahující větší množství zlomků keramiky, náležející lužické kultuře. Na profilech bylo možno pozorovat vrstvičky a "mramorování", vzniklé při nasypávání tělesa. Vrstva byla brána z prostoru sídliště, jak dokazují zlomky keramiky, mazanice, ale i zvířecí kosti, v těchto místech dobře zachovalé.

Čelní stěna hradby byla téměř svislá, členěná jen oblými zářezy, které jsou pozůstatkem dřevěných vodorovných trámů čelního obložení hradby. V zadní části tělesa valu byl zřetelný pravidelný zářez, který je pozůstatkem ochozu, snad vydřeveném. Asi uprostřed tělesa valu vysokého dnes 140 cm byla vodorovná vrstvička špinavě okrové barvy, která je patrně pozůstatkem krátkých dřevěných roštů. Celé těleso valu bylo nasypáno na vrstvě kamenů volně naházených /místy byly ještě volné dutiny/. Vrstva kamenů byla široká 380 cm a průměrně vysoká 20 cm. Kameny ležely na slabé, 10-20 cm silné šedivě hnědé vrstvičce, mající ve vrchní části souvislou vrstvu uhlíků. Vrstva byla bez náleží a představuje patrně původní spálený povrch terénu. Podloží tvoří velmi tvrdá bíle mramorovaná hlína. Do tohoto podloží lužického valu se zahluhovaly kúlové jamky konstrukce hradby. Při čelní stěně stály větší kúly, patrně ve dvojicích, držící čelní vydřevení. Střed valu zabíraly mohutné kúly, které představovaly vlastní palisádu jdoucí nad povrch, ze zadní strany podpírané šikmými vzpěrami. Kúly byly do terénu vbity a většina jich byla zahrocena a patrně i jinak opracována. Posuzováno z pohledu dřevěné konstrukce by šířka lužického valu byla jen 250 cm. Výborně zachovalý lužický val naznačuje, že už nedlouho po jeho vybudování byl nerozbořen začleněn a překryt slezskoplatěnickým opevněním.

Zjišťovací výzkum hradiště "Hrádky" v Zářecké Lhotě bezpečně prokázal, že hradiště nepatří době hradištní, ale lidu popelnicových polí. Přinesl také závažné poznatky k vývoji této kultury ve východních Čechách.

a/ Nejstarší opevnění ostrožny, zřejmě narychlo vybudované pouze přetnutím šíje na V straně, náleží mladému stupni lužické kultury, fáze III B, tj. dožívající lužické kultury v okrajových oblastech východních Čech. V tomto časovém horizontu /HB 1/ centrální část osídlení, Hradecko, Pardubicko a Chrudimsko bylo již obsazeno vlnou nového obyvatelstva I. stupně slezskoplatěnické kultury.

b/ Druhá fáze opevnění náleží slezskoplatěnické kultuře, vyspělému I. stupni /fáze b/. Mezi oběma fázemi opevnění není velký časový rozdíl, na lužickém valu nejsou stopy destrukce. Došlo k tomu zřejmě při rozšiřování území slezskoplatěnickou kulturou a konečnému překrytí původního lužického obyvatelstva.

c/ Sondáží na vnitřním prostoru hradiště bylo zjištěno pouze osídlení slezskoplatěnické kultury, v prostoru kolem cisterny velmi husté /kúlové chaty, hospodářské objekty/. Jiné objekty jak starší /lužické/, tak mladší /hradištní, středověké/, nebyly doloženy ani sběry.

d/ Vlastní funkce slezskoplatěnického hradiště neměla rovněž dlouhé trvání. Ještě během téhož stupně /I/ v místech sídlištních objektů vzniká pohřebiště. Podle keramiky celý vývoj opevnění, osídlení, posléze zánik a užívání jako pohřebiště na hradišti v Zářecké Lhotě probíhal během jednoho stupně /HB 1/. Lze počítat maximálně se 2 generacemi, tedy zhruba 50-60 lety.

Další výzkum hradiště v Zářecké Lhotě by byl velmi žádoucí. Je zapotřebí zjistit, zda opevnění na S straně náleží jen slezskoplatěnické kultuře, plošný výzkum vnitřní plochy hradiště by jistě přinesl půdorysy staveb, které právě v tomto období stále postrádáme. Dobrá záchovalost tohoto památníku dává k dalšímu výzkumu velmi dobré předpoklady. Nadále je nutno hradiště "Hrádky" zvláště památkově ochraňovat.

Literatura:

- Sláma, J. 1986 : Střední Čechy v raném středověku, Praehistorica XI, Praha, 95
 Turek, R. 1982 : Slavíkovci a jejich panství, Hradec Králové, 51.
 Vencel, S. 1971 : Hradiště Hlavačov a Hrádky na Choceňsku, Listy Orlického muzea VI-1, 17-32.

V. Vokolek : A hillfort of the Urnfield culture at Zářecká-Lhota. Exploratory excavations of a hillfort at the periphery of contemporary settlement zone. Late Lusatian fortifications are superimposed by an impressive rampart of the Silesian-Platénice culture (Late to Final Bronze Age transition). The enclosed area contained only Silesian-Platénician settlement features; after their desertion, a cremation cemetery was founded here. The whole development took place within the Hallstatt HB1 phase.

Jiří Kalferst, Jiří Sigl
 POKRAČOVÁNÍ ARCHEOLOGICKÉHO VÝZKUMU HRADIŠTĚ U OSTROMĚŘE
 V ROCE 1989

V letních měsících roku 1989 proběhl na slovanském hradišti nacházejícím se na k.ú. Ostroměře /okr. Jičín/ archeologický výzkum, který navázal na zjišťovací sondáž provedenou v letech 1983 a 1984 (Kalferst, Sigl 1984, Sigl 1985).

Zkoumaná plocha se nacházela v místech, kde byly před několika lety položeny zjišťovací sondy, tedy v prostoru tzv. akropole. Zkoumaná plocha je umístěna v západní části akropole na ppč. 734/1 a 2. Akropol je od ostatního hradiště oddělena vnitřním valem, který se zachoval pouze v malých reliktech v lese sousedícím se sadem. V sadě, kde se výzkum uskutečnil, je již val zcela zlikvidován a je spíše naznačen v nevýrazné terénní vlně. Průběh valu je patrný na indikační skice.

Důvody, které nás vedly k provedení tohoto výzkumu, můžeme shrnout do několika bodů:

- 1/ zajímavá a důležitá zjištění získaná při sondážním výzkumu v předchozích dvou sezónách;
- 2/ likvidace sadu ve velké části akropole a plánované znovuosázení plochy ovocnými stromy, jež by na dlouhá léta znemožnilo provedení archeologického výzkumu a narušilo by ještě více terénní situace;
- 3/ možnost využití plošného odkryvu, protože výzkum prováděný úzkými zjišťovacími sondami vyčerpával z větší části možnosti další výpovědi archeologických situací a pramenů.

Výzkum byl zahájen vyměřením plochy 40 x 30 m s delším rozměrem orientovaným ve směru V - Z. V květnu byla skryta ornice buldozerem. Na tomto místě však musíme konstatovat, že skryvka byla zejména v jižní části plochy provedena velmi nekvalitně a tento fakt si vyžádal následné ruční skrývání a to vysoko nad rámec našeho původního předpokladu. Po ukončení skrývky mechanizací byla na začátku vlastního výzkumu vyměřena síť, jejímž základem jsou čtverce o straně 5 m. V následném období byla plocha postupně začištěvána. Tyto práce byly prováděny po celý první měsíc výzkumu. V průběhu této etapy prací jsme pozorovali do podlo-

ží zahloubené sídlištní objekty, a to zejména žlaby a kúlové jamky. Dále se na ploše výzkumu rýsovaly i obrysy jednotlivých sond zkoumaných v průběhu dvou výzkumových sezón. Podloží v místech prováděného výzkumu bylo značně proměnlivé. Mistry vystupovalo na povrch skalní podloží - narušená pískovcová skála, jinde se nacházel žlutavý rozpadlý tmel kaolinitického charakteru vzniklý rozkládáním pískovce a mající žluté zbarvení, které připomíná nekvalitní spraš. Dále se zde vyskytoval i šterkovitý písek. Všechny výše uvedené okolnosti a zejména to, že v první části výzkumu bylo počasí značně teplé a suché, způsobovaly i pomalejší postup prací, než jsme původně předpokládali. Tyto skutečnosti způsobily, že z vytyčené plochy jsme prozkoumali plochu mající rozměry 35 x 30 m.

Výzkum odkryl 35 sídlištních objektů /obj. 43 - 77/. Z velké části se jednalo o mělké jámy oválného či kruhovitého půdorysu s nebo o žlaby. Dále zde bylo sledováno 52 kúlových jamek /KJ 61 - KJ 112/. V průběhu výzkumu bylo získáno 190 sáčků nálezů /1 - 190/89/, převážně se jednalo o zlomky keramiky, mazanici, zvířecí kosti, uhliky, pískovcový brousek, 3 ks štípané industrie a vzorky kamenů. Mezi nálezy zcela scházely kovové předměty, což napovídá, že lokalita byla postupně opuštěna. Na druhé straně uhliky a červená výplň některých objektů /např. obj. 56, 19, 51 aj./ naznačuje, že některé objekty na hradišti shořely.

Při výzkumu byl sledován průběh žlabu /obj. 2A/, který jsme zachytili v sondě I /0 - 25 m/. Celkový průběh žlabu, jenž běžel ve směru SZZ - JVJ, máme zjištěn v délce cca 40 m a žlab pokračuje oběma směry do dosud neprozkoumané plochy. Žlab má z větší části profil v podobě písmene V a je maximálně hluboký 60 cm. Směrem k JVJ se stává mělčím a rovněž jeho výplň není tak výrazná. V této části se zdá, že výplň byla přeplavována žlutavou jílovitou hlinou, a proto sledování jeho průběhu bylo náročnější. V některých partiích žlábků byly odkryty kúlové jamky dokládající palisádu. Nálezy v objektu 2A byly poměrně sporadické, ale je pravděpodobné, že potvrzují náš názor z předchozích výzkumů, že žlab obsahuje starší keramický materiál, který můžeme datovat do střední doby hradištní, a to spíše do jejího konce /10. stol./. Důležité bylo zjištění, že žlab je s největší pravděpodobností starší než val obklopující tzv. akropol.

Zhruba ve směru S - J byly sledovány další žlaby, z nichž nejvýraznější byl žlab /obj. 15/, který se nacházel ve vzdálenosti 7 m od východní hrany zkoumané plochy a byl sledován v délce 30 m a pokračoval oběma směry do nezkoumané plochy. Hluboký byl 14 - 35 cm. Zhruba 11 m od západní hrany prozkoumané plochy byl sledován průběh dalšího žlabu /obj. 56 a 19/, který je rovnoběžný s obj. 15. Tento žlab byl sledován v délce cca 12 m. Výplň tohoto žlabu byla značně nezřetelná, i když obsahovala uhliky, bročky mazanice a výplň měla načervenalé zbarvení. Vzdálenosti mezi oběma paralelními žlábkami činila zhruba 18 m. V obj. 19 byly znatelné kúlové jamky. Rovněž tato situace byla překryta vrstvou přeplavené sprašové hlíny jílovitého charakteru. Důležité zjištění je, že oba objekty /obj. 19 a obj. 15/ protínaly žlab /obj. 2A/.

Za nejzajímavější považujeme odkryté situace na západním okraji zkoumané plochy. V JZ rohu plochy ve čtvercích 2-6 a 3-6 byl prozkoumán obj. 44, jenž má rozměry 3,9 x 1,95 m s delší osou ve směru S - J. V SV rohu objektu z pravidelného oválného půdorysu objektu vybíhá výběžek mající rozměry 1,2 x 1,2 m, jenž interpretujeme jako vchod. Tento vchod a přilehlá část objektu byly opětovně překryty slabou vrstvou přeplavené žlutavé hlíny, která způsobila odlišné zbarvení výplně objektu v této části. Zahloubení obj. 44 činilo 0,22 - 0,38 m. Ve dně objektu byly pravidelně rozmístěné kúlové jamky. Zhruba v úrovni S okraje objektu běžel ve směru V - Z úzký žlábek /obj. 49/, ukončený na východní straně KJ. Žlábek i s kúlovou jamkou je dlouhý 2,2 m. Objekt 44 na východě a obj. 49 na severu vymezuje plochu, která je vysypána štěrkovitým pískem, podloží v tomto místě tvoří nekvalitní sprašová hlína. Vzhledem k tomu, že toto místo bylo nejnižší ze zkoumané plochy, stahovala se sem veškerá povrchová voda. V průběhu několika přívalů byl zlikvidován mělký žlábek, který uzavíral celkovou situaci na západní straně. Tento žlábek byl zhruba rovnoběžný s průběhem západního okraje obj. 44 a směřoval kolmo na západní konec žlábků /obj. 49/. Na jižním konci zkoumané plochy byly zjištěny kúlové jamky, které mohou souviset s celkovou situací /KJ 61 a 82/. Pokud bychom chtěli shrnout situaci, tak v těchto místech bylo zjištěno zahloubené obydlí s patrným vstupem, kombinované s povrchovou stavbou srubové konstrukce, po níž se zachovaly žlábkové a kúlové jamky.

Obdobná situace byla zjištěna cca o 7 m severněji, kde byl prozkoumán obj. 22, což byla zahloubená část obydlí se vstupem orientovaným opětovně k východu. Tento objekt byl částečně prozkoumán již v roce 1984. Zahloubená část obydlí měla rozměry 4 x 1,9 m s delší osou orientovanou ve směru S - J a její dno bylo odkryto v hloubce 0,26 - 0,43 m, měřeno od hladiny výzkumu. Na východní a severní straně od objektu 22 byly zjištěny žlábkové /obj. 53 a 53/, které vytvářely pravouhlý roh srubu, jenž byl zpevněný kúlovou jamkou /KJ 76/. Situace byla prozkoumána pouze částečně, pokračuje dále západním směrem. Je velmi pravděpodobné, že s tímto objektem souvisí žlábek zjištěný v roce 1984 v těsném sousedství obj. 22, se kterým byl rovnoběžný a probíhal ve směru S - J západně od objektu. V prozkoumané části mezi zahloubeným objektem a žlabem se nachází několik kúlových jamek, které mohly nést nadzemní konstrukci či být reliktem dokládající vnitřní dělení či vybavení.

Není zcela vyloučeno, že podobná situace se opakuje severněji, v okolí objektu 50, od kterého jižně je situován žlábek /obj. 51/. Vzdálenost mezi žlábkami 51 a 52, které tvoří severní a v pozitivním případě jižní hranici obou obydlí, je necelých 6 m. Není vyloučeno, že některé kúlové jamky /KJ 62 - 64, 84, 85 a 112/ vytvářejí hranici mezi zjištěnými usedlostmi. Rovněž otevřená zůstává otázka obj. 48 a 57, které jsou situovány východně od výše popisovaných obydlí a mohly by případně s nimi souviset.

Prostor mezi obj. 15 na východní straně a obj. 56 a 19 na straně západní je osídlen pouze sporadicky. Jedná se zejména o kúlové jamky a dále zcela nevýrazné zahloubeniny, jež neobsahují žádný keramický materiál. Vyjimku tvoří žlab /obj. 2A/, který považujeme za starší a dále obj. 62, 63 a 64, které jsou situovány v těsném sousedství obj. 2A a mohly náležet ke starší fázi osídlení. Jednoznačně to budeme moci rozhodnout až po dalším zpracování keramiky.

Další kumulace objektů se nachází v prostoru východně od obj. 15. Je pravděpodobné, že všechny objekty nebudou pocházet ze stejné fáze osídlení, jak naznačuje superpozice žlabu /obj. 15/ a obj. 74. V každém případě je pro tuto část typické, že v sousedních objektech /obj. 68, 69 a 7A/ byla zjištěna ohniště. Většina objektů, které se v těchto místech nacházejí, měly oválný

nebo téměř kruhovitý půdorys. Některé z těchto objektů, jako na příklad 65 a 73, obsahovaly větší celky keramických zlomků, které dovolí provést detailnější rozbor a přesnější chronologické zařazení. V těchto místech nebyly zjištěny žádné doklady po obydlích a předběžný náš názor je ten, že tato část sídliště sloužila hospodářským účelům.

Výsledky výzkumu prováděné v roce 1989 můžeme shrnout do několika bodů:

- 1/ Během výzkumu byl sledován průběh palisády, která s největší pravděpodobností obklopovala dvorec ze střední doby hradištní /10. století/. Z celkové konfigurace se zdá, že vlastní dvorec se nacházel jižně od žlabu a je starší než vnitřní val.
- 2/ Odkryté pozůstatky dvou obydlí, jež se skládají ze zahloubené části kombinované s částí srubovou, měly vstup orientovaný východním směrem. Obydlí byla situována u vnitřní paty valu a byla nejspíše s ním stejně stará. Rámcově je datujeme do 11. - 12. století.
- 3/ Zdá se, že byly zjištěny doklady vnitřního členění tzv. akropole, jak naznačují žlábkové orientované ve směru S - J. V současné fázi výzkumu je patrné, že žlábkové oddělovaly prostor zhruba širokou 16 m. Tato vymezená plocha byla relativně prázdná a mohla sloužit různým účelům /komunikace, shromaždiště, ohrada pro dobytek atd./
- 4/ Za nejdůležitější zjištění považujeme potvrzení vícefázového osídlení hradiště v Ostroměři. Je zcela jisté, že ostroměřské hradiště, jehož počátky jsou zcela jisté ve střední době hradištní, v určité fázi zmenšuje svůj rozsah a to na plochu tzv. akropole /1,5 - 2 ha/. Tato změna souvisí se zapojením východních Čech po pádu slavníkovského panství do rámce přemyslovských Čech. Malé hradiště plnilo správní a ekonomickou funkci i v těchto změnách podmínek a teprve rozpadem knížecího majetku ztratilo svůj význam a zaniklo. O malém významu hradiště snad svědčí i absence písemných pramenů. Není vyloučeno, že některé funkce tohoto hradiště přebírá na samém sklonku doby hradištní Miletín, který je sporadicky zmiňován v písemných pramenech a jenž plnil i funkci centra vnitřní kolonizace.

Výzkum realizovaný v roce 1989 podstatně rozšířil naše zna-

losti o této lokalitě, přispěl k jejímu přesnějšímu datování a poznání vnitřního členění osídlení. V roce 1990 má výzkum pokračovat západním směrem a bude přímým pokračováním plochy zkoumané v roce 1989.

Literatura:

Kalferst, J. - Sigl, J. 1984: Zjišťovací výzkum na hradišti u Ostroměře (okr. Jičín), Zpravodaj KMVČ XI/1, 62 - 71, Hradec Králové.

Sigl, J. 1985: Zjišťovací výzkum na hradišti v Ostroměři v roce 1984, Zpravodaj KMVČ XII/1, 82 - 90, Hradec Králové.

J. Kalferst - J. Sigl: Further excavations at the Ostroměř hillfort in 1989. The excavation laid bare a trench which has once been excavated for a palisade surrounding a residence of the Middle Slavic period (i.e. about 800-950 A.D.). The situation changed substantially in the following 11th and 12th centuries. The original extensive hillfort occupied no more than 1.5 - 2 hectares by then. From this period of time, remains of two timber buildings, partly sunk, situated along the inner face of the rampart, have been investigated.

Jan Frolík, Jiří Sigl
 ZJIŠŤOVACÍ VÝZKUM V CHRUDIMI - ŠTĚPÁNKOVĚ ULICI ČP. 85
 V ROCE 1989

V průběhu posledních deseti let byla věnována zvýšená pozornost slovanskému a středověkému osídlení Chrudimi. Zcela záměrné jsou zde opomíjeny příspěvky, které se zabývaly pravěkým osídlením. Za nejdůležitější považujeme studie, které shrnovaly existující pramennou základnu, vypracovaly pracovní hypotézy a také vyvolaly i množství dalších otázek, na které mohl odpovědět pouze systematicky prováděný záchranný a zjišťovací výzkum /Durdík - Frolík 1981; Frolík 1984/. Většina prací, která se zabývala problematikou slovanského a středověkého osídlení Chrudimi, podávala předběžnou informaci o nových výzkumech v prostoru města, které vznikly jako důsledek rozsáhlých zemních prací, jak v areálu středověkého městského jádra, tak jeho středověkých předměstí /Frolík - Sigl 1984 a; 1984 b; 1985 a; 1985 b; Sigl 1986/.

Mezi těmito akcemi byla v letech 1984 a 1985 provedena dokumentace v šachticích statického průzkumu v domech čp. 83 - 91 ve Štěpánkově ulici v chrudimském městském jádru. V šachtici 30 za domem čp. 85 bylo zdokumentováno mj. organogenní souvrství s četnými pozůstatky dřev o síle 120 cm a datované do 12.-13. století. Vzhledem k možnosti bližšího poznání osídlení chrudimské ostrožny v tomto období a možnosti zachování dřevěných konstrukcí bylo rozhodnuto provést na tomto místě výzkum.

V těsném sousedství šachtice 30 /tj. na dvorku za domem čp. 85, v jeho SV části/ byla vyměřena sonda 5 x 2 m, délkově orientovaná ve směru S - J, přiléhající k zadní stěně domu. Výzkum proběhl ve dnech 2. - 31. května za spolupráce ARÚ ČSAV v Praze a Krajského muzea východních Čech v Hradci Králové. Na základě stratigrafické situace a orientačního vyhodnocení nálezů lze nastínit následující vývoj osídlení na lokalitě:

Na rovné, velmi pravděpodobně uměle srovnané, písčité podloží /terasa Chrudimky/, nasedá 10 - 30 cm silné hnojovité souvrství /vrstvy 42, 47, 48/. Zaznamenány v něm byly dvě úrovně objektů. Jednu z nich představují 4 drobné kúlové jamky /KJ 32 - 35/, zachycené v úrovni podloží. Druhou, mladší, představují pozůstat-

ky dvou dřevěných srubových staveb /Dř. 15 + 16., nároží stavby o rozměrech 2,7 x 1,7 m a dř. 18 (a snad i 17 ?) - severní stěny stavby (?) o zachované délce 1,8 m s 1,4 m širokou uličkou mezi nimi. Souvrství je možno datovat do období mladší doby hradištní /poč. 11. stol./.

Popsaná situace je v jižní části sondy překryta několika písčitymi a kamenitými vrstvami se stopami intenzivního žáru /v. 40, 43 - 46/, které jsou nejmocnější na jižní straně /až 50cm/ a vyklíňující směrem k severu /až na sílu 2-3 cm/. Kromě hradištní keramiky pochází z těchto vrstev několik pravěkých střeptů. Domníváme se, že jde o destrukci valového opevnění, které se muselo nacházet jižně od sondy.

Další vývoj náleží rovněž mladohradištnímu období. Reprezentuje ho hnojovité a jílovité souvrství s četnými pozůstatky organických hmot /dřevo, kůže/ o síle až 120 cm /v. 29 - 39, 41, 24 - 28/. Doloženy jsou nejméně tři horizonty objektů, fragment plotu ve vrstvě 32 /KJ 29 - 31/, jiný plot /?/ ve vrstvě 28 /KJ 20 - 22/ a především drobné kolíky /KJ 23 - 25/ a objekt 9 ve vrstvě 30. Objekt 9 tvoří 7 dřevěných trámů, rovnoběžně položených ve směru V - Z /tj. napříč sondou/ v šíři 80 cm /Dř. 3 - 10, 12/. Krajní břežna byla zdvojená. Navíc byla podložena krátkým trámkem s lůžky pro položení břeven /Dř. 13/ a proti posunu zaklíněna kolíky /KJ 26, 27/. Objekt interpretujeme jako komunikaci. Břežna byla zčásti užita druhotně. Podle zašpičatělých konců soudíme, že byla původně užita jako plot či palisáda. Objekt je datován do 12. století. Celé souvrství pak vzniklo v intervalu 11. stol. - starší část 13. století. Vývoj završuje položení štětu /v. 24/, nad nímž se charakter vrstev mění. Úroveň štětu odpovídá části jámového objektu /obj. 8/, hlubokého až 40cm, z něhož byla zachycena část stěny.

Situaci překryla jedolitá jílovitá vrstva 21 charakteru planýrky. Do ní byl zahlouben plot /KJ 1 - 12, 16/. Stratigrafický vývoj probíhal po obou stranách odlišně. Západně se uložilo jílovité, 10 cm silné souvrství /v. 17 - 19, 22/ s několika fragmenty dřev /Dř. 1, 2/ a kúlovou jamkou /KJ 18/. Východně od plotu byla zjištěna hrana objektu /?/ zahloubeného asi 10 cm do vrstvy 21. Jeho rovné dno překrývala tenká "dřevěná" vrstva 20, zahloubení bylo vyplněno jílovitou vrstvou 16 a překryto propálenými

vrstvami 14 a 15 s kumulací mazanice. Do dna zahloubení bylo zapuštěno několik kolíků /KJ 13 - 15, 17/. Interpretace této situace není zcela jednoznačná. Může jít prakticky o povrchový dřevěný objekt /v. 20 byla jeho podlahou a objekt by zřejmě zanikl požárem/. Nelze vyloučit ani možnost, že mělké zahloubení vzniklo díky intenzivnímu provozu a je výsledkem sešlapávání jinak otevřeného prostoru. Souvrství i objekty je možno datovat do 2. poloviny 13. století a spojit s lokací vrcholné středověkého města v areálu chrudimského hradiště. Je pozoruhodné, že situace nerespektuje současné parcelní hranice.

Po zániku překryla toto souvrství opět jednolitá jílovitá vrstva, /v. 12/, do níž byla zahloubena odpadní jímka /obj. 7, v. 11A/, jejíž část byla prozkoumána v JV rohu sondy /zjištěné rozměry 1,0 x 1,1 m, hloubka 0,6 m/. Datováno na počátek 14. století. Situaci překryla dlažba z velkých plochých kamenů /v. 9/, vytvářející "spáru" přibližně v místech starší parcelní hranice. Jde-li o náhodnou záležitost, či jiný způsob vyznačení existující hranice, nelze jednoznačně rozhodnout. Dlažďení je možno datovat do 14. století.

Dlažbu pokrylo až 60cm silné souvrství s nálezy 14.-15. století /v. 3 - 8, 10, 11B/, v kterém nejvýraznější objekty představují - fragment jímky s dřevěným obložením /obj. 6, v. 11B/, rozměry 0,6 x 0,6 m, hloubka 0,6 m, fragment zídky nasucho kladené /obj. 4/ o délce 0,8 m a šířce 0,5 m a část jakési podezdívky /?, obj. 5, délka 1,3 m/. Zbylou část 2,9 m silného souvrství představují recentní objekty /odpadní jámy - obj. 1, 2; inženýrské sítě - obj. 3, 3A, 3B; vrstvy - v. 1, 2/ o celkové mocnosti 0,6 m. Překvapením je i skutečnost, že základová spára zadního traktu domu čp. 85 je v těchto místech pouze 0,3 - 0,5 m pod současným povrchem a vůbec nezasahuje do středověkých souvrství.

Výzkum tedy splnil vytčený cíl a zároveň přinesl několik překvapení. Podařilo se zde prokázat osídlení náležející starší fázi mladší doby hradištní. Z tohoto hlediska je žádoucí výzkum, který je připravován na rok 1990, valového tělesa, ze kterého byla zachycena pouze destrukce a které musí mít vzhledem k situaci nejméně dvě fáze. Vyjimečně dobře zachovanou situaci se dřevy z 11. a 13. století by bylo žádoucí poznat ve větší míře. Zdůraznit je nutno i fakt, že vzhledem k množství nálezů bude

možno detailněji propracovat chronologii keramiky a tím i přispět k přesnějšímu datování řady souborů z Chrudimi a okolí.

Literatura

- Durdik, T. - Frolik, J. 1981: Ke stavební podobě a dispozici městského hradu v Chrudimi, *Archaeologia historica* 6/81, 107 - 115.
- Frolik, J. 1983: K počátkům Chrudimi, *Archeologické rozhledy* XXXV, 515 - 539.
- Frolik J. - Sigl, J. 1984a: Předběžná zpráva o záchranném výzkumu v Chrudimi na Kateřinském předměstí, *Zpravodaj KMVČ XI/1*, 72 - 73.
- 1984b: Předběžná zpráva o výsledcích záchranného výzkumu v Chrudimi / rekonstrukce kanalizace a vodovodu/, *Zpravodaj KMVČ XI/1*, 74 - 82.
- 1985a: K počátkům města Chrudimi, *Archaeologia historica* 10/85, 175 - 180.
- 1985b: Záchranné výzkumy v Chrudimi v roce 1984, *Zpravodaj KMVČ XII/1*, 91 - 97.
- Sigl, J. 1986: Výzkum sídliště u sv. Kříže v Chrudimi, *Zpravodaj KMVČ XIII/1*, 70 - 78.

J. Frolik - J. Sigl: Exploratory excavations at Chrudim, Štěpánkova St. No. 85, in 1989. These exploratory excavations investigated a mighty sequence of layers the lower part of which belonged to the period before the establishment of the medieval city (i.e. the 11th - first half of 13th century). Remains of two timber buildings are dated into the beginning of the 11th century. This situation is covered by debris of rampart fortification. A communication paved with logs of wood also belongs to the period before the establishment of the city. Important evidence dating to the period after the foundation of the municipality (such as limits of house plots, rubbish pits, etc.) has also been secured.

Jan Frolík

NÁLEZ RANĚSTŘEDOVĚKÉ KERAMIKY ZE SEČSKÉ PŘEHRADY NA CHRUDIMSKU

Suché počasí roku 1988 způsobilo i, mimo jiné, extrémní pokles hladiny sečské vodní nádrže, a to oca 4-5 m pod obvyklý průměr. Obnažen tak byl poměrně široký pás terénu, který je za normálních podmínek od postavení přehrady nepřístupný. Na severním břehu zálivu, kterým probíhá katastrální hranice mezi Sečí a Hoješínem /viz OBR. 1/, si pan Čach z Chrudimi povšiml tmavé hlinité skvrny, odlišující se od okolí a doprovázené zlomky keramiky. Tmavá skvrna byla identifikována jako objekt, blíže však neinterpretovatelný. Keramika z něho sebraná byla předána do Okresního musea v Chrudimi /inv. číslo A 3739 - A 3749/, další soubor tvoří nálezy z okolí tohoto objektu /inv.č. A 3750-A 3775/.

Popis nálezů: - nálezy z objektu.

- 1/ Okrajový střep a hrdlo silnostěnné zásobnicovité a lahvovité /?/ nádoby béžové, světle hnědé, hnědé a šedé, uvnitř černošedé barvy. Hrubší slídnaté ostřívo, lom jednobarevný, oxidační výpal, obtáčení. Zdobeno radélkem, zčásti slepeno. Inv.č. A 3739, obr. 2/1.
- 2/ 6 střepů z těla zásobnicové nádoby, béžové, okrové, světlešedé a šedé barvy, uvnitř černošedé. Hrubší slídnaté ostřívo, lom dvouvrstevný, oxidační výpal, obtáčení. Zdobeno radélkem. Zčásti slepeno. Inv.č. A 3740, obr. 2/1 - uprostřed, největší fragment.
- 3/ Béžový, světlehnědý, okrový, uvnitř černošedý střep z výduté silnostěnné nádoby /zásobnice/. Hrubší slídnaté ostřívo, dvouvrstevný lom, oxidační výpal, obtáčení, drsný povrch. Zdobeno jednoduchou vlnicí. Inv.č. A 3742, obr. 2/4.
- 4/ 4 střepy z těla silnostěnné nádoby /zásobnice ?/, béžové, okrové, uvnitř černé a tmavošedé barvy. Hrubší slídnaté ostřívo, dvouvrstevný lom, oxidační výpal, obtáčení. Zdobeno rytou šroubovicí. Zčásti slepeno. Inv.č. A 3741, obr. 2/3, 2, 5, 6.
- 5/ Jeden větší fragment /Obr. 2/1-dole/ a 2 menší střepy ode dna silnostěnné zásobnicové nádoby světlehnědé, hnědé, tmavohnědé

a šedé, uvnitř tmavošedé a černošedé barvy. Hrubší písčité ostřívo, oxidační výpal, obtáčení, podsýpka. Nezdobeno, na některých střepech při okraji slepené části nalepená mazanice. Inv.č. A 3743.

- 6/ 29 nezdobených střepů béžové, okrové, uvnitř černošedé a tmavošedé barvy ze silnostěnné nádoby /zásobnice/. Oxidační výpal, obtáčení, hrubší slídnaté ostřívo, dvouvrstevný lom. Inv.č. A 3744.
 - 7/ Světlehnědý engobovaný, uvnitř černošedý, nezdobený střep ze silnostěnné nádoby /zásobnice/. Hrubší slídnaté ostřívo, oxidační výpal, obtáčení /?/. Inv.č. A 3745.
 - 8/ Čtyři nezdobené střepy z hrncovitých /?/ nádob. Hrubší slídnaté ostřívo, oxidační výpal, obtáčení. Světlehnědá, okrová, černošedá a tmavohnědá barva. Inv.č. A 3746 - A 3749.
- nálezy z okolí objektu.
- 9/ Světlehnědý, šedý, uvnitř černošedý, omletý střep ode dna nádoby. Oxidační výpal, dvouvrstevný lom, slídnaté ostřívo, podsýpka. Inv.č. A 3750, obr. 3/16.
 - 10/ Tmavošedý okrajový střep hrnce, nezdobený. Slídnaté ostřívo, oxidační výpal. Omletý. Inv.č. A 3751, obr. 3/1.
 - 11/ Šedý a šedošedý nezdobený okrajový střep pokličky. Slídnaté ostřívo, oxidační výpal. Inv.č. A 3752, obr. 3/5.
 - 12/ Hnědý engobovaný, uvnitř tmavošedý, okrajový střep ze silnostěnné nádoby /zásobnice/. Hrubé slídnaté ostřívo, obtáčení, oxidační výpal. Nezdobený. Inv.č. A 3753, obr. 3/2.
 - 13/ Tmavošedý, uvnitř tmavošedý a tmavohnědý, nezdobený okrajový střep misky. Hrubší slídnaté ostřívo, oxidační výpal, obtáčení. Inv.č. A 3754, obr. 3/4.
 - 14/ Červenošedý engobovaný, uvnitř tmavošedý, nezdobený okrajový střep z hrnce. Hrubší slídnaté ostřívo, oxidační výpal, obtáčení. Inv.č. A 3755, obr. 2/3.
 - 15/ Tmavošedý, uvnitř černošedý střep z těla nádoby, zdobený nevýraznou vývalkovou šroubovicí. Slídnaté ostřívo, oxidační výpal, obtáčení. Inv.č. A 3757, obr. 3/10.
 - 16/ Černošedý nezdobený střep ode dna nádoby. Oxidační výpal, obtáčení /?/, slídnaté ostřívo. Inv.č. A 3765, obr. 3/15.
 - 17/ Tmavohnědý engobovaný, uvnitř černošedý, nezdobený střep

- z podhrdli nádoby. Hrubší slídnaté ostrívo, obtáčení, oxidační výpal. Inv. č. 3767, obr. 3/17.
- 18/ Nezdobený okrajový střep hrnce, vně šedý a světlehnědý, uvnitř bělobéžový. Hrubší písčité ostrívo, obtáčení, oxidační výpal. Střep je omletý. Inv. č. 3768, obr. 3/7.
- 19/ Nezdobený, vně olámaný, okrajový střep hrnce. Špinavě zelená glazura, hrubší písčité ostrívo, fabrikaci nelze určit. Oxidační výpal. Inv.č. A 3769, obr. 3/9.
- 20/ Běžový a světlešedý, uvnitř béžový, nezdobený knoflík pokličky. Hrubší ostrívo /hornina/, oxidační výpal, obtáčení. Stopa po odříznutí strunou. Inv.č. A 3770, obr. 3/11.
- 21/ Hnědě engobovaný a tmavošedý, uvnitř černošedý nezdobený střep z podhrdli nádoby. Slídnaté ostrívo, oxidační výpal, obtáčení. Inv.č. A 3772, obr. 3/12.
- 22/ Šedý, uvnitř béžové engobovaný střep ode dna nádoby, nezdobený. Oxidační výpal, obtáčení, hrubší slídnaté ostrívo. Inv.č. A 3773, obr. 3/13.
- 23/ Běžový a světlehnědý, uvnitř tmavošedý, okrajový střep hrnce, zdobený radélkem. Hrubší slídnaté ostrívo, obtáčení, oxidační výpal. Omletý. Inv.č. A 3774, obr. 3/6.
- 24/ Bělošedý střep z knoflíku pokličky /?/, nezdobený. Ostrívem je hornina, obtáčení, oxidační výpal. Inv.č. A 3775, obr. 3/8.
- 25/ Nezdobený hnědý a šedobělavý střep ode dna nádoby. Hrubší slídnaté ostrívo, obtáčení, oxidační výpal. Inv.č. A 3776, obr. 3/14.
- 26/ 22 atypických střepů, převážně šedých a černých odstínů. Hrubší slídnaté ostrívo, obtáčení /je-li možno stanovit/, oxidační výpal. Inv.č. A 3756, A 3758, A 3764, A 3766, A 3771.

Datování: Většina popisovaného souboru je stejných technologických vlastností /hrubší slídnaté ostrívo, barva v šedých a černých odstínech, oxidační výpal/. Postrádá však jednoznačné datovací prvky, především typické okrajové zlomky. Okraj obr. 3/3/ je snad derivátem okraje vzhůru vytaženého, neúplný okraj obr. 3/1/ by mohl náležet mezi okruží. Ostatní okraje jsou buď úplně jednoduché /miska - obr. 3/4/, chronologicky necitlivé /poklička - obr. 3/5/ nebo ojedinělé /obr. 3/2/. Takže jediným

jednoznačným prvkem je výskyt archaicky provedeného radélka na fragmentu rozměrné lahvovité nádoby /obr. 2/1/, je pokusem o možnou rekonstrukci původního tvaru/. Nejpravděpodobněji tedy před sebou máme soubor z pokročilého 13. století s možným přesahem do počátku století 14. /výskyt okruží/.

Zatímco z objektu pochází pouze keramika 13. století, z jeho okolí jsou i nálezy mladší, u nichž nečiní datování obtíže. Výskyt ovalených okrajů /obr.3/7/, klasického radélka /Obr. 3/6/ náleží převážně 15. století, ojedinělý glazovaný fragment může být i mladší /obr. 3/9/.

Interpretace: Soubor keramiky ze sečské přehrady je nejstarším středověkým nálezem, který je znám z této oblasti. Vzhledem k tomu, že je většina krajiny v této oblasti zalesněná, je i naděje na objev dalších lokalit poměrně malá, nálezy z blízkého Ohebu či Vildštejna tak staré nejsou. Zachycujeme zde tedy snad stopu staršího kolonizačního úsilí, které je východně odtud reprezentováno např. tzv. bojanovským újezdem /Šimák 1938, 1238-9/, a které můžeme datovat do konce 13. století. Znamená to tedy, že jde o počín vedený z Čáslavska, jak by tomu mohla nasvědčovat i určitá podobnost s některými soubory odsud, např. z Vilémova /Rous 1986/ či z Travné /nálezy v KMVČ Hradec Králové/, které jsou zatím ojedinělým nálezem z výše zmíněného bojanovského újezdu, který byl také kolonizován nejspíše z Čáslavska.

Nezvyklá skladba keramiky ze sečského souboru navozuje otázku její funkce. Nezvyklé je tvarové zastoupení /velká lahvovitá zásobnice, miska, pokličky, malé zastoupení hrnců/. Žádný fragment však nenese stopy po použití v nějakém technologickém procesu, který by mohl tuto anomálii vysvětlovat. Domnívám se, že pravým důvodem je spíše neznalost keramického okruhu, který je tímto souborem reprezentován.

Shrneme-li stručně naše poznatky, máme před sebou keramický soubor, který je dokladem zatím neznámé osady, situované poměrně vysoko v železných horách, a žijící od 13. do 15. století. Důvody zániku neznáme. Naše poznatky o hmotné kultuře středověku na Chrudimsku se rozšiřují o stopu zatím bližší neznámého keramického okruhu. Jeho získání je pak příkladem spolupráce všímavého amaté-

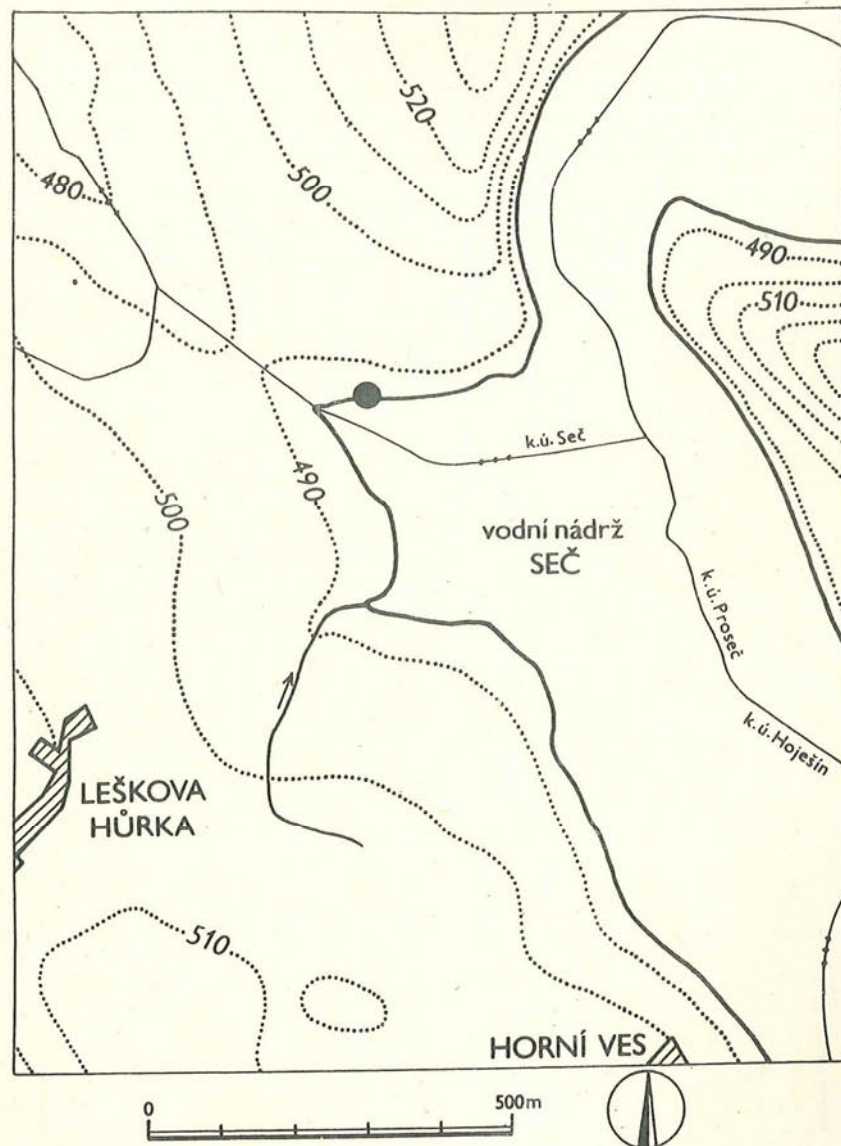
ra s muzeem, kterou bychom uvítali častěji.

Literatura

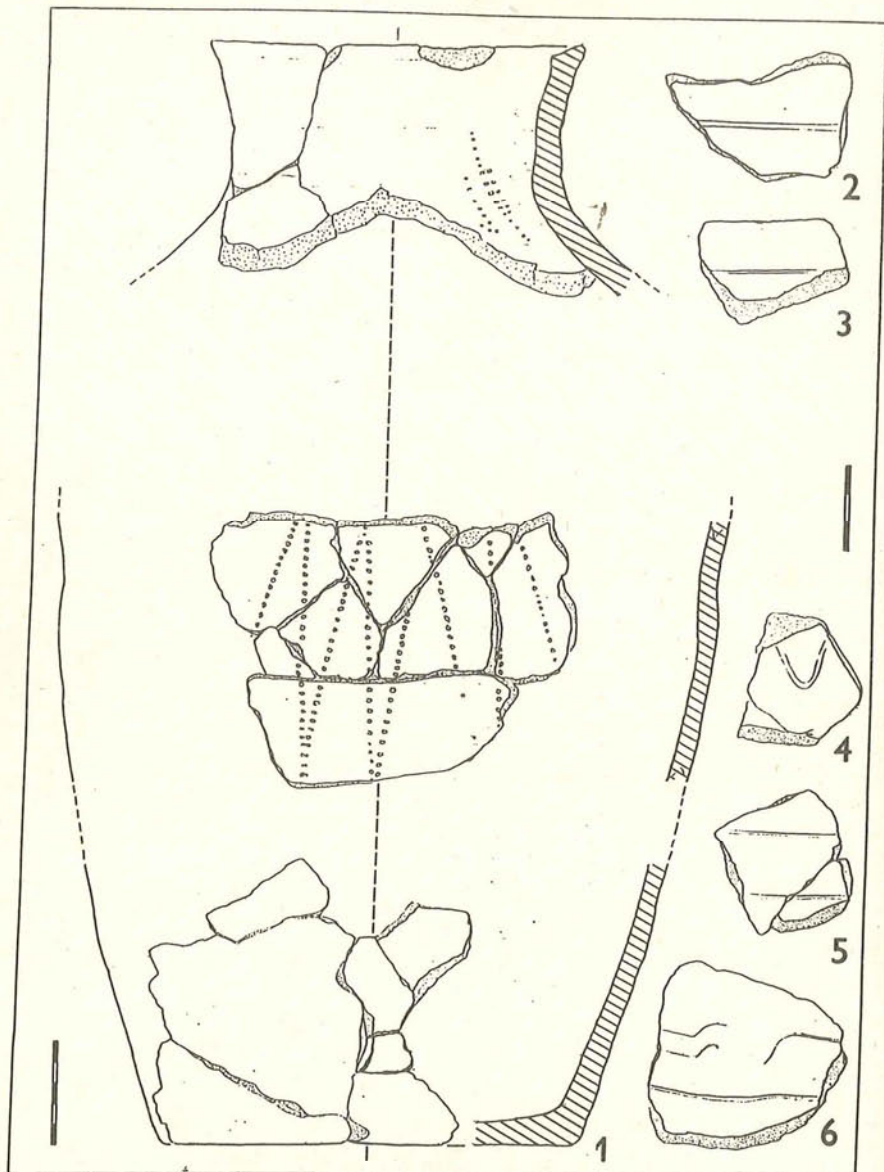
Rous, P. 1986: Dva středověké sídlištní soubory ze sbírek chotěbořského muzea, Zpravodaj KMVČ XIII/1/1986, 83-86.

Šimák, J.V. 1938: České dějiny I/5. Středověká kolonizace v zemích českých. Praha.

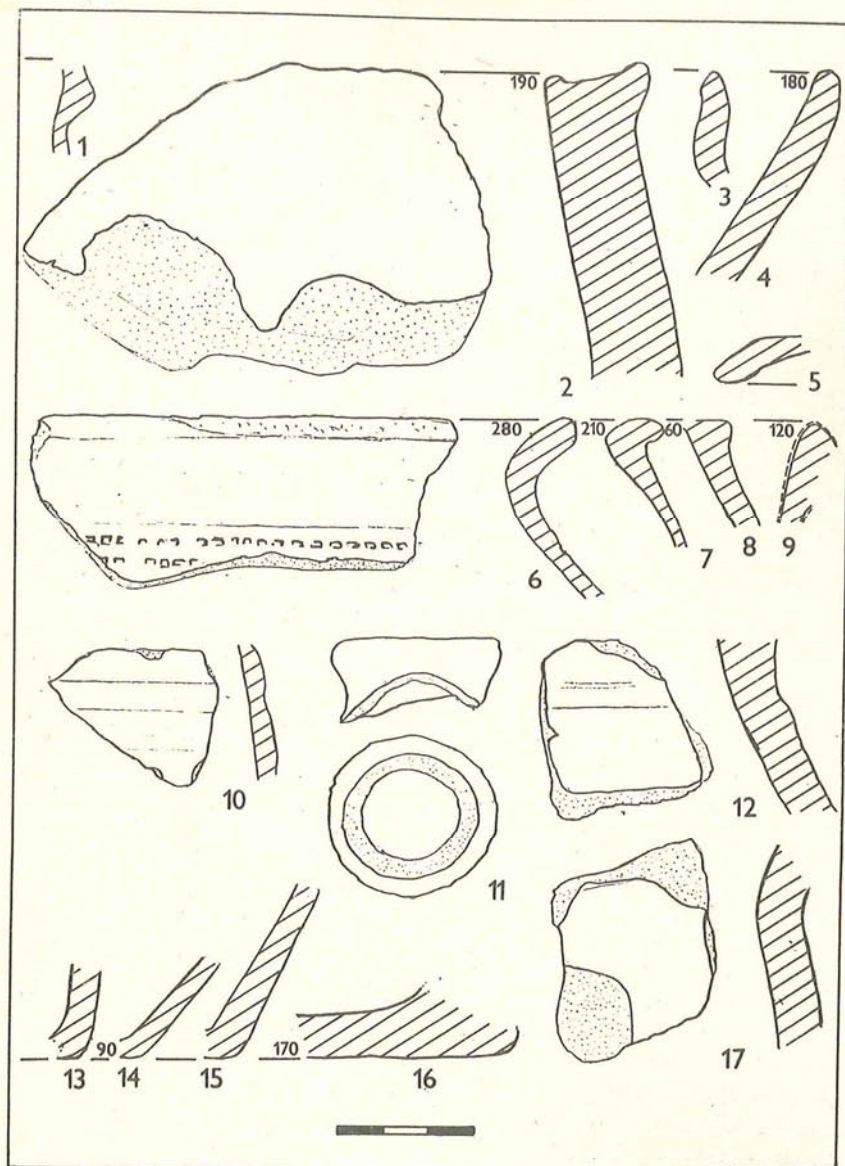
J. Frolik: Finds of early medieval pottery from the Seč dam (Chrudim region). Pottery finds datable to the 13th - 15th century bear out the existence of a hitherto unknown site situated at the border between the cadastral territories of Seč and Hoješín.

Obr. 1 - Seč /okr. Chrudim/. Místo nálezu označeno kroužkem.
Kreslila V. Richterová.

Obr. 2 - Seč. Keramika z objektu. Postavení jednotlivých fragmentů nádoby pod číslem 1 je pouze pravděpodobné.
Kreslil M. Tomášek.

Obr. 3 - Seč. Keramika z okolí objektu. Glazura vyznačena pře-
rušovanou čarou, lenující řez; u fragmentů, kde to bylo
možné určit, je uveden průměr okraje či dna.
Kreslil M. Tomášek.

Jiří Kalferst, Jiří Sigl
 ARCHEOLOGICKÝ VÝZKUM "STARÉ BOUDY" NA K.Ú. ŠPINDLERŮV MLÝN
 V KRKONOŠÍCH

Ve dnech 3. - 11. června 1989 se uskutečnil ve spolupráci s redakcí časopisu Krkonoše a Správou KRNAPu archeologický výzkum Staré boudy ležící na k.ú. Špindlerův Mlýn. Zkoumaná lokalita je situována na svahu spadajícím západním směrem k Čertově strouze, která se vlévá asi 1,3 km jižně do Bílého Labe.

Archeologický výzkum se zaměřil na vyřešení několika otázek, které můžeme rámcově rozdělit do dvou okruhů. Prvým bylo poznání hospodářského využívání vrcholových partií hor a druhým bylo zjištění podoby boudy postavené převážně z organických materiálů zhruba před sto lety a jaké jsou zjištělé relikty po této stavbě archeologickým výzkumem. Tento druhý okruh otázek úzce souvisí s experimentální archeologií. Zejména prvý okruh otázek se rozpadá do dílčích podotázek jako např.: Jak vypadala stará horská bouda /i když v této otázce může dát primární doklady poměrně bohatý ikonografický materiál, včetně starých fotografií nebo moderně prováděný etnografický výzkum/ a jaké možnosti k tomuto poznání může poskytnout archeologie, získání datovacího materiálu, který by případně blíže určil dobu vzniku objektu atd. Výběr vhodného objektu pro výzkum byl dán mnoha faktory, z nichž na prvním místě musíme jmenovat existenci zaniklé boudy s určitými písemnými zprávami, neporušenost terénní situace pozdějšími zásahy a další faktory, které souvisely s technickými možnostmi provádění archeologického výzkumu, jako např. dostupnost, možnost ubytování apod.

Před vlastním provedením archeologického výzkumu byla Stará bouda zaměřena a prozkoumána geofyzikálním průzkumem, kterého se ochotně ujal doc. dr. F. Marek z přírodovědecké fakulty UK v Praze. Tento výzkum byl realizován již v srpnu r. 1988. Na lokalitě byl proveden kovodetekční průzkum, jehož výsledky ukázaly, že plató, na kterém se rozkládala Stará bouda, je na kovové předměty poměrně bohaté, zvláště jeho jižní část. Dále zde byl proveden magnetometrický průzkum, při kterém bylo zjištěno, že největší anomálie se soustřeďují v jižní části plató Staré boudy a do SZS

- VJV pruhu metráže 2 až 3. Rozložení těchto anomálií korespondovalo s rozložením kovodetekčních indikací /viz doc. Marek, Geofyzikální průzkum půdorysu Staré boudy /Špindlerův Mlýn, Krkonoše/, Praha 1988/.

Zjištění získaná doc. Markem se stala východiskem pro provádění vlastního archeologického výzkumu, který se v první fázi soustředil na severní polovinu objektu, kde bylo možno předpokládat jednodušší terénní situaci. Archeologický výzkum jsme zahájili rekognoskací terénu, při které jsme zjistili, že plošina, na které byla postavena Stará bouda, měla rozměry zhruba 8 x 23 m. Částečně byly patrné dřevěné trámy, které nesly konstrukci, a to zejména obvodová stěna boudy na S, Z a J straně. Na V straně se z větší části tyčila kamenná zeď postavená ze žulových kamenů, která byla jen místy destruovaná. Tato zeď byla vysoká 160 - 175 cm. V horní části zdi byl dobře znatelný zářez, ve kterém byl ještě částečně zachovalý zbytek dřevěného trámu. Ve střední části boudy, při její V stěně byla kamenná komora, jejíž zdi dosahovaly výše 130 - 165 cm. Do této komory se vstupovalo od západu. Další část boudy se nacházela v její jižní části, kde výška východní zdi sahala do úrovně v rozmezí 90 - 160 cm.

Při zahájení výzkumu byl ve směru podélné osy boudy vytýčen zhruba uprostřed 100 cm široký kontrolní blok, jenž byl v jižní části boudy z technických důvodů posunut o 160 cm západněji. Tento kontrolní blok protínal celou boudu ve směru zhruba S - J. Po vyměření kontrolního bloku bylo započato s očišťováním znatelných a zachovaných dřevěných obvodových trámů, začistiťování zdiva a odstraňování evidentně zřícených zdí. Po provedení těchto prací, kdy vyměřeného bloku bylo použito jako dráhy pro odvoz materiálu, začala být postupně snižována úroveň terénu ve vnitřní části boudy. Po skrytí lesního humusu, protože bouda byla z větší části zalesněna postupným náletem sousedního lesa, v němž převažoval smrk, se objevily zbytky dřevěných trámů, které byly položeny kolmo na podélné zdi boudy. V některých případech byly trámy umístěny v sekundární poloze a naznačují, že po zániku vlastní boudy zde existovalo druhotné využití částečně již zříceného objektu. Zjištěné trámy dokládají zřícení stropní konstrukce, ale ve většině případů se jednalo o zbytky polštářů, na kterých byla umístěna podlaha. Při těchto pracích se podařilo zjistit i de-

tailnější rozdělení boudy do jednotlivých prostor.

Na severním okraji boudy byla zjištěna prostora o rozměrech 7,5 x 4,5 m. V severní obvodové zdi boudy a ve stejné ose i v jižní zídce, kterou byla prostora oddělena od sousední místnosti, byly odkryty kamenné prahy, jež ukazují umístění dveří. Při budování stěn bylo použito kamenných podezdívek a dřevěných trámů. Podlaha byla v této místnosti písčitá. Prostoru považujeme za chlév.

Jižně se nacházela místnost o rozměrech 7,5 x 4,2 m. Jižní stěnu tvořila zeď vstupní síně, od které byla tato prostora oddělena 1 m širokou zdi. Vstup do této místnosti byl ze vstupní síně posunut směrem ke kamenné komoře a doložený práh ukazuje, že dveře nebyly položeny v ose s oběma výše popsanými dveřmi. Mezi touto a předchozí místností byla v obvodové zdi zjištěna spára. Ve východní části byly zjištěny zbytky dřevěné podlahy. V JZ rohu místnosti zjištěna dřevěnou podlahou vyložená část o rozměrech 0,8 x 1,6 m, jež byla podložena drobnými kameny. Interpretace této části objektu je velmi obtížná. Je však zcela zřejmé, že celkově byla tato prostora hospodářsky využívána, jak ukazuje nález kamenného brusu.

Vstupní síň, do níž se vcházelo od Z byla široká 1,9 m a dlouhá 3 - 4 m. Z této vstupní síně se vstupovalo vlevo do výše popsané prostory, přímo do tzv. kamenné komory a vpravo do obytné místnosti. Vstupní síň byla v Z části vyložena drobnějšími kameny.

Tzv. kamenná komora, jež měla na všech stranách zachované kamenné zdivo, měla rozměry 3 x 2,2 m a rozpadala se do dvou částí a to na vlastní komoru a na v přední části dochovanou tzv. černou kuchyni se zahlobeným ohništěm při J zdi, tedy směrem k obytné místnosti umístěným komínem.

Další prostora se nachází v jižní části boudy. V jejím západním úseku je to místnost, jež měla rozměry 5,5 x 6,5 m a s poměrně nevýrazným zbytkem kamenného zdiva je oddělena od východní prostory mající rozměry 1,9 x 6 m. V severovýchodním rohu větší části, tedy směrem ke kamenné komoře, byla zjištěna destrukce otopného zařízení vybudovaného ze žulových desek, jež bylo průduchy spojeno s prostorem černé kuchyně. V kamenné destrukci bylo nalezeno několik větších kusů měděnce, z nichž na jednom zlomku

se nacházela značka výrobce. Tato prostora měla na několika místech zachovanou dřevěnou podlahu. Vchod do této prostory, mimo ze vstupní síně, nebyl zjištěn. Tuto prostoru považujeme za obytnou místnost, jak dokládá existence kamen, podlahy a částečně i složení nálezů.

Při výzkumu boudy byla věnována pozornost i dvěma dalším sousedním objektům, které měly úzkou souvislost s vlastní boudou. Pod terasou, na které bouda stála, se nacházel hnojník podkovitého půdorysu, jenž měl rozměry cca 7 x 6 m. Výška západní zdi činila z vnitřní strany 1 m a z vnější strany 1,6 m. Dno hnojníku bylo vyloženo drobnými kameny a na několika místech zdi byly proraženy otvory, které sloužily k odvádění močůvky úzkými korýtky vytvořenými zvednutím drnu, po celé louce. To byl hlavní důvod, proč se stavěly boudy v horní partii obhospodařované luční enklávy. Dalším objektem, který úzce souvisel s boudou, byl sklípek, tzv. mličnice, jež je situována 4,5 m severněji od boudy. Mličnice, kterou procházel potůček, pramenící v nevelké vzdálenosti nad ní, byla postavena ze žulových kvádrů tak, že měla tyto rozměry: šířka - 3,25 m, výška 1,6 m, délka 3,8 m a tak vznikl úložný prostor o rozměrech 1,6 x 1-1,2 x 2,9 m.

V terénu jsou dobře znát komunikace, z nichž jedna pokračuje podél boudy a mličnice severním směrem, ale důležitější je komunikace jižním směrem, která směřovala do Špindlerova Mlýna s odbočkou k dalším horským boudám, které jsou umístěny ve vyšší nadmořské výšce /Pramenné boudy, Gottsteinova bouda/. Jižně od boudy vznikl menší manipulační prostor o rozměrech 7 x 7 m. Na východní straně boudy byl zbudován nájezd, který dosahoval téměř úrovně zachovalé části zdiva, a který byl proti svahu chráněn nízkou terasovitou zídou. Je zřejmé, že tento nájezd sloužil k ukládání sena na půdu.

Při výzkumu Staré boudy bylo nalezeno 111 sáčků nálezů. Převažovaly zlomky keramiky, celé nádoby se zachovaly spíše ojediněle. Jednalo se převážně o formičky na výrobu sýru, dále malé koflíky apod. Při výzkumu bylo zjištěno několik zlomků kachlů s rostlinnými či geometrickými motivy. Keramika byla převážně velmi tvrdě vypálená, měla charakter kameniny a byla často zdobená polevou. Z dalších nálezů to byly železné předměty jako např. zavírací nůž, loučnik, kosa, lžice, ale zejména hřeby a skoby.

Z dalších předmětů to byly zlomky tabulového skla, které se soustřeďovaly podél obvodových zdí a to zejména v místech, kde jsme předpokládali umístění oken, dále zlomky pivních lahví. O hospodářském životě v boudě vypovídají i nálezy kamenných brousků, velkého kamenného brusu a nález přeslenu. Velmi četným nálezem byly knoflíky a fajfky. Z nálezového inventáře se vymykal svým charakterem nález skleněného přívěsku, bronzového zvonečku a mince. Jak jsme se výše zminili, bylo zde nalezeno několik kusů měděnce. Při výzkumu bylo nalezeno i několik kusů kůže a mezi nimi i zachovalá čepice. Při výzkumu byly získány i vzorky uhlíku a dřeva. Veškerý nálezový inventář by si zasloužil samostatného zpracování. Získaný nálezový soubor se svým charakterem rámcově hlásí do 18. - 19. století.

Vznik Staré boudy je spojen s obdobím počátků tzv. budního hospodářství, které se v této části Krkonoš začalo provozovat na sklonku 1. poloviny 18. století. Bylo to možné až po urovnání hraničních sporů českých Morzinů a Harrachů a slezských Schaffgotschů, které skončily dohodou v r. 1710. Na Grauparově mapě z roku 1765 je enkláva kolem Staré boudy a vlastní bouda již zaznamenána. Je tedy zřejmé, že Stará bouda byla panským podnikem, který měl přinést podstatné zvýšení příjmů Harrachům. Bouda vznikla na terasovitě upraveném svahu se vhodnou dispozicí. Zánik boudy v roce 1893 je spojen s úpadkem budního hospodaření, i když je ještě později užívána jako nouzový příbytek pro 2 osoby. V této závěrečné fázi existence byla využívána tzv. kamenná komora a přilehlá část obytné místnosti, jak dokládají zbytky dřevěných trámů umístěné na povrchu a v nejsvrchnější vrstvě, tedy v lesním humusu a hrabance. Zánik definitivního osídlení je doložen mohutným smrkem rostoucím v centrální části zaniklé boudy, který se zde vysemenil v r. 1915 / za určení děkujeme ing. Lokvencovi/. Mimo archeologické doklady, které ilustrují dlouhodobý vliv člověka na vegetaci, považujeme za zajímavé zjištění, že v prostoru bývalé boudy se vyskytuje pýr /pozorování dr. Pilouse/, který je dokladem tzv. ruderalní vegetace. Z hlediska archeologa bylo zajímavé pozorovat např. zachování věcí z organických materiálů jako kůže, stavebních detailů /trámy, zbytky podlah apod./.

Archeologický výzkum Staré boudy ukázal, že je přínosné sledovat recentní objekty, kterým věnovaly písemné prameny minimální

pozornost. V konkrétních podmínkách Krkonoš se jedná nejenom o průzkumy bud, ale zejména o objekty výrobního charakteru.

J. Kalferst - J. Sigl: Archeological excavations at the "Staré bouda" site on cadastral territory of Špindlerův Mlýn in the Krkonoše mountains. This is an excavation of a mountain chalet site situated some 1 km north of the Bouda by the Bílé-Labe river on the W slope of the Čertova-strouha valley, dated archeologically into the 18th and 19th century. A magnetometrical and metal-detection was carried out by Doc. Ing. F. Marek, CSc., prior to the excavation.

Jiří Sigl

VÝSTAVA "PRAVĚK JAROMĚŘSKA"

Městské muzeum a galerie v Jaroměři ve dnech 7.4. - 11. 6. 1989 připravilo zajímavou a bohatě navštívenou výstavu, jejímž cílem bylo jednak shrnout výsledky více než stoleté sbírkotvorné činnosti muzea a jednak představit veřejnosti část významných archeologických nálezů pocházejících z Jaroměřska, jež jsou v majetku jiných muzejních institucí. Byla to po dlouhé době archeologická výstava v jaroměřském muzeu, když expozice věnovaná pravěku zanikla počátkem 70. let.

Sledovaná oblast byla vymezena hranicemi bývalého okresu Jaroměř, který existoval do r. 1960. Jako doplněk byly využity plány a fotografie ze dvou etap výzkumů v Lochenicích, okr. Hradec Králové, z lokality umístěné těsně za touto administrativní linií. Na předkládaných mapách jdou zachyceny souvislosti s hustým pravěkým osídlením na Královéhradecku a již méně zastoupenými doklady osídlení v širším okolí Nového Města nad Metují.

Výstava byla řazena časově a byly v ní zdůrazněny vývojové změny tak, jak jsou zachytitelné v archeologických pramenech od paleolitu až po vrcholný středověk.

Velikostí své archeologické sbírky je jaroměřské muzeum největší v náchoďském okrese a v celostátním měřítku s více než 5000 sbírkovými předměty náleží ke středně velkým.

Nejpočetnější je soubor neolitické keramiky a kamenných nástrojů, rozsáhlá je kolekce nádob a předmětů z období popelnicových polí, a poté středověká hrnčířská produkce. Jde o etapy, na které byl na výstavě kladen největší důraz.

Výběr ze sbírky městského muzea byl doplněn a rozšířen o unikátní nálezy zapůjčené na dobu výstavy z Národního muzea v Praze /bronzový mečik z Hoříněvsi/Račic n. Trotinou, kolekce železných zbraní, součástí výstroje a výzbroje a bronzové picí soupravy z doby římské ze Sendražic/. Z archeologického oddělení KMVČ v Hradci Králové byla zapůjčena plastika z neolitického sídliště v Černožicích, bronzový depot ze Starého Plesu a j. Rovněž fotografická dokumentace z terénních akcí odborných pracovníků Krajského muzea přispěla k popularizačním cílům výstavy. Část bohatého nálezového fondu z předstihového výzkumu v Jaroměři

- Pražském předměstí, z prostoru bývalého kláštera, poskytl Archeologický ústav ČSAV v Praze. K doplnění byly využity i fondy Okresního muzea v Náchodě.

Závěrem výstavy byla připomenuta předcházející amatérská generace vlastivědných pracovníků a současní archeologové, kteří byli činní ve zdejší oblasti. Připomenuta byla také základní regionální literatura.

Zdařilou výstavu odborně připravil dr. M. Vávra, CSc., pracovník ARÚ ČSAV v Praze ve spolupráci s realizačním kolektivem pracovníků muzea vedeným dr. P. Mertlíkem.

J. Sigl: An exposition named "Prehistory of the Jaroměř region". Summary of results of the collection activities of the Municipal museum of Jaroměř over a period of more than a century, presented at an exposition held in 1989. The archeological collections include more than 5,000 items. The exposition consisted almost entirely of the local materials with some borrowings from the Prague National museum and from the Regional museum of East Bohemia at Hradec-Králové.

Jan Frolík VÝSTAVA "Z HISTORIE KOVÁŘSTVÍ"

Krajské muzeum východních Čech v Hradci Králové pokračovalo v roce 1989 v cyklu výstav, věnovaných využití určitého materiálu člověkem v minulosti. Tentokrát se pozornost soustředila na železo.

Prvá část výstavy byla věnována pravěku, a to ze dvou aspektů. Jedním bylo hutnictví železa, doložené ve východních Čechách v době laténské a římské, doplněné i ukázkami možných nalezišť vhodné suroviny. Druhým aspektem byl výskyt samotných železných předmětů, zaznamenaný již v prostředí kultury slezskoplatěnické, kde jsou považovány za importy. Výstava předvedla některé z těchto unikátů ze sbírek muzea. Období laténské i římské bylo zastoupeno širokým sortimentem zbraní, nástrojů i ozdob.

Období 7. - 12. století bylo dokumentováno jak ukázkami zpracování železné rudy /především tzv. vyhřívací pece, např. z Plotiště n.L. či Tisové-Starého Mýta/, tak i doklady o užití železných předmětů v běžném životě. Dominující úlohu zde hrálo zemědělství. Zdůrazněn byl význam kovářství jako značně universálního a nezbytného řemesla raného středověku.

Odlišný vývoj prodělalo kovářství ve městech, kde došlo ve 14.-15. století ke značné specializaci podle vyráběného sortimentu do různých cechů. Tento rozvoj byl doložen nejen řadou předmětů / nástroje a zbraně/, ale i podrobnější dokumentací některých specializovaných řemesel /hamernictví, podkovářství, nožířství, mečířství, platněřství, puškařství a zámečnictví/.

Závěr výstavy byl věnován vzniku a vývoji Odborné školy pro umělecké kovářství, která zvyšovala od roku 1874 úroveň řemesla.

Autory scénáře této zdařilé výstavy byli J. Sigl a J. Stárková. Výstavu velmi nápaditě provedl Z. Bláha.

J. Frolík: An exposition named "From the history of the blacksmith's art". An exposition held at the Krajské muzeum východních Čech (Regional museum of East Bohemia) at the city of Hradec Králové in 1989.

OBSAH:

Jiří Kalferst, Jiří Sigl, Vít Vokolek Nové archeologické přírůstky KMVČ v Hradci Králové v roce 1989.....	3
Jan Prostředník Terénní průzkum na Jičínsku.....	22
Vít Vokolek Obnovený výzkum v Plotištích nad Labem.....	31
Martina Beková Zajímavé nálezy broušených nástrojů ze soukromé sbírky.....	34
Jiří Kalferst Výzkumy na trase kanalizačního průkopu v r. 1987 - 1989.....	37
Jiří Militký Sídlištní objekt lužické kultury z Kostelce nad Orlicí, okr. Rychnov nad Kněžnou.....	46
Vít Vokolek Hradiště lidu popelnicových polí v Zářecké Lhotě.....	54
Jiří Kalferst, Jiří Sigl Pokračování archeologického výzkumu hradiště u Ostroměře v roce 1989.....	60
Jan Frolík, Jiří Sigl Zjišťovací výzkum v Chrudimi - Štěpánkové ulici čp. 85 v roce 1989.....	66
Jan Frolík Nález raněstředověké keramiky ze sečské přehrady na Chru- dinsku.....	70
Jiří Kalferst, Jiří Sigl Archeologický výzkum "Staré boudy" na k.ú. Špindlerův Mlýn v Krkonoších	78
Jiří Sigl Výstava "Pravěk Jaroměrska".....	84
Jan Frolík Výstava " Z historie kovářství".....	86

Do tohoto čísla přispěli:

PhDr. Martina Beková, OMOH Rychnov nad Kněžnou

PhDr. Jan Frolík, CSc., ARÚ ČSAV v Praze

PhDr. Jiří Kalferst, KMVČ Hradec Králové

Jiří Militký, FFUK Praha

Jan Prostředník, FFUK Praha

PhDr. Jiří Sigl, KMVČ Hradec Králové

PhDr. Vít Vokolek, KMVČ Hradec Králové

Překlad do angličtiny:

PhDr. Petr Charvát, CSc., ARÚ ČSAV v Praze

Zpravodaj KMVČ:

Vydává Krajské muzeum východních Čech
se sídlem v Hradci Králové

Číslo 1, XVII. roč. (1990)

Připravil: PhDr. Jiří Sigl

Grafická úprava: Zdeněk Bláha

Náklad - 250 výtisků - pouze pro interní
potřebu muzeí

Hradec Králové 1990

Vytiskla firma Knopp, Dobruška